

A felnőttképzés hasznosulása a foglalkoztatásban

*(„A partnerség és a párbeszéd szakmai hátterének megerősítése,
közös kezdeményezések támogatása” című TÁMOP 2.5.2. program,
FSZH)*

III/III. rész

**Primárius Bt.
2010**

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

A felnőttképzés hasznosulása a foglalkoztatásban
Készítette

Koltai Dénes
Szép Zsófia

5. Felnőttképzés statisztikája.....	4
5.1 <i>Felnőttképzés a vállalatoknál.....</i>	38
6. A felnőttképzés szabályozása, támogatása	40
6.1 <i>A felnőttképzés jogi szabályozása, finanszírozása .....</i>	40
6.2 <i>Lépj egyet előre program .....</i>	67
7. Pályakövetés, monitoring.....	84
8. Interjúk, vélemények	89
9. Összegzés, javaslatok	96
11.Felhasznált irodalmak, statisztikák, dokumentumok.....	98
12. Mellékletek.....	101

5. Felnőttképzés statisztikája

A felnőttképzés adatairól volt már szó a 2. fejezetben nemzetközi kitekintésben (EUROSTAT), és a 4. fejezetben a vizsganyilvántartás adatai (NSZFI) szerint is. Szó volt ezen kívül a munkaerőpiaci képzésekről, mint foglalkoztatáspolitikai eszközről, illetve az ezzel kapcsolatos statisztikákról, melyek a munkaügyi központokban keletkeznek.

A 2. fejezetben szó volt a nemzetközi statisztikákról. Ott az EUROSTAT táblázata szerint a bármilyen formában felnőttképzésben résztvevők aránya a 25-64 éves népességen belül 3,1 %, ami hozzávetőlegesen 175 ezer főt jelent. 2009-ben csaknem 490 ezren iratkoztak be iskolarendszeren kívüli felnőttképzésbe, ezen kívül általános iskolai felnőttoktatásban 2035 fő, szakiskolai felnőttképzésben 6643 fő, középiskolai felnőttoktatásban 70124 fő, felsőoktatási nem nappali tagozaton 127630 fő vett részt. Ez mindösszesen kb. 700 ezer fő az informális tanulásban résztvevők nélkül. Ha levonjuk a 25 év alattiakat (kb. 20 %, a 65 éven felüliek száma pedig minimális), akkor a felnőttképzésben résztvevők száma kb 560 ezer fő. Ehhez hozzá tartozik, hogy a felnőttképzési statisztika nem teljes. Ez azt jelenti, hogy a statisztikák alapján becsléssel a felnőttképzésben (formális + nem formális) résztvevők aránya a 25-64 éves népesség körében megközelítőleg 10 %. A statisztikák mindenképpen felülvizsgálatra szorulnak, illetve az adatgyűjtők, adatszolgáltatók közötti egyeztetés szükséges.

A felnőttképzési statisztika alapja, hogy (eseményhez/tanfolyamhoz kötődő) felnőttképzési adatgyűjtést ír elő a statisztikai törvényhez kapcsolódó OSAP. Ez a statisztika elvileg kötelező adatszolgáltatást, azaz teljes körű statisztikát jelent. A valóságban azonban ez a statisztika soha nem volt teljes körű, a legnagyobb probléma, hogy azt sem tudjuk, mekkora a teljes sokaság. Ebből az következik, hogy azt sem tudjuk, hogy a létrejövő adatállomány mennyire reprezentatív. Feltételezhető, hogy az RKK-k teljes körűen, a nagyobb képzők csaknem teljes körűen teljesítik az adatszolgáltatási kötelezettséget. Az is feltételezhető, hogy az OKJ képzésekről nagyobb százalékban küldik meg a statisztikát, mint a többi tanfolyamról. Nagyobb cégeknél is előfordulhat, hogy csak a tanfolyamok egy részéről küldenek adatokat. Mindez azt jelenti, hogy az abszolút számok használhatatlanok, idősorok nem képezhetők, mert évről-évre más az alapsokaság, attól függően, hogy mely képzők milyen tanfolyamokról küldenek adatokat. A fajlagos mutatók, megoszlások is csak fenntartással kezelhetők. Másik probléma, hogy az adatszolgáltatási fegyelem hiánya miatt az adatok sok esetben nem felelnek meg a valóságnak (képzési idő, vizsgakötelezettség stb.), ez különösen az OKJ képzéseknél érhető tetten. Mindenképpen a statisztika felülvizsgálata szükséges, és bizonyos

kontrollelemek beépítése, hogy ne fordulhasson elő olyan eset, hogy egy OKJ tanfolyam képzési ideje egy óra, vagy hogy a résztvevők átlagéletkora a tanfolyam végére jelentősen csökken stb.

Az adatszolgáltatás hiányosságait mutatja az is, hogy 2009-ben 1110 akkreditált képző intézmény küldött adatokat, holott számuk meghaladja az 1400-at. A statisztika szerint 2009-ben 489887-en iratkoztak be, és összesen (nem csak OKJ) 202452-en vizsgáztak sikeresen.

A statisztika szerint a képzések száma összesen 39 406 volt 2009-ben, ebből OKJ képzés 4 732, nyelvi képzés 16 950, szakmai továbbképzés 7102, munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ képzés 3 397 volt.

A továbbiakban a kistérségek fő munkaerőpiaci és felnőttképzési adatai között kerestünk összefüggéseket az SPSS rendszer segítségével.

Korrelációs együtthatók más változók kontrollálása nélkül

Ha megvizsgáljuk a munkaképes korú lakosságra vetített akkreditált képzések száma, képzésben résztvevők száma és a sikeresen vizsgázók száma milyen hatással van a foglalkoztatási rátára, akkor a Pearson féle korrelációs együttható gyenge, de szignifikáns összefüggést mutat az első két esetben. Azonban az eredményekből az is látszik, hogy az adott térség munkaképes korú népességének a nagysága szintén hatással van a foglalkoztatási rátára. Ez azzal magyarázható, hogy ezek a térségek jobban vonzzák a befektetőket, nagyobb a fizetőképes kereslet és több az álláslehetőség. Ezért érdemes megvizsgálni, hogy a felnőttképzési mutatók és a foglalkoztatási ráta látszólagos összefüggése nem annak ténynek köszönhető-e, hogy a nagyobb kistérségekben arányaiban több képzés érhető el és többen vesznek részt képzésekben. Ha mindegyik mutatóból kiszűrjük a munkakorú népesség nagyságának a hatását és így vizsgáljuk az összefüggéseket, akkor már nem tudunk szignifikáns összefüggést kimutatni a felnőttképzési mutatók és a foglalkoztatási ráta között. Ez nem azt jelenti, hogy nincs összefüggés, csak ez a tényező statisztikailag eltörpül a kistérség nagyságához vagy annak földrajzi elhelyezkedéséhez képest. Ráadásul a korreláció csak lineáris összefüggések vizsgálatára alkalmas, így esetleg érdemes más nem lineáris összefüggés-vizsgálat elvégzése is.

A munkanélküliségi ráta esetében azonban más a helyzet. A munkaképes korú népesség hatásának kontrollálása mellett is kimutatható összefüggés van a képzések száma valamint a képzésben résztvevők száma és az adott kistérség munkanélküliségi rátája között. Ez feltehetően a munkaerőpiaci képzések hatásának a következménye.

Mindenképpen érdemes lesz a népszámlálás után a kistérségek friss adataival is korrelációs összefüggéseket keresni, például a népesség iskolai végzettségi struktúrája biztosan összefüggést mutat a vizsgált változókkal. Jelenleg erre nem volt lehetőség. A MEF adataiból lehívott és bemutatott megyei adatok is fenntartással fogadhatók, kistérségre biztosan nem reprezentatívak.

A korrelációs számításokban Budapestet kihagytuk, mert erősen torzítaná az eredményeket. A korrelációs ábrákon az egyes régiókhöz tartozó kistérségek különböző színűek. Összességében az mondható el, hogy az egyes régiókhöz tartozó kistérségek hasonló paraméterekkel rendelkeznek, illetve ezen belül a kistérségek mérete az, ami szerint elhatárolhatók bizonyos kategóriák. A nagyobb lélekszámú kistérségekben feltehetően nagyobb városok vannak, ahol a képző intézmények sűrűsödési pontjai vannak.

231.) A foglalkoztatási ráta és egyéb paraméterek összefüggés-vizsgálata

232.) Pearson féle korrelációs együttható

	Pearson féle korrelációs együttható	Szignifikancia-izsgálat (kétoldali 0,05)
Munkaképes korú népesség	0,279	Szignifikáns
1000 főre jutó képzésbe beiratkozottak száma (munkaképes korú népesség)	0,19	Szignifikáns
1000 főre jutó sikeresen vizsgázók száma (munkaképes korú népesség)	0,121	Nem szignifikáns
1000 főre jutó akkreditált képzések száma	0,29	Szignifikáns

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

233.) A munkanélküliségi ráta és egyéb paraméterek összefüggés-vizsgálata

234.) Pearson féle korrelációs együttható

	Pearson féle korrelációs együttható	Szignifikancia-izsgálat (kétoldali 0,05)
Munkaképes korú népesség	-0,389	Szignifikáns
1000 főre jutó képzésbe beiratkozottak száma (munkaképes korú népesség)	-0,371	Szignifikáns
1000 főre jutó sikeresen vizsgázók száma (munkaképes korú népesség)	-0,217	Szignifikáns
1000 főre jutó akkreditált képzések száma	-0,401	Szignifikáns

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

235.) A foglalkoztatási ráta és egyéb paraméterek összefüggés-vizsgálata

236.) Parciális korrelációs együtthatók a munkaképes korú lakosság, mint változó kontrollálása mellett

	Pearson féle korrelációs együttható	Szignifikancia-izsgálat (kétoldali 0,05)
1000 főre jutó képzésbe beiratkozottak száma (munkaképes korú népesség)	0,059	Nem szignifikáns
1000 főre jutó sikeresen vizsgázók száma (munkaképes korú népesség)	0,024	Nem szignifikáns
1000 főre jutó akkreditált képzések száma	0,178	Nem szignifikáns

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

237.) A munkanélküliségi ráta és egyéb paraméterek összefüggés-vizsgálata

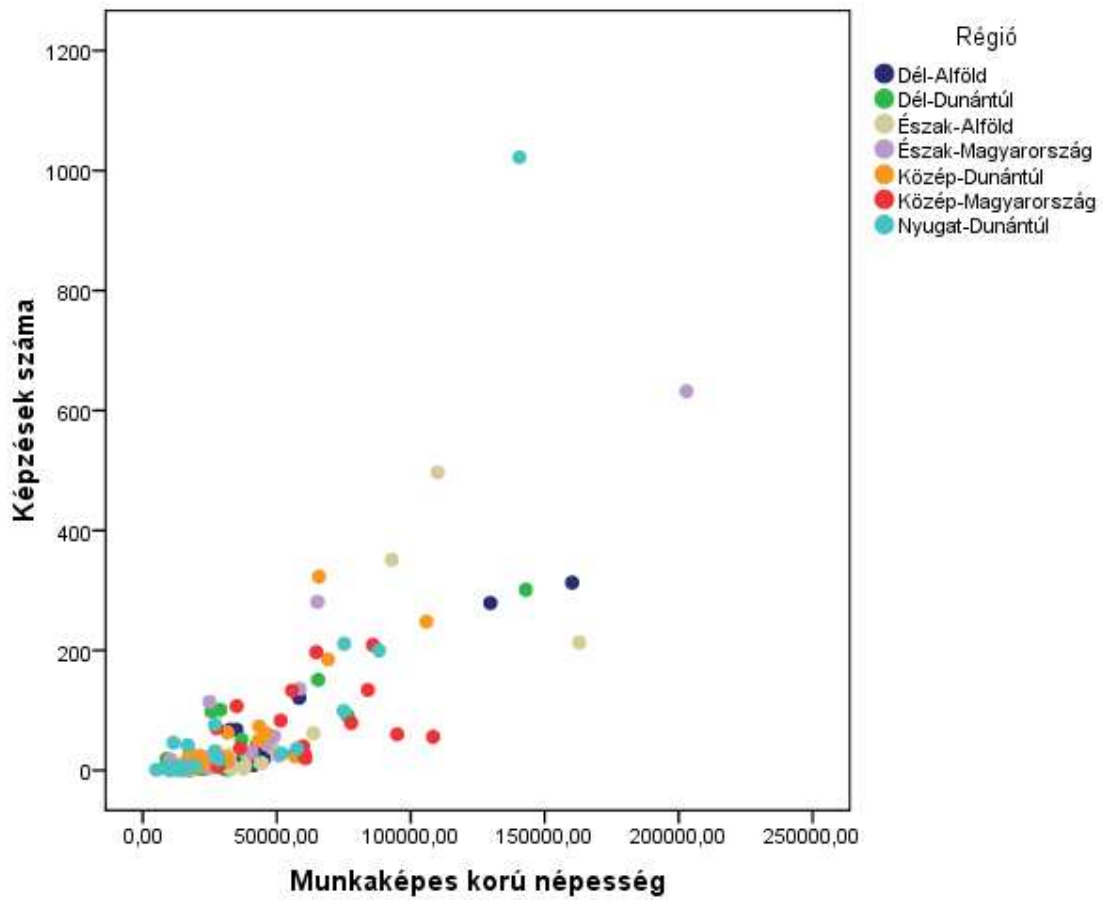
238.) Parciális korrelációs együtthatók a munkaképes korú lakosság, mint változó kontrollálása mellett

	Pearson féle korrelációs együttható	Szignifikancia-izsgálat (kétoldali 0,05)
1000 főre jutó képzésbe beiratkozottak száma (munkaképes korú népesség)	-0,220	Szignifikáns
1000 főre jutó sikeresen vizsgázók száma (munkaképes korú népesség)	-0,087	Nem szignifikáns
1000 főre jutó akkreditált képzések száma	-0,254	Szignifikáns

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

90. ábra 8 osztályt végzett regisztrált munkanélküliek aránya, kistérségi bontásban (2008)

Kistérségek az akkreditált képzések száma és a munkaképes korú népesség szerint

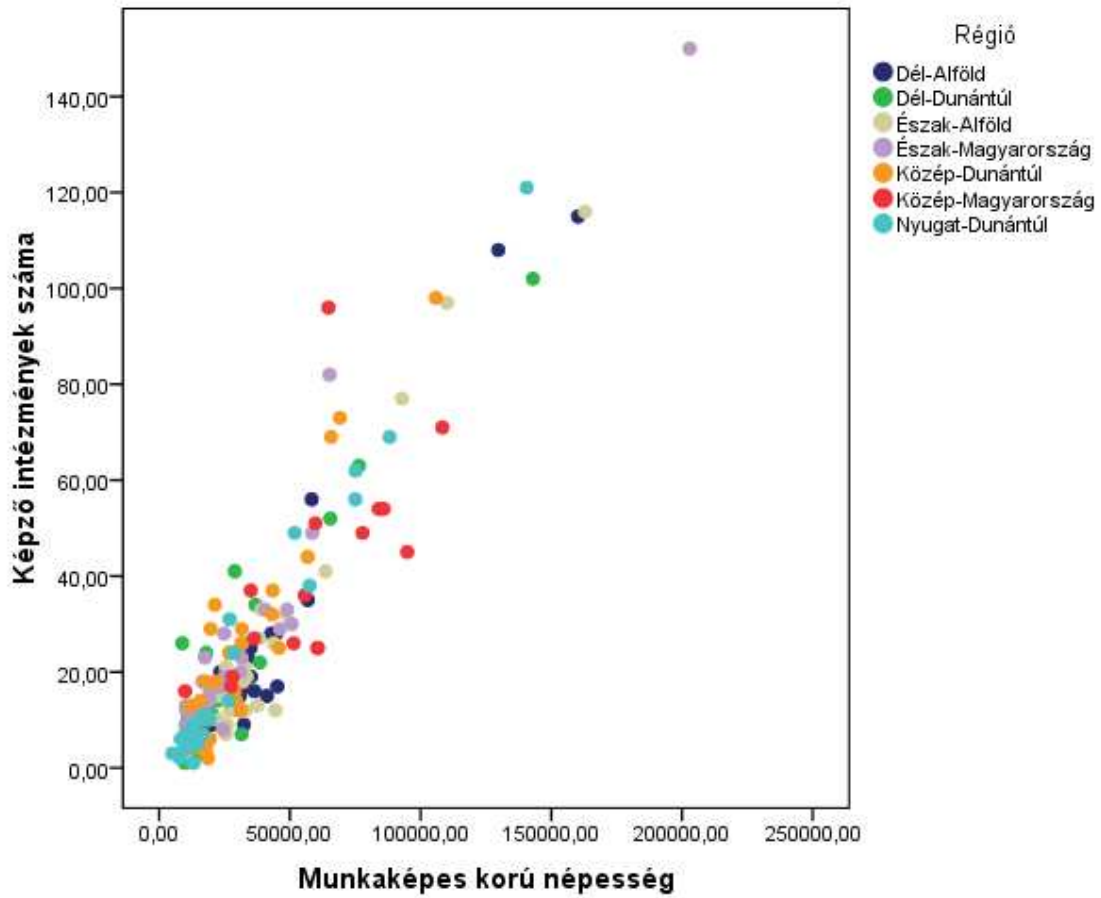

Forrás: FSZH

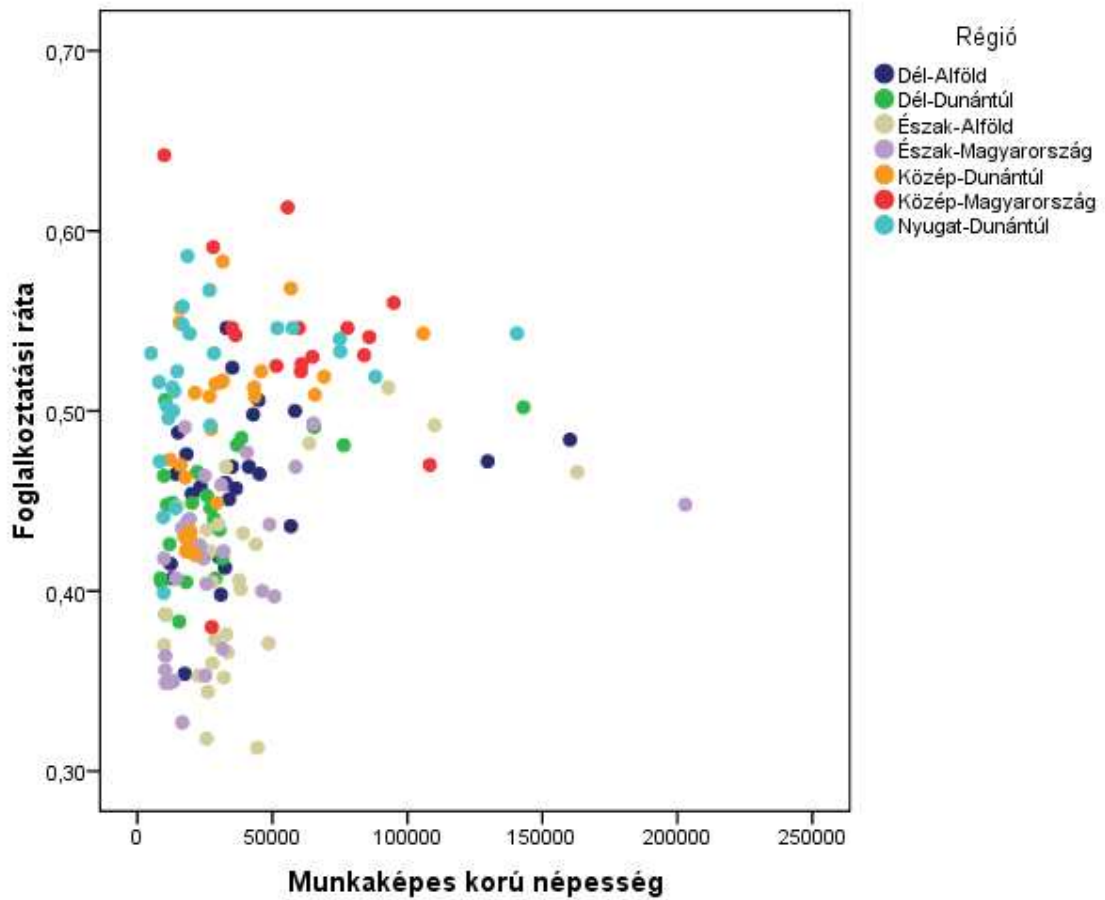
91. ábra
szelint

Kistérségek a képző intézmények száma és a munkaképes korú népesség

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

92. ábra Kistérségek a foglalkoztatási ráta és a munkakorú népesség szerint

Forrás: FSZH

239.) 10 legjobb és 10 legrosszabb foglalkoztatási rátával rendelkező kistérség (2009)

Sorszám	Kistérség	Foglalkoztatási ráta	Régió	Megye
1	Szobi	0,64	Közép-Magyarország	Pest megye
2	Váci	0,61	Közép-Magyarország	Pest megye
3	Aszódi	0,59	Közép-Magyarország	Pest megye
4	Kapuvár-Beledi	0,59	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
5	Komáromi	0,58	Közép-Dunántúl	Komárom-Esztergom megye
6	Dunaújvárosi	0,57	Közép-Dunántúl	Fejér megye
7	Csornai	0,57	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
8	Ceglédi	0,56	Közép-Magyarország	Pest megye
9	Lenti	0,56	Nyugat-Dunántúl	Zala megye
10	Kisbéri	0,56	Közép-Dunántúl	Komárom-Esztergom megye
...				
164	Vásárosnaményi	0,35	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
165	Edelényi	0,35	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
166	Nyírbátori	0,35	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
167	Sziksói	0,35	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
168	Mezocsáti	0,35	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
169	Bodrogközi	0,35	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
170	Derecske-Létavértesi	0,34	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
171	Encsi	0,33	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
172	Baktalórántházai	0,32	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
173	Hajdúhadházi	0,31	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye

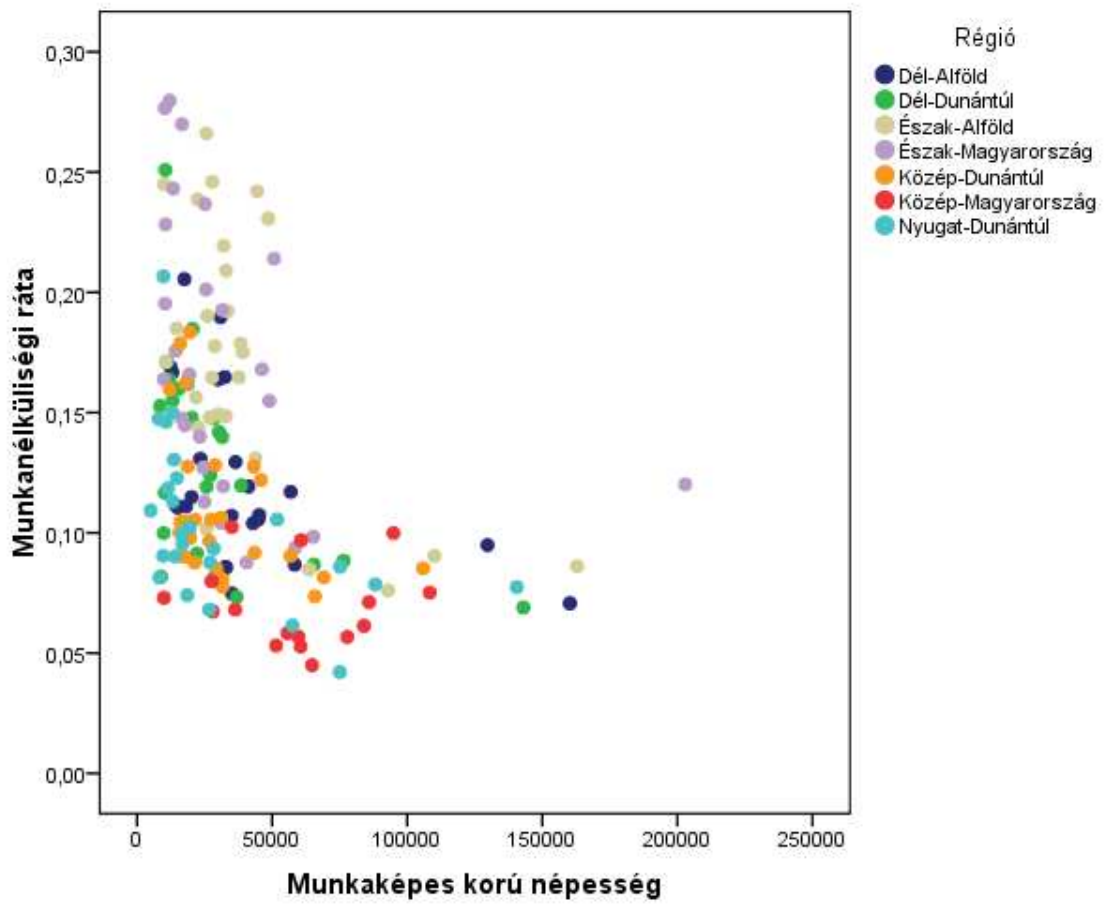
Forrás: FSZH

240.) 10 legnagyobb és 10 legkisebb munkakorú népességgel rendelkező kistérség (2009)

Sorszám	Kistérség	Munkaképes korú népesség	Régió	Megye
1	Miskolci	202919	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
2	Debreceni	162884	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
3	Szegedi	160230	Dél-Alföld	Csongrád megye
4	Pécsi	142964	Dél-Dunántúl	Baranya megye
5	Gyori	140571	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
6	Kecskeméti	129717	Dél-Alföld	Bács-Kiskun megye
7	Nyíregyházai	110055	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
8	Ráckevei	108319	Közép-Magyarország	Pest megye
9	Székesfehérvári	105876	Közép-Dunántúl	Fejér megye
10	Ceglédi	94909	Közép-Magyarország	Pest megye
...				
164	Csengeri	9862	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
165	Bélapátfalvai	9859	Észak-Magyarország	Heves megye
166	Pécsvárad	9779	Dél-Dunántúl	Baranya megye
167	Zalakarosi	9722	Nyugat-Dunántúl	Zala megye
168	Hévízi	9592	Nyugat-Dunántúl	Zala megye
169	Balatonföldvári	8849	Dél-Dunántúl	Somogy megye
170	Lengyeltóti	8508	Dél-Dunántúl	Somogy megye
171	Csepregi	8266	Nyugat-Dunántúl	Vas megye
172	Pacsai	7981	Nyugat-Dunántúl	Zala megye
173	Oriszentpéteri	5039	Nyugat-Dunántúl	Vas megye

Forrás: FSZH

93. ábra Kistérségek a munkanélküliségi ráta és a munkakorú népesség szerint

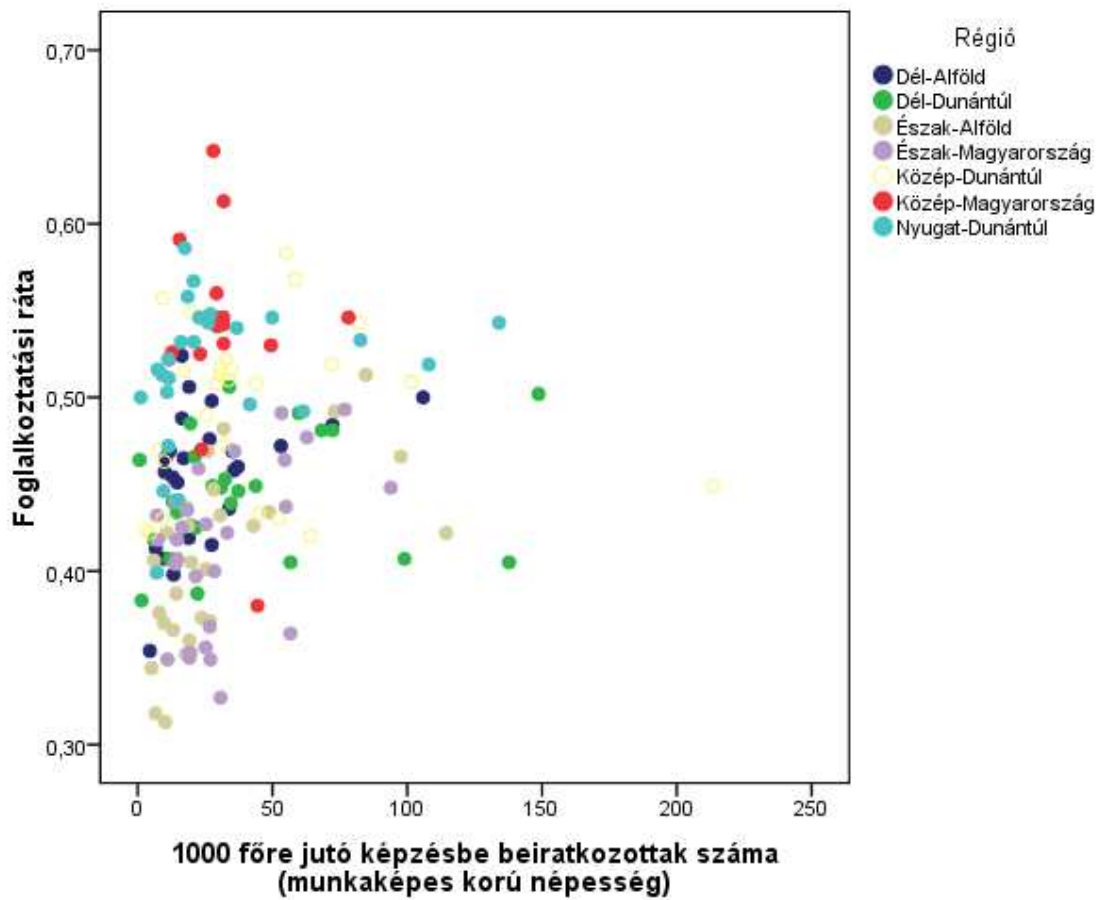
Forrás: FSZH

241.) 10 legkisebb és 10 legnagyobb munkanélküliségi rátával rendelkező kistérség (2009)

Sorszám	Kistérség	Munkanélküliségi ráta	Régió	Megye
1	Sopron-Fertodi	0,04	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
2	Budaörsi	0,04	Közép-Magyarország	Pest megye
3	Dunakeszi	0,05	Közép-Magyarország	Pest megye
4	Pilisvörösvári	0,05	Közép-Magyarország	Pest megye
5	Érdi	0,06	Közép-Magyarország	Pest megye
6	Szentendrei	0,06	Közép-Magyarország	Pest megye
7	Váci	0,06	Közép-Magyarország	Pest megye
8	Gödöllői	0,06	Közép-Magyarország	Pest megye
9	Mosonmagyaróvári	0,06	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
10	Aszódi	0,07	Közép-Magyarország	Pest megye
...				
164	Vásárosnaményi	0,24	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
165	Hajdúhadházi	0,24	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
166	Sziksói	0,24	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
167	Csengeri	0,24	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
168	Fehérgyarmati	0,25	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
169	Sellyei	0,25	Dél-Dunántúl	Baranya megye
170	Baktalórántházai	0,27	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
171	Encsi	0,27	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
172	Abaúj-Hegyközi	0,28	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
173	Bodrogközi	0,28	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Forrás: FSZH

94. ábra Kistérségek a foglalkoztatási ráta és az 1000 főre jutó képzésbe beiratkozottak száma szerint

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

242.) 10 legtöbb és 10 legkevesebb 1000 főre jutó képzésbe beiratkozott létszámmal rendelkező kistérségek (2009)

Sorszám	Kistérség	1000 főre jutó képzésbe beiratkozottak száma (minkaképes korú népesség)	Régió	Megye
1	Bicskei	213,56	Közép-Dunántúl	Fejér megye
2	Pécsi	148,74	Dél-Dunántúl	Baranya megye
3	Balatonföldvári	137,76	Dél-Dunántúl	Somogy megye
4	Gyori	134,04	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
5	Balmazújvárosi	114,48	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
6	Szombathelyi	107,98	Nyugat-Dunántúl	Vas megye
7	Békéscsabai	105,91	Dél-Alföld	Békés megye
8	Veszprémi	101,52	Közép-Dunántúl	Veszprém megye
9	Siófoki	98,97	Dél-Dunántúl	Somogy megye
10	Debreceni	97,59	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
...				
164	Baktalórántházai	6,61	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
165	Komlói	6,06	Dél-Dunántúl	Baranya megye
166	Püspökladányi	6,03	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
167	Derecske-Létavértesi	5,18	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
168	Abai	4,57	Közép-Dunántúl	Fejér megye
169	Sarkadi	4,52	Dél-Alföld	Békés megye
170	Adonyi	3,04	Közép-Dunántúl	Fejér megye
171	Kadarkúti	1,43	Dél-Dunántúl	Somogy megye
172	Pannonhalmai	1,14	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
173	Pécsváradi	0,72	Dél-Dunántúl	Baranya megye

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

243.) 10 legtöbb és 10 legkevesebb 1000 főre jutó képzéssel rendelkező kistérségek (2009)

Sorszám	Kistérség	1000 főre jutó képzések száma	Régió	Megye
1	Gyori	7,27	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
2	Veszprémi	4,91	Közép-Dunántúl	Veszprém megye
3	Tiszaújvárosi	4,58	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
4	Nyíregyházai	4,52	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
5	Egri	4,31	Észak-Magyarország	Heves megye
6	Szentgotthárdi	4,02	Nyugat-Dunántúl	Vas megye
7	Dombóvári	3,82	Dél-Dunántúl	Tolna megye
8	Szolnoki	3,78	Észak-Alföld	Jász-Nagykun-Szolnok megye
9	Siófoki	3,49	Dél-Dunántúl	Somogy megye
10	Miskolci	3,11	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
...				
160	Békési	0,09	Dél-Alföld	Békés megye
161	Ibrány-Nagyhalászi	0,09	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
162	Bonyhádi	0,09	Dél-Dunántúl	Tolna megye
163	Püspökladányi	0,08	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
164	Pannonhalmai	0,08	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
165	Téti	0,07	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye
166	Tamási	0,07	Dél-Dunántúl	Tolna megye
167	Enyingi	0,06	Közép-Dunántúl	Fejér megye
168	Sarkadi	0,06	Dél-Alföld	Békés megye
169	Komlói	0,03	Dél-Dunántúl	Baranya megye
	Pécsváradi	na	Dél-Dunántúl	Baranya megye
	Adonyi	na	Közép-Dunántúl	Fejér megye
	Csepregi	na	Nyugat-Dunántúl	Vas megye
	Pacsai	na	Nyugat-Dunántúl	Zala megye

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

244.) 10 legtöbb és 10 legkevesebb 1000 főre jutó képzési intézménnyel rendelkező kistérségek (2009)

Sorszám	Kistérség	1000 főre jutó képzési intézmények száma	Régió	Megye
1	Balatonföldvári	2,94	Dél-Dunántúl	Somogy megye
2	Szobi	1,61	Közép-Magyarország	Pest megye
3	Balatonalmádi	1,59	Közép-Dunántúl	Veszprém megye
4	Budaörsi	1,48	Közép-Magyarország	Pest megye
5	Gárdonyi	1,47	Közép-Dunántúl	Fejér megye
6	Siófoki	1,42	Dél-Dunántúl	Somogy megye
7	Fonyódi	1,33	Dél-Dunántúl	Somogy megye
8	Sátoraljaújhelyi	1,31	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
9	Abaúj-Hegyközi	1,26	Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
10	Egri	1,26	Észak-Magyarország	Heves megye
...				
164	Baktalórántházai	0,27	Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
165	Hajdúhadházi	0,27	Észak-Alföld	Hajdú-Bihar megye
166	Enyingi	0,25	Közép-Dunántúl	Fejér megye
167	Pacsai	0,25	Nyugat-Dunántúl	Zala megye
168	Abai	0,22	Közép-Dunántúl	Fejér megye
169	Komlói	0,22	Dél-Dunántúl	Baranya megye
170	Kadarkúti	0,19	Dél-Dunántúl	Somogy megye
171	Adonyi	0,11	Közép-Dunántúl	Fejér megye
172	Pécsváradi	0,1	Dél-Dunántúl	Baranya megye
173	Pannonhalmi	0,08	Nyugat-Dunántúl	Gyor-Moson-Sopron megye

Forrás: FSZH, NSZFI, felnőttképzési statisztika

245.) A régiók főbb munkaerőpiaci jellemzői Budapest nélkül

Régió	Munkaképes korú népesség	Munkanélküliek	Foglalkoztatottak	Inaktívak	Munkanélküliségi ráta	Foglalkoztatási ráta	Aktivitási ráta
Dél-Alföld	1012377	56805	474231	481341	0,11	0,47	0,52
Dél-Dunántúl	730849	41388	337514	351947	0,11	0,46	0,52
Észak-Alföld	1132785	81623	483412	567750	0,14	0,43	0,50
Észak-Magyarország	919352	67380	395879	456093	0,15	0,43	0,50
Közép-Dunántúl	850082	48411	430942	370729	0,10	0,51	0,56
Közép-Magyarország	940606	37706	501458	401442	0,07	0,53	0,57
Nyugat-Dunántúl	772738	38514	409668	324556	0,09	0,53	0,58
Összesen	6358789	371827	3033104	2953858	0,11	0,48	0,54

Forrás: FSZH, kistérségek adatai

246.) Felnőttképzési adatok régióként 2009

Régió	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl	Országos összesen
Képzést folytató intézmények száma	653	530	716	724	680	1206	564	5073
Képzések száma	2822	2635	2544	3067	3245	20249	3715	38277
ebből akkreditált képzés	1105	920	1438	1548	1229	9337	1858	17435
Beiratkozottak száma	38343	45846	50173	43678	45795	218803	47249	489887
Sikeresen vizsgát tettek	18528	24661	26310	19311	21351	70663	21628	202452

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

Régió	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl	Országos összesen
Képzést folytató intézmények száma	12,9%	10,4%	14,1%	14,3%	13,4%	23,8%	11,1%	100,0%
Képzések száma	7,4%	6,9%	6,6%	8,0%	8,5%	52,9%	9,7%	100,0%
ebből akkreditált képzés	6,3%	5,3%	8,2%	8,9%	7,0%	53,6%	10,7%	100,0%

Beiratkozottak száma	7,8%	9,4%	10,2%	8,9%	9,3%	44,7%	9,6%	100,0%
Sikeresen vizsgát tettek	9,2%	12,2%	13,0%	9,5%	10,5%	34,9%	10,7%	100,0%

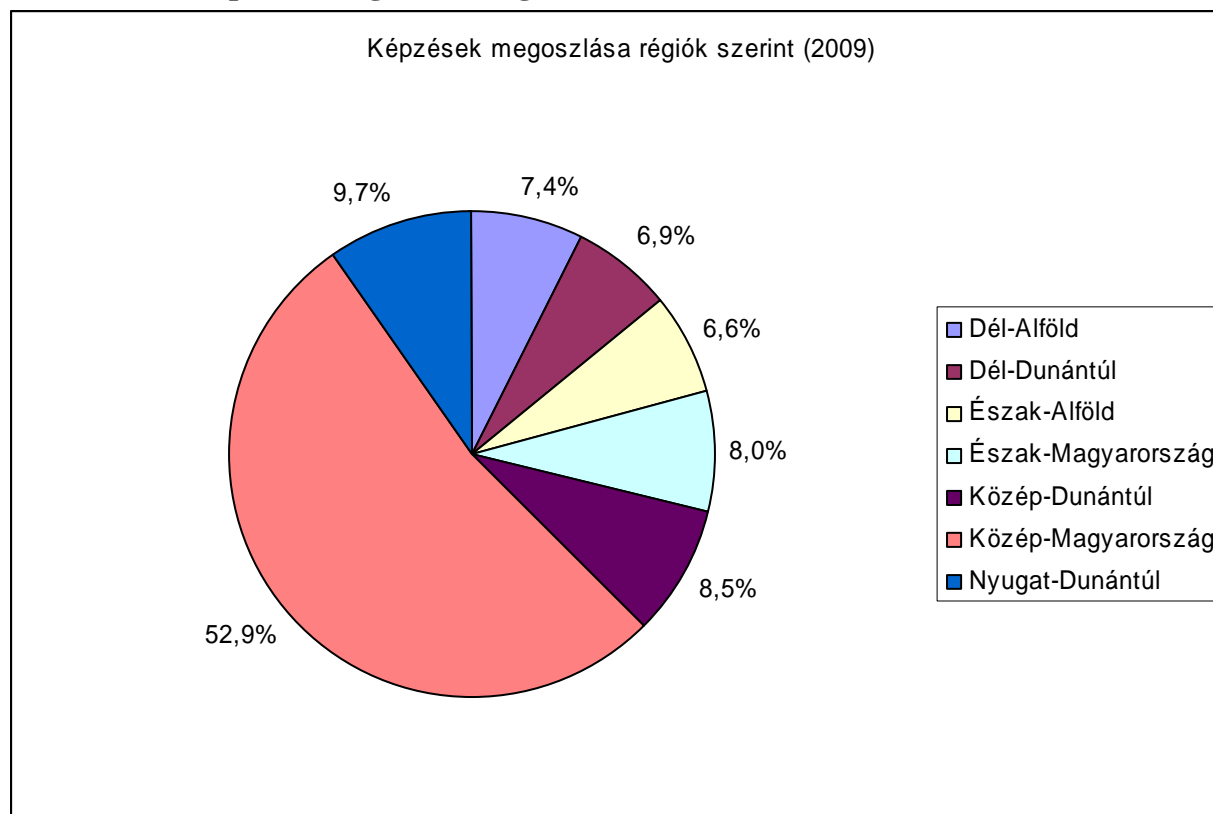
Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

247.) Képzések megoszlása régiók szerint (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Képzések megoszlása régiók szerint (2009)	7,4%	6,9%	6,6%	8,0%	8,5%	52,9%	9,7%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

95. ábra Képzések megoszlása régiók szeriint

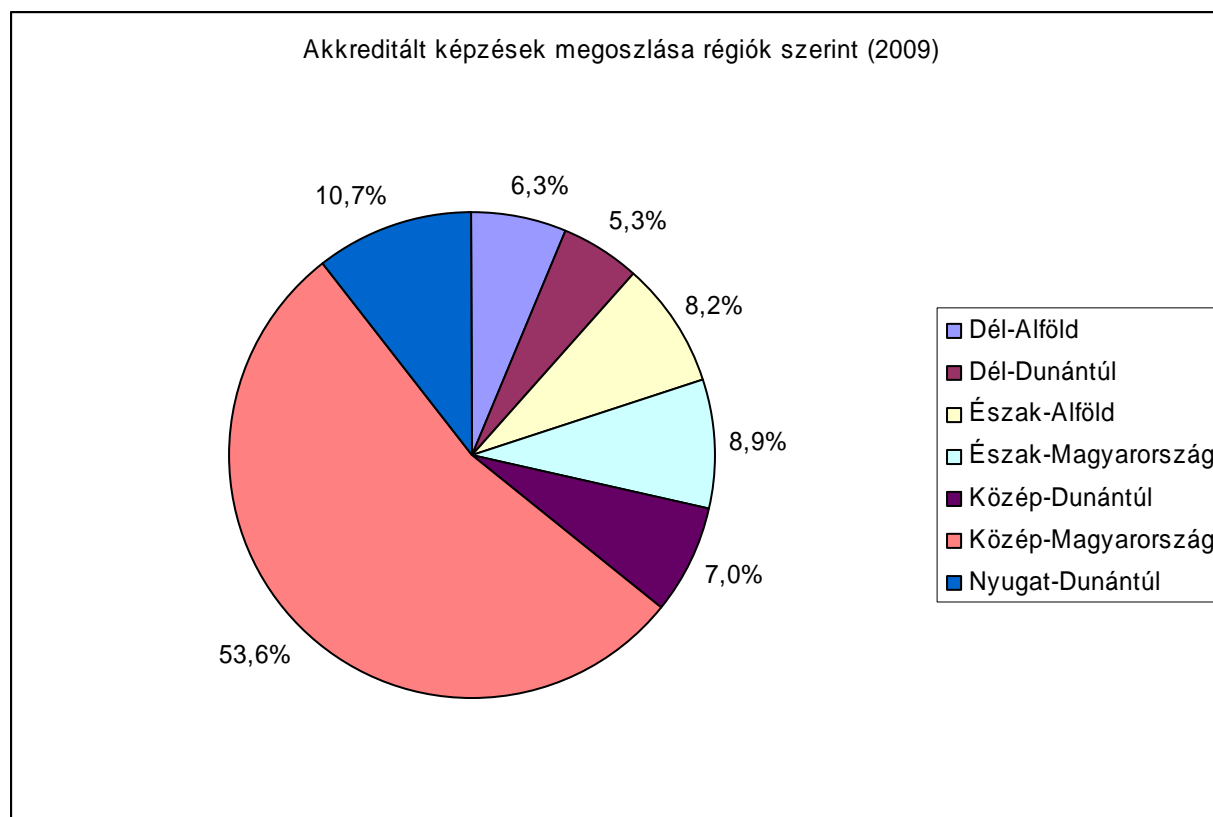

248.) Akkreditált képzések megoszlása régiók szerint (2009)

Régió	Dél-Alföld	Dél-Dunántúl	Észak-Alföld	Észak-Magyarország	Közép-Dunántúl	Közép-Magyarország	Nyugat-Dunántúl	Országos összesen
Akkreditált képzések megoszlása régiók szerint (2009)	6,3%	5,3%	8,2%	8,9%	7,0%	53,6%	10,7%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

96. ábra Akkreditált képzések megoszlása régiók szerint (2009)

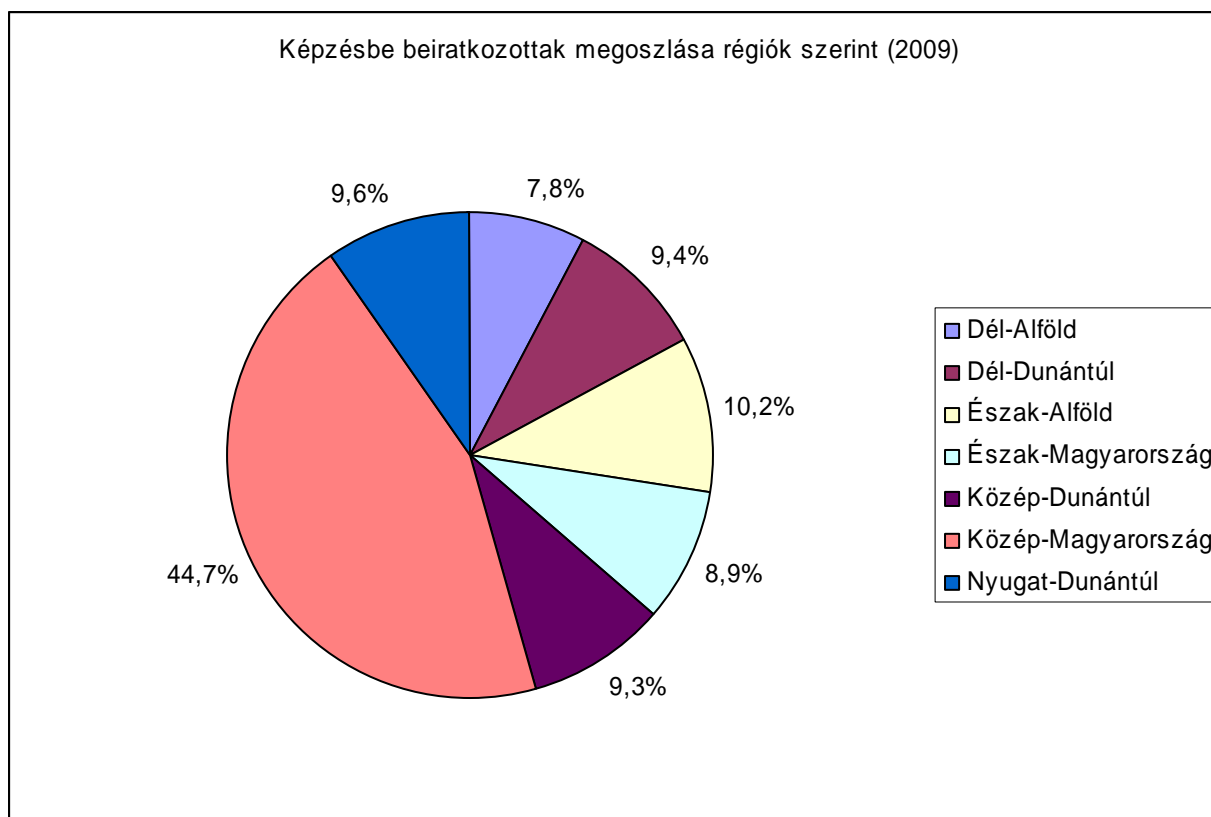

249.) Képzésbe beiratkozottak megoszlása régiók szerint (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Képzésbe beiratkozottak megoszlása régiók szerint (2009)	7,8%	9,4%	10,2%	8,9%	9,3%	44,7%	9,6%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

97. ábra Képzésbe beiratkozottak megoszlása régiók szerint (2009)

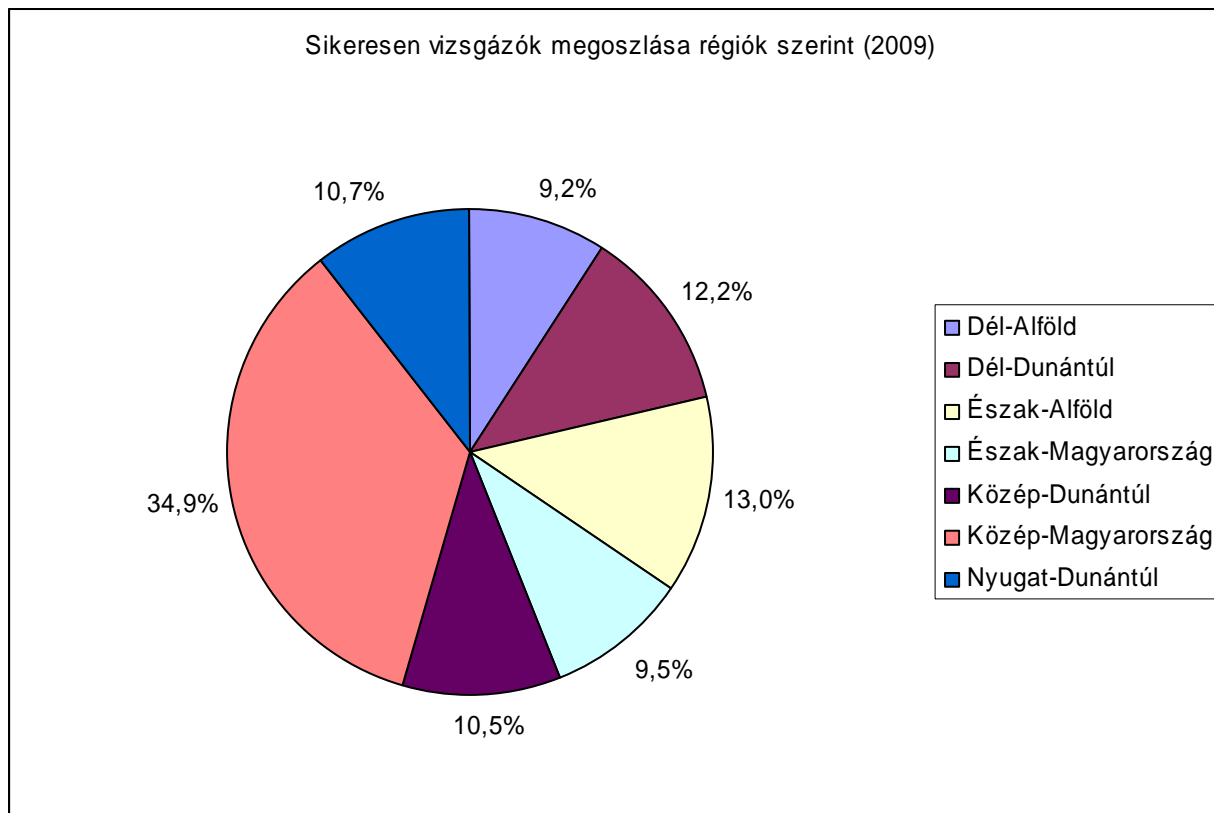
250.) Sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint (2009)	9,2%	12,2%	13,0%	9,5%	10,5%	34,9%	10,7%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

98. ábra Sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint (2009)

251.) Képzésbe beiratkozottak száma a képzés jellege alapján régióként (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	858	2571	2355	2796	4599	3406	4204	20789
Hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	1212	827	3483	1197	813	9664	6288	23484
Hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	528	482	219	1140	283	51	136	2839
Informatikai képzések	1404	608	1967	923	1830	13549	748	21029
Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	226	14	.	85	267	152	.	744
Munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	3652	8279	4858	3996	10687	22624	3691	57787
Nyelvi képzés	3674	3913	6003	5476	5456	44966	8188	77676
Szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	57	286	447	949	188	2109	904	4940
Szakmai továbbképző	9925	19707	13668	13381	8945	71274	12655	149555
Állam által elismert OKJ szakképesítést adó	10653	6281	11674	10724	7609	25891	7972	80804
Általános felnőttképzés	6154	2878	5499	3011	5372	25117	2463	50494
Összesen	38343	45846	50173	43678	45795	218803	47249	489887

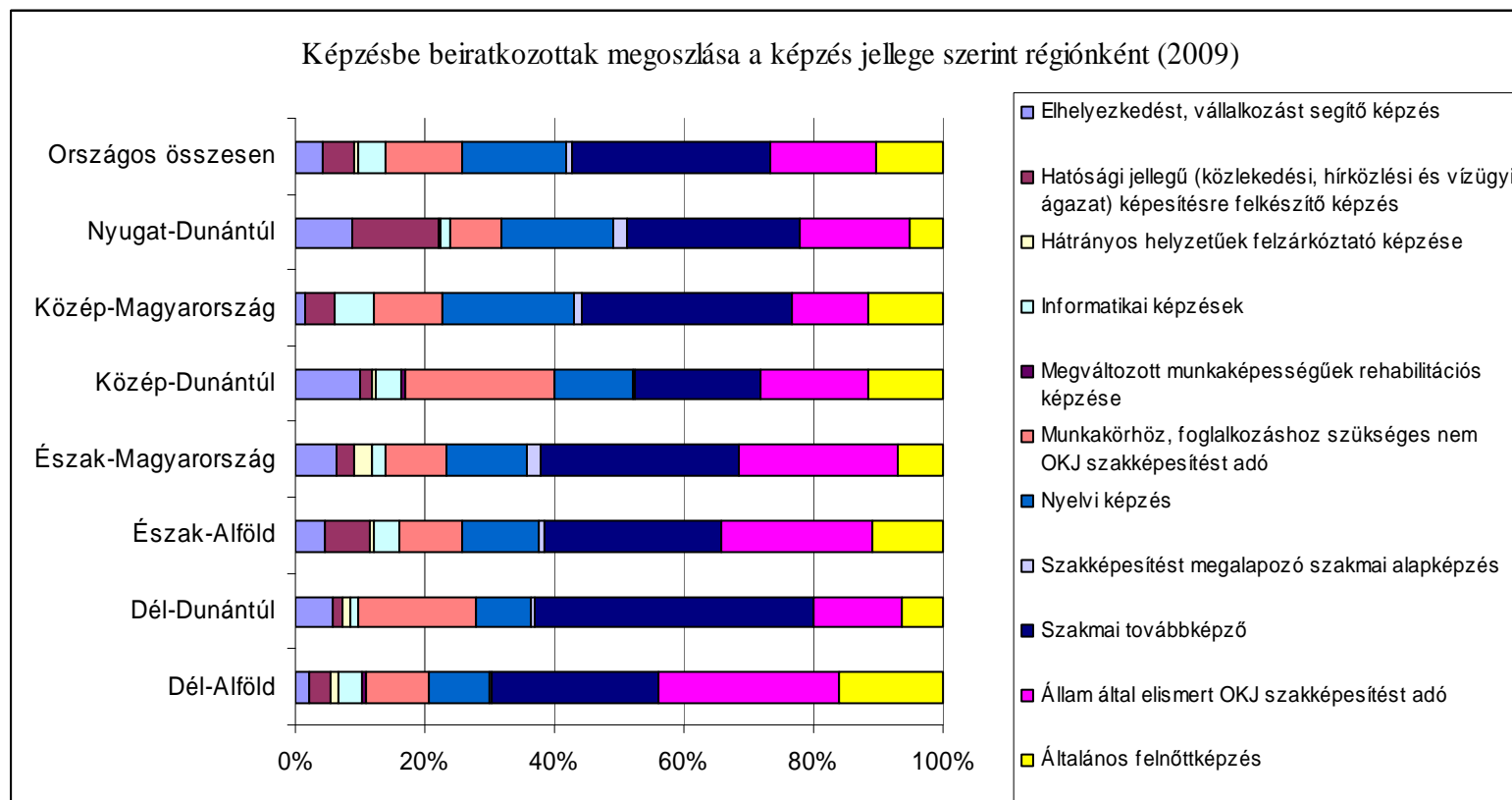
Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

252.) Képzésbe beiratkozottak megoszlása a képzés jellege alapján régióként (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	2,2%	5,6%	4,7%	6,4%	10,0%	1,6%	8,9%	4,2%
Hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	3,2%	1,8%	6,9%	2,7%	1,8%	4,4%	13,3%	4,8%
Hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	1,4%	1,1%	0,4%	2,6%	0,6%	0,0%	0,3%	0,6%
Informatikai képzések	3,7%	1,3%	3,9%	2,1%	4,0%	6,2%	1,6%	4,3%
Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	0,6%	0,0%		0,2%	0,6%	0,1%		0,2%
Munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	9,5%	18,1%	9,7%	9,1%	23,3%	10,3%	7,8%	11,8%
Nyelvi képzés	9,6%	8,5%	12,0%	12,5%	11,9%	20,6%	17,3%	15,9%
Szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	0,1%	0,6%	0,9%	2,2%	0,4%	1,0%	1,9%	1,0%
Szakmai továbbképző	25,9%	43,0%	27,2%	30,6%	19,5%	32,6%	26,8%	30,5%
Állam által elismert OKJ szakképesítést adó	27,8%	13,7%	23,3%	24,6%	16,6%	11,8%	16,9%	16,5%
Általános felnőttképzés	16,0%	6,3%	11,0%	6,9%	11,7%	11,5%	5,2%	10,3%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

99. ábra **Képzésbe beiratkozottak megoszlása a képzés jellege alapján régióként (2009)**

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

253.) Képzések száma a képzés jellege szerint régióként (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	44	74	55	63	116	119	113	584
Hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	124	11	149	82	84	414	75	939
Hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	33	30	13	47	14	2	8	147
Informatikai képzések	162	58	133	73	181	1992	76	2675
Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	17	1	.	6	19	13	.	56
Munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	192	431	274	237	643	1235	256	3268
Nyelvi képzés	850	792	579	1039	902	10427	1831	16420
Szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	5	19	29	60	14	163	110	400
Szakmai továbbképző	575	667	548	717	597	3271	617	6992
Állam által elismert OKJ szakképesítést adó	648	439	515	601	446	1362	508	4519
Általános felnőttképzés	172	113	249	142	244	1251	121	2292
Összesen	2822	2635	2544	3067	3245	20249	3715	38277

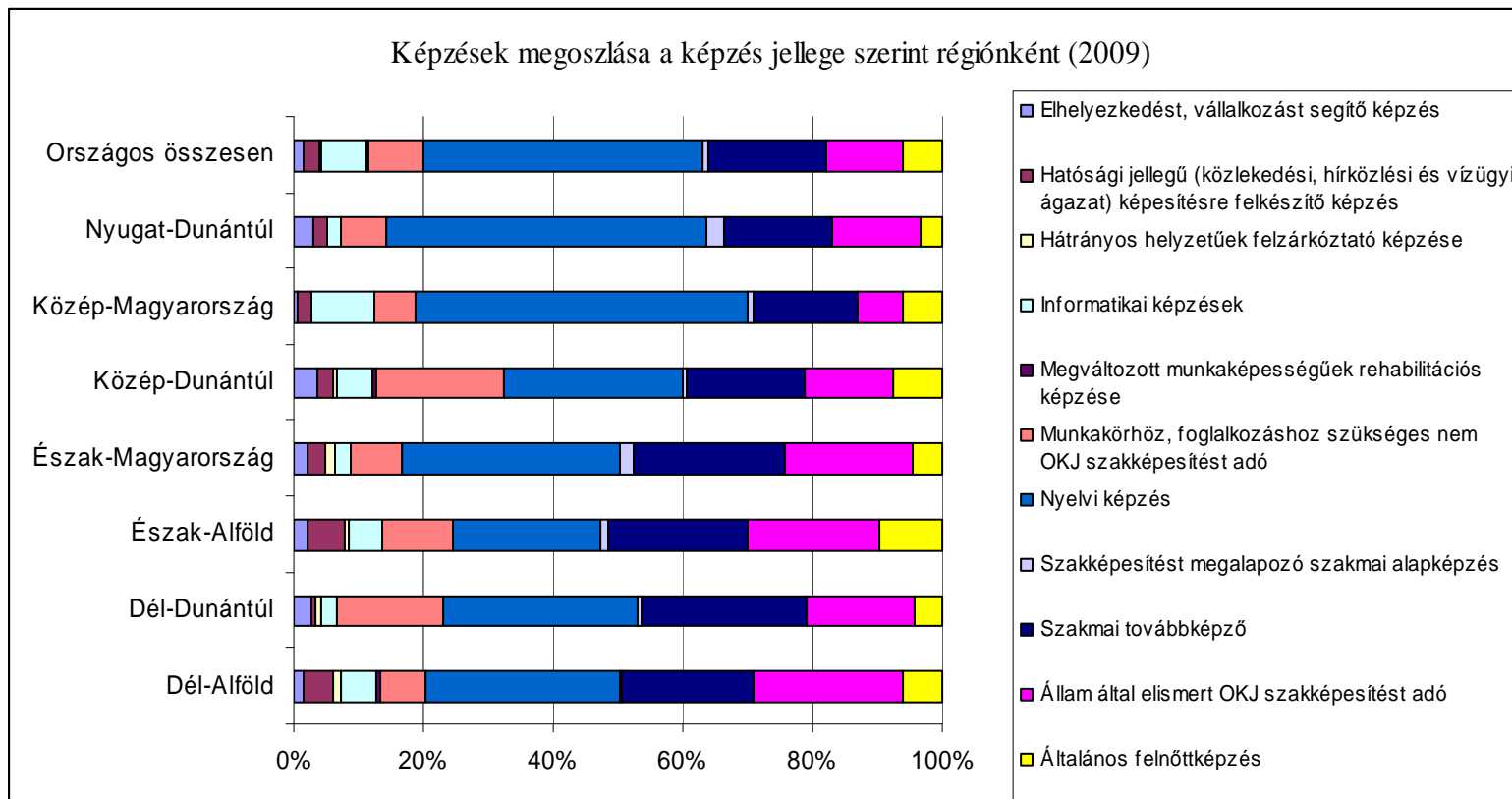
Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

254.) Képzések megoszlása a képzés jellege szerint régióként (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	1,6%	2,8%	2,2%	2,1%	3,6%	0,6%	3,0%	1,5%
Hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	4,4%	0,4%	5,9%	2,7%	2,6%	2,0%	2,0%	2,5%
Hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	1,2%	1,1%	0,5%	1,5%	0,4%	0,0%	0,2%	0,4%
Informatikai képzések	5,7%	2,2%	5,2%	2,4%	5,6%	9,8%	2,0%	7,0%
Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	0,6%	0,0%		0,2%	0,6%	0,1%		0,1%
Munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	6,8%	16,4%	10,8%	7,7%	19,8%	6,1%	6,9%	8,5%
Nyelvi képzés	30,1%	30,1%	22,8%	33,9%	27,8%	51,5%	49,3%	42,9%
Szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	0,2%	0,7%	1,1%	2,0%	0,4%	0,8%	3,0%	1,0%
Szakmai továbbképző	20,4%	25,3%	21,5%	23,4%	18,4%	16,2%	16,6%	18,3%
Állam által elismert OKJ szakképesítést adó	23,0%	16,7%	20,2%	19,6%	13,7%	6,7%	13,7%	11,8%
Általános felnőttképzés	6,1%	4,3%	9,8%	4,6%	7,5%	6,2%	3,3%	6,0%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

100. ábra Képzések megoszlása a képzés jellege szerint régióként (2009)

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

255.) Sikeresen vizsgázók a képzés jellege szerint régiónként (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	173	76	41	.	6	141	159	596
Hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	1090	827	3391	957	539	7819	5028	19651
Hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	51	230	134	229	75	51	82	852
Informatikai képzések	662	346	877	305	567	1987	414	5158
Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	41	5	.	12	18	14	.	90
Munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	2868	6321	3231	2943	9732	11718	2294	39107
Nyelvi képzés	506	593	823	986	638	2339	3254	9139
Szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	51	79	178	352	3	1061	45	1769
Szakmai továbbképző	2087	9712	5749	2679	2290	17932	2182	42631
Állam által elismert OKJ szakképesítést adó	9834	5751	10832	10020	6741	21192	7373	71743
Általános felnőttképzés	1165	721	1054	828	807	6409	797	11781
Összesen	18528	24661	26310	19311	21351	70663	21628	202452

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

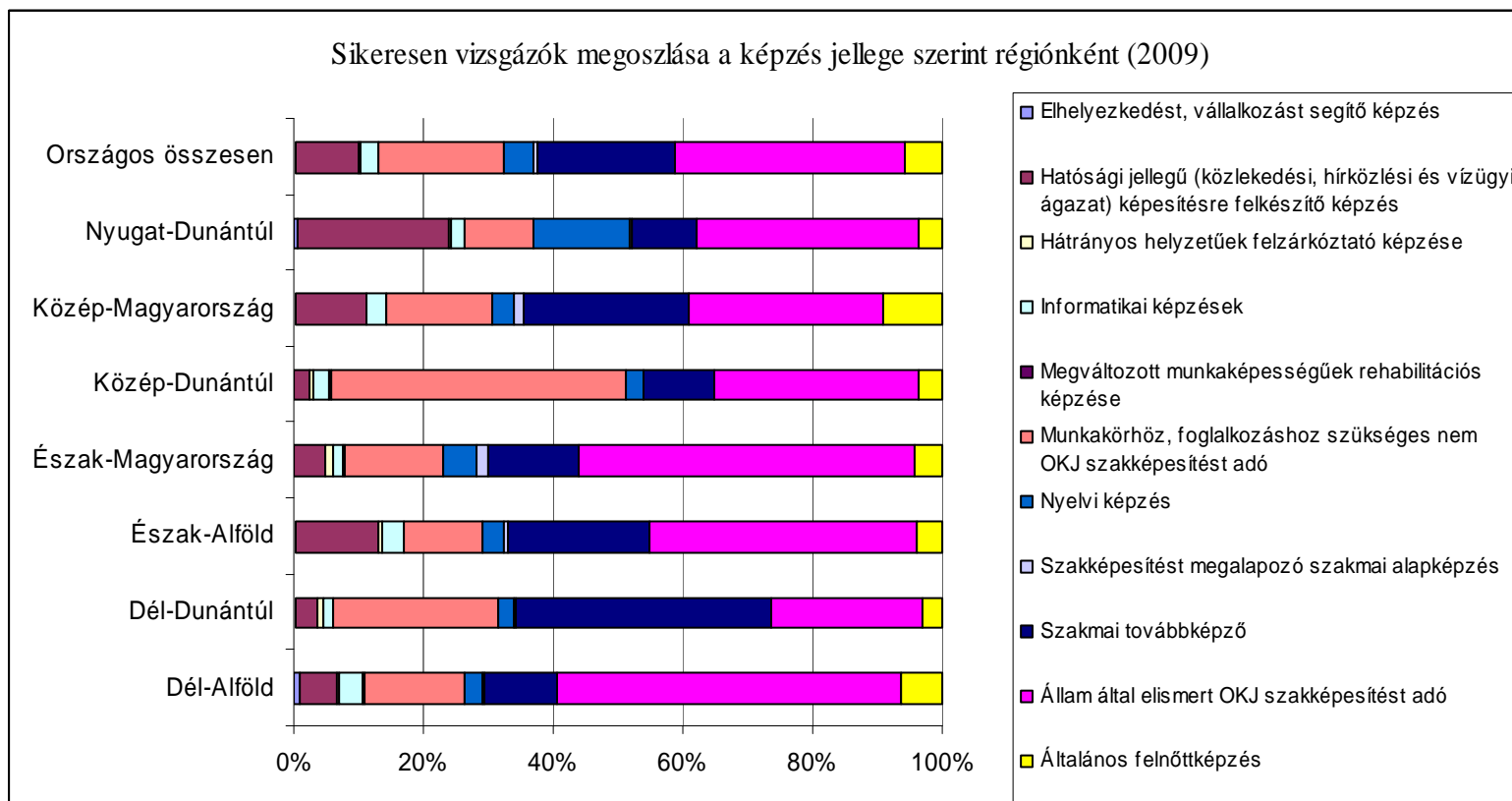

256.) Sikeresen vizsgázók megoszlása a képzés jellege szerint régiónként (2009)

Régió	Dél- Alföld	Dél- Dunántúl	Észak- Alföld	Észak- Magyarország	Közép- Dunántúl	Közép- Magyarország	Nyugat- Dunántúl	Országos összesen
Elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	0,9%	0,3%	0,2%		0,0%	0,2%	0,7%	0,3%
Hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	5,9%	3,4%	12,9%	5,0%	2,5%	11,1%	23,2%	9,7%
Hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	0,3%	0,9%	0,5%	1,2%	0,4%	0,1%	0,4%	0,4%
Informatikai képzések	3,6%	1,4%	3,3%	1,6%	2,7%	2,8%	1,9%	2,5%
Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	0,2%	0,0%		0,1%	0,1%	0,0%		0,0%
Munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	15,5%	25,6%	12,3%	15,2%	45,6%	16,6%	10,6%	19,3%
Nyelvi képzés	2,7%	2,4%	3,1%	5,1%	3,0%	3,3%	15,0%	4,5%
Szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	0,3%	0,3%	0,7%	1,8%	0,0%	1,5%	0,2%	0,9%
Szakmai továbbképző	11,3%	39,4%	21,9%	13,9%	10,7%	25,4%	10,1%	21,1%
Állam által elismert OKJ szakképesítést adó	53,1%	23,3%	41,2%	51,9%	31,6%	30,0%	34,1%	35,4%
Általános felnőttképzés	6,3%	2,9%	4,0%	4,3%	3,8%	9,1%	3,7%	5,8%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

101. ábra Sikeresen vizsgázók megoszlása a képzés jellege szerint régióként (2009)

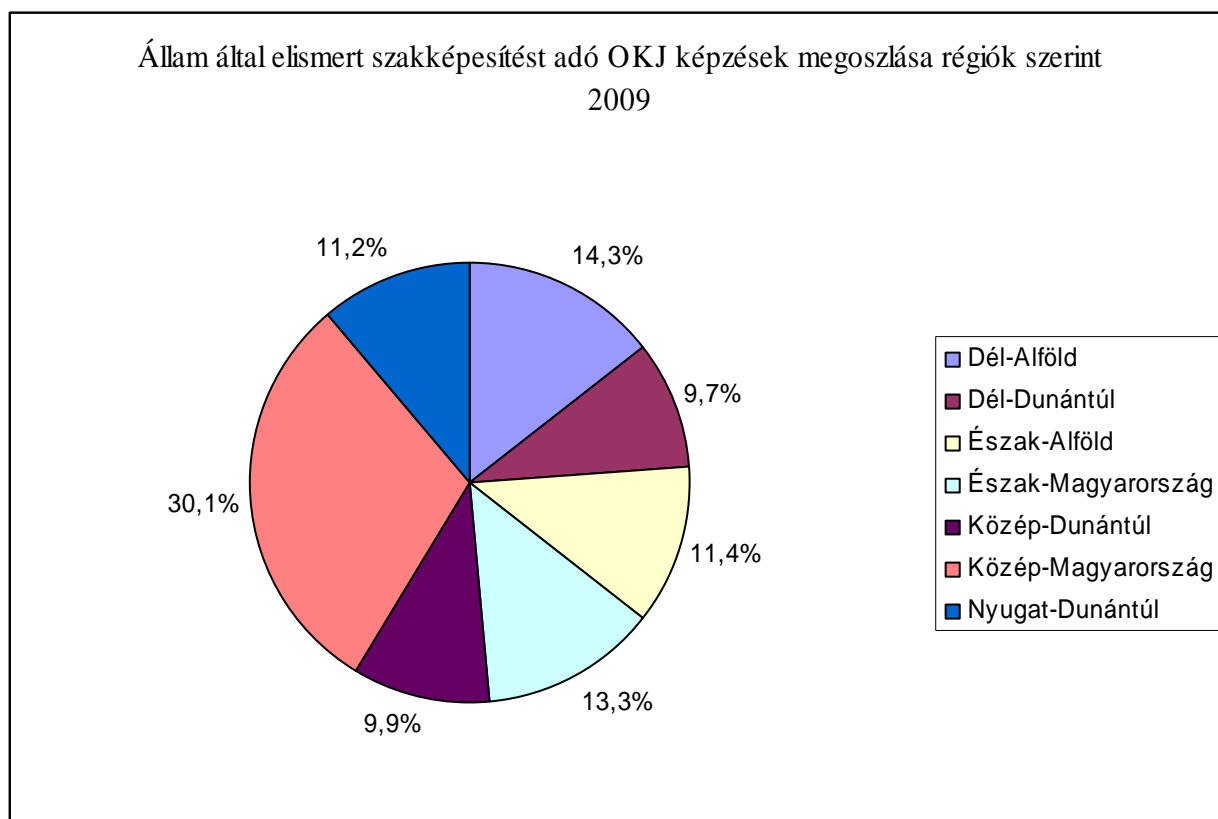
Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

257.) Állam által elismert szakképesítést adó OKJ képzések, beiratkozottak és sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint (2009)

	Képzések	Beiratkozottak	Sikeresen vizsgázottak
Dél-Alföld	14,3%	13,2%	13,7%
Dél-Dunántúl	9,7%	7,8%	8,0%
Észak-Alföld	11,4%	14,4%	15,1%
Észak-Magyarország	13,3%	13,3%	14,0%
Közép-Dunántúl	9,9%	9,4%	9,4%
Közép-Magyarország	30,1%	32,0%	29,5%
Nyugat-Dunántúl	11,2%	9,9%	10,3%
Országos összesen	100,0%	100,0%	100,0%

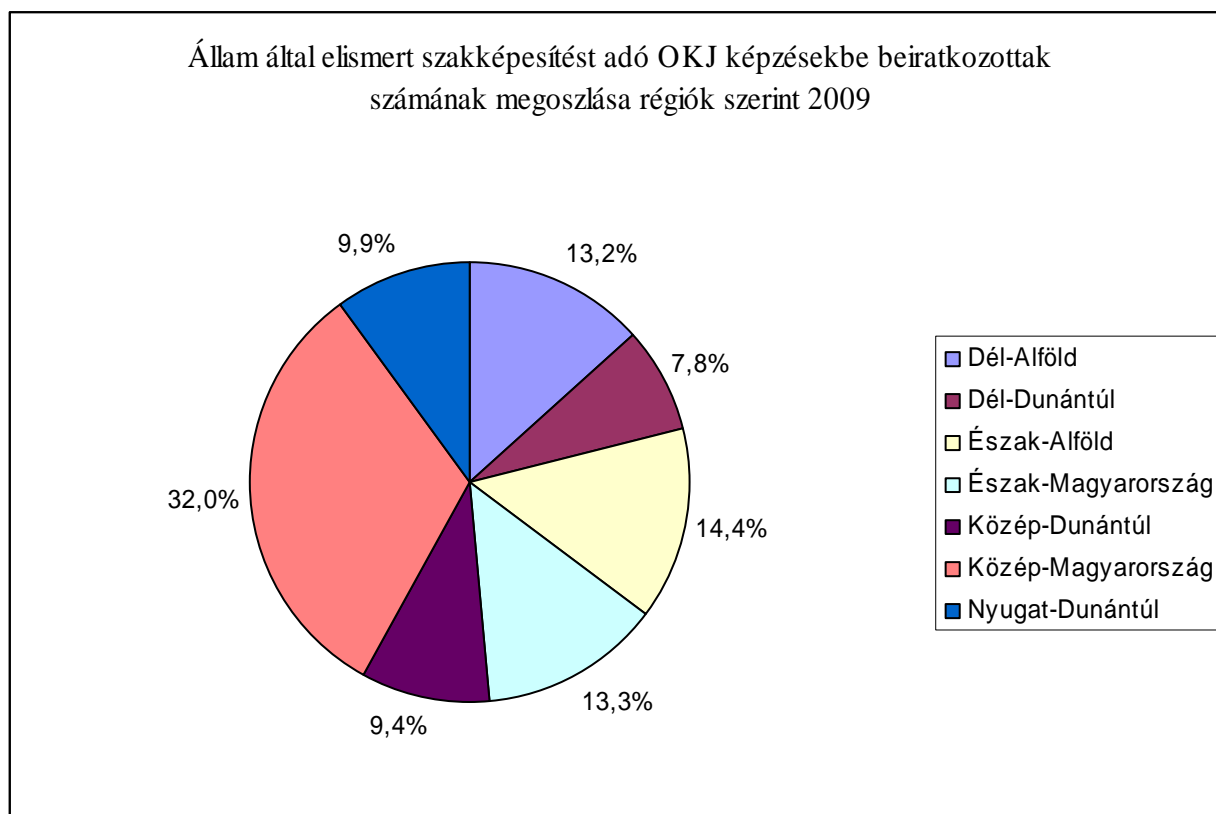
Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

102. ábra Állam által elismert szakképesítést adó OKJ képzések, beiratkozottak és sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint (2009)

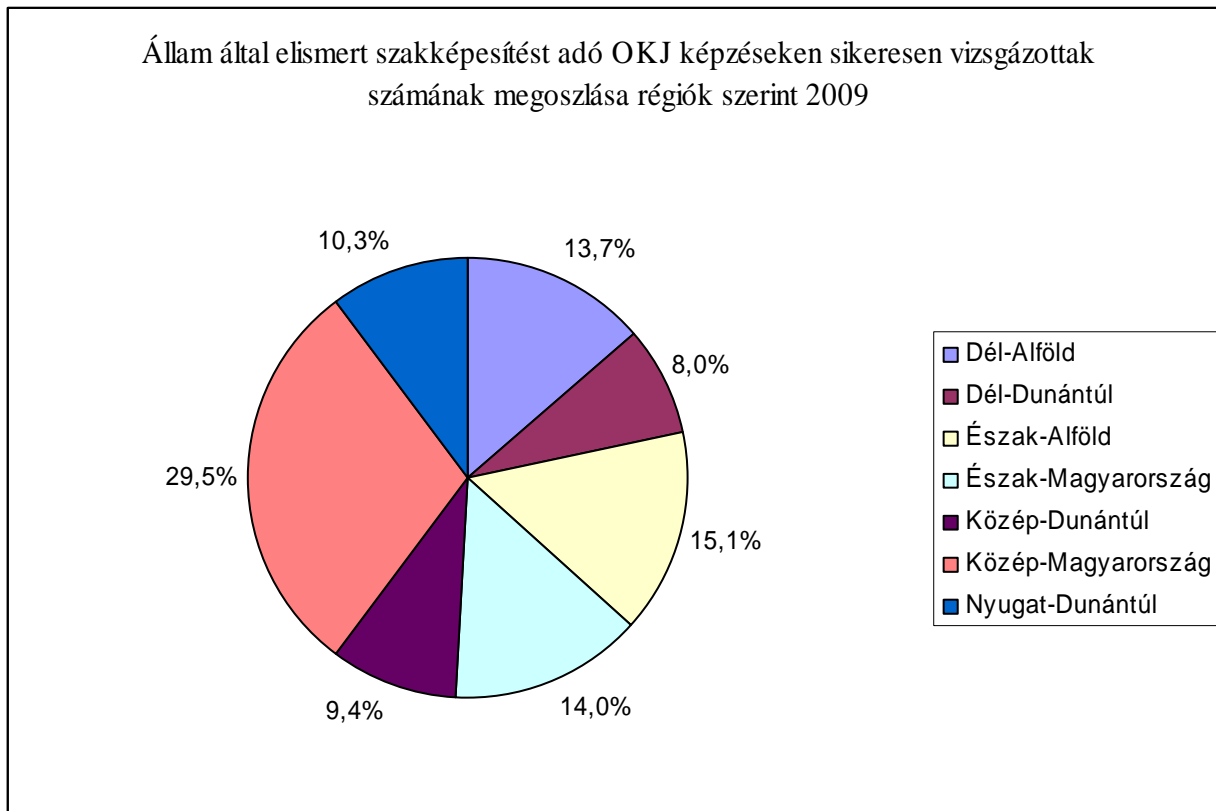
Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

103. ábra Állam által elismert szakképesítést adó OKJ képzések, beiratkozottak és sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint (2009)

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

104. ábra Állam által elismert szakképesítést adó OKJ képzések, beiratkozottak és sikeresen vizsgázók megoszlása régiók szerint

Forrás: NSZFI Felnőttképzési statisztika

5.1 Felnőttképzés a vállalatoknál

A munkaerőpiaci feszültségeket kimutatják még a Foglalkoztatási Hivatal által végzett rövid távú munkaerőpiaci előrejelzések, amelyek a vállalati kör megkérdezésével rendszeresen készülnek¹. A felmérések a gazdasági helyzeten túl a munkaerőhelyzettel kapcsolatban is sok kérdést tesznek fel. A felnőttképzéshez kapcsolódik a vállalati képzések kérdésköre és a rövid távú munkaerőigény. A képzést nyújtó vállalatok aránya 30 % körüli arányt mutat, az elemző tanulmány.

258.) Képzést nyújtó vállalatok arányának változása régió szerint 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország	33,2	34,7	33,1	27,6
Közép-Dunántúl	41,2	40,5	40,5	38,1
Nyugat-Dunántúl	38,6	42,8	33,5	32,2
Dél-Dunántúl	25,5	29,7	27,5	27,0
Dél-Alföld	30,3	35,5	30,5	33,6
Észak-Alföld	28,3	26,5	30,5	29,4
Észak-Magyarország	31,6	26,1	27,7	26,7
Összesen	32,2	33,1	31,6	30,0

Forrás: Rövid távú munkaerő-piaci prognózis – 2010, MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet

¹ Munkaerőpiaci előrejelzés 2005., 2006, 2007, 2008, 2009. évre FH, FSZH
Rövid távú munkaerő-piaci prognózis – 2010, MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet

259.) Képzést nyújtó vállalatok aránya ágazatok szerint

	2006	2007	2008	2009
Mezőgazdaság	36,0	34,5	27,5	29,9
Ipar	28,5	31,3	32,2	29,5
Építőipar	28,1	31,3	23,8	28,1
Kereskedelem, javítás	31,4	31,7	28,5	27,1
Vendéglátás, turizmus	17,9	22,1	17,0	15,7
Szállítás, raktározás	48,4	57,1	49,5	51,1
Pénzügy	63,9	58,8	47,0	52,6
Egyéb gazdasági szolgáltatás	36,4	31,7	34,1	28,6
Összesen	32,2	33,1	31,6	30,0

Forrás: Rövid távú munkaerő-piaci prognózis – 2010, MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet

Másik hasonló mérés a vállalati képzésekre vonatkozóan a KSH rendszerében jelenik meg. Itt 2005-re a képzést támogató vállalkozások aránya 49 %.

A KSH a Jelentés a vállalkozások képzési tevékenységét vizsgáló első kísérleti adatfelvételét 2000-ben hajtotta végre. Az adatfelvétel a gazdálkodó szervezetek körében volt hivatott felmérni a felnőttképzéssel kapcsolatos természetes mutatókat (létszám, költség) valamint a vállalatok képzési politikájának jellemzőit. Az adatszolgáltatás önkéntes volt. A témában 2006-ban került sor a 2. - már kötelezően elrendelt - adatfelvételre. Az adatfelvétel teljes folyamata és a módszertana az EU előírásai szerint zajlott.

A KSH az európai uniós előírások szerint a munkaerő-piaci helyzetet vizsgáló lakossági felvétel keretében a felnőtt népesség tanulási, továbbképzési aktivitásáról 1997 óta gyűjt adatokat. A MEF ún. oktatási blokkjának részei a megszerzett iskolai végzettségre, a kikérdezést megelőző négyhetes időszakban folytatott tanulási tevékenységre vonatkoznak. 2003 II. negyedévében az alapfelvételhez az oktatási részvétellel foglalkozó külön kiegészítő felvétel is csatlakozott.

A Felnőttoktatás, -képzés 2006 III. negyedévi - a MEF-hez kapcsolódó - kérdőíve az Európai Unió által harmonizált, a felnőttek képzési hajlandóságát vizsgáló felvétel (Adult Education Survey). Az AES olyan lakossági felvétel, amiben a (potenciális) tanuló egyénektől gyűjtenek

információt, és olyan információk szükségleteket elégít ki, amiket más lakossági adatfelvételek jelen formájukban nem fednek le és nem is alkalmasak azok kielégítésére.

6. A felnőttképzés szabályozása, támogatása

A felnőttképzés szabályozását, támogatási lehetőségeit több törvény tartalmazza. A kutatás elsősorban az irányítás és a finanszírozás szempontjából elemzi a témakört.

A fejezet tartalma a 2010. májusi állapotot tükrözi. A kormányváltás utáni helyzet alapján láthatóan átrendeződik a jelenlegi rendszer. Ennek pontos alakulását még nem lehet látni, illetve a törvényekben még nem jelent meg.

6.1 A felnőttképzés jogi szabályozása, finanszírozása²

A felnőttképzés konkrét jogi szabályozása tulajdonképpen a Felnőttképzési törvény életbelépésétől, 2001. évtől számítható. 2001. előtt részleges szabályozási elemek a Szakképzési törvényben fellelhetők, de ezek csak bizonyos területeket érintettek, és nem elsősorban felnőttképzési, hanem szakképzési kontextusban, e törvény nem szabályozta a felnőttképzési piac működését.

A Foglalkoztatási törvény 1991. évi életbelépése a Munkaerőpiaci Alapból támogatható képzéseket szabályozta. Éppen emiatt a Felnőttképzési törvény életbelépéséig a rendkívül puha piaci korlát mellett (gyakorlatilag bárki, bármilyen feltétel teljesítése nélkül képzéseket indíthatott) fogalomzavar is nehezítette a képzések bonyolítását. A támogatott munkaerőpiaci képzéseket a felnőttképzés szinonimájaként használták. Ez egyébként a köznyelvi kommunikációban máig is problémát jelent.

Az elmúlt 20 évben a jogi szabályozásban gyakorlatilag *három korszak* különböztethető meg:

- 1.) részben szabályozott környezet 1990-2000. között,
- 2.) minden területre kiterjedő szabályozottság kialakulása 2001-2004. között,
- 3.) részletes szabályozás, minőségi elvárások megjelenése 2005. után.

A különböző szabályozottság mellett vagy éppen ezek következtében, Magyarországon rendkívül nagymértékben kiterjedt a felnőttképzési piac. Az elmúlt 15-20 évben az oktatás-

---

² 2010. május 31. állapot

képzés soha nem tapasztalt fontosságú a társadalom, dolgozó és nem dolgozó rétege számára is valamint a gazdaság versenyképességének fenntartásában.

Az oktatás történetében fordulópont, hogy a felnőtt tanulók száma meghaladja a fejlett társadalmakban a hagyományos iskolarendszerben tanulók számát. Ennek levezénylése a felnőttoktatásban valódi kihívást jelent.

A tanulás hagyományos formái éppen fentiek következtében meghaladottak, egyéni tanulási formák használata fontossá vált, a felnőttképzés rugalmassága elengedhetetlen követelmény.

A tendenciákat a következőkben jellemezhetjük.

- ez a szektor ma már jelentős iparága a fogyasztói társadalomnak mind a benne résztvevők számát, mind a belőle termelt jövedelmet tekintve, így fejlesztése, kontrollja a minőségi munkaerőpiac megteremtésének alapja.
- fentiek következtében a tankönyv, taneszköz, nyomdaipar és egy új terület a komplex foglalkoztatási szociális területekhez is kapcsolódó programfejlesztés szerepe nagymértékben felértékelődött.
- a felnőttoktatás területén a hagyományos oktatási formákat nagy területen váltják fel az új oktatási formák. Alapvető fontosságúvá vált a kompetencián alapuló intenzív, modulrendszerű képzés.
- az alapkészségek kategóriájába tartozóvá vált az informatikai tudás és így az informatikai képzések felértékelődése,
- Európai Uniós tagságunk a munkaerő szabad áramlása, a korábbiaknál is jobban felértékelte a nyelvtudást,
- egyre növekvő szerepe van az oktatási iparágban a minőségnek, ennek következtében értékelési, ellenőrzési folyamatok új szerepet kapnak.
- szükség van arra, hogy a felnőttképzést különféle szolgáltatások egészítsék ki.

Egyszerre van jelen a gazdaság növekedésének klasszikus jellemzőivel párhuzamosan a drámai szintű munkanélküliség és az, hogy egyes vállalatok nem képesek betölteni üres álláshelyeiket megfelelő minőségű munkaerő hiánya miatt.

Ha elfogadjuk, hogy az oktatás-képzés súlya jelentősen megváltozott, feltehető a kérdés, hogy annak tartalma, minősége, hatékonysága is megfelelő-e az azt kiszolgáló területek, a hatályban lévő jogszabályok, a felnőttképzéshez kapcsoló szolgáltatások fejlesztése képes volt-e követni, megelőzni vagy ösztönözni a fejlődést, érdekeltté tette-e a felnőttképzési piac szereplőit a növekedésben és a minőségre való törekvésben.

Magyarország gazdasága és humánerőforrás fejlesztési politikája az elmúlt 20 évben, de különösen az utolsó 10 esztendőben jelentős lépéseket tett annak érdekében, hogy a tanulás, a tanítás „iparága” megfelelő irányban fejlődjön. Kiepültek az oktatás-képzés piacgazdasággal adekvát jogi és intézményi struktúrái, jelentősen átalakultak az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás jellemzői, alapelvei, szabályozottsága.

Fel kell tehát tenni a kérdést, hogy a felnőttképzés szabályozása megfelelő volt-e ezen folyamatok kezelésére, fejlesztésére illetve az azt kiszolgáló területek fejlődését szolgálta-e.

Kérdés:

- hogy a törvényi szabályozás garantálja-e a felnőttképzésre való jogot, alapelveket és eljárásokat. Az ágazat átláthatóságát, ellenőrizhetőségét jól szabályozzák-e.
- hogy az állam visel-e felelősséget a felnőttképzés szakmai tartalmáért, minőségéért és finanszírozásáért,
- hogy a gazdaság és képzés kapcsolatának megfelelő alapot teremtenek-e a jogi szabályozásban,
- tetten érhető-e a felnőttképzési piac egyik fő szereplőjének, a munkaadóknak a részvétele a folyamatok fejlesztésében,
- biztosított-e a megfelelő információ nyújtása a felnőttképzést igénybevevők számára, a kommunikáció, a felvilágosítás ösztönzi-e a felnőttképzésben való részvételre az egyéneket,
- a képzés valóban az aktív gazdaságpolitika része-e, hozzájárulnak-e a jogszabályok a munkaerőpiaci egyensúly megteremtéséhez, az intézményi formák szolgálják-e ezt a törekvést,
- képes-e a felnőttképzési politika ösztönözni a részvételt, megfelelően akcióorientált-e, az általános szabályozottság mellett alkalmas-e prompt intézkedéseket hozni,
- megfelelő-e az egyén, a fogyasztó képviselője, védelme a folyamatokban.

A kérdések sora a végtelenségig folytatható, a következőkben azt vizsgálom, hogy a hatályban lévő jogszabályok elősegítik-e a kérdésekre adandó pozitív választ. Ennek keretében áttekintem a jelenleg érvényes felnőttképzésre vonatkozó hatályos jogszabályokat, azok struktúráját, hatásukat, valós ösztönző erejüket.

A felnőttképzés alakítására természetesen más, szorosan nem idetartozó – és jelen tanulmányban nem tárgyalt - törvények és jogszabályok is hatnak, pl. a cégalapításra, adózásra stb. vonatkozó jogszabályok, de ezekre természetesen nem térek ki.

Fontos kitétel az is, hogy a hatályos jogszabályok mellett a felnőttképzések mennyiségére, minőségének tartalmára, struktúrájának kialakítására az utóbbi 4-5 évben jelentősen hatottak a különböző, elsősorban az EU-s forrásból finanszírozott és EU-s szabályoknak megfelelő nagy programok, melyek szigorú eljárási és pénzügyi elszámolási szabályaikkal minőségi és számszerű indikátorai előírásaival jelentősen befolyásolták a felnőttképzés szereplőinek (képzők, képzésben résztvevők) viselkedési kultúráját.

Ezek hatásának áttekintése komolyabb elemzést is megérdemelne, ez azonban meghaladja a kutatás terjedelmét.

Érvényben lévő törvények, jogszabályok elemzése

A hatályos jogszabályok elemzését célszerűsége miatt a jogforrás rendszerének megfelelően elemzem, bár nem elsősorban jogi, hanem gazdasági, társadalmi és az imént feltett kérdéseknek tükrében vizsgálom. Másik csoportosítás lehetne a.) az oktatás tartalmát, minőségét meghatározó szerepük szerinti csoportosítás, b.) a foglalkoztatással való összefüggés szerinti csoportosítás. Ezek a csoportok azonban gyakorlatilag majd minden joghelyben megtalálhatók, vagy rájuk utalás történik, így a jogforrás rendszerének megfelelő vizsgálat a célszerűbb. Első lépésben a vonatkozó törvények, kormányrendeletek, majd ezt követően a miniszteri rendeletek, utasítások áttekintésére kerül sor.

A felnőttképzés szempontjából releváns legfontosabb törvények:

- *Magyar Köztársaság Alkotmánya*
- *Felnőttképzési törvény*
- *Szakképzési törvény*
- *Közoktatási törvény*
- *Foglalkoztatási törvény*

1949. évi XX. tv. a Magyar Köztársaság Alkotmánya

Az Alkotmány 12. fejezetében kimondja, hogy „a Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a művelődéshez való jogot.

A kitüntetett szerepű, többször módosított alkotmánnyal, mint alaptörvénnyel, nem lehet ellentétes egy jogszabály sem, tehát a felnőttképzésre vonatkozóak sem. Az Alkotmányban rögzített alapjogok meghatározása – munkához, foglalkoztatáshoz való jog, azok szabad választása, közvetlenül és közvetve is hat a felnőttképzésre, hiszen egyre több munkakör betöltése csak bizonyos képességek, képzettségek birtokában lehetséges. A munkakörök betöltéséhez kapcsolódó jogszabályokban meghatározzák az adott munkakörhöz kötelezően feltételként megszabott végzettséget.

Az Alkotmányban rögzített művelődéshez való jogot a 70/f. §. 1.) bekezdése szerint az Állam, többek között az oktatásban résztvevők anyagi támogatásával valósítja meg.

A művelődéshez való jog iskolarendszeren kívüli területén az Állam a hivatkozott támogatás értelmében, pl. létrehozza a művelődés, a felnőttképzés intézményrendszerét, és azt az állampolgárok alkotmányos jogon igénybe vehetik.

A tényleges igénybevétel lehetőségét ezt követően már az adott területre vonatkozó finanszírozás struktúrája határozza meg, hiszen az alkotmány hivatkozott paragrafusa csak azt rögzíti, hogy az ingyenes és kötelező általános iskolával képességei alapján mindenki számára hozzáférhető közép- és felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatásával biztosítja ezt.

Az anyagi támogatás a felnőttképzés területén a Köznevelési törvény, a Szakképzési törvény illetve a Felnőttképzési törvényben rögzített módon, valamint az állami felnőttképző intézmények létrehozásában és működtetésében, a szakképző intézmények felnőttképzési jogának, feladatainak deklarálásában valósul meg. Az egyének szintjén elsősorban a Foglalkoztatási törvényben rögzített – döntően a munkanélkülieket érintő – valamint a Szakképzési hozzájárulásról szóló törvényben – a munkaviszonyban lévőket érintő – joghelyeken és jogszabályokban testesül meg.

Az 1993. évi LXXIV törvény a köznevelésről

A Köznevelési törvényt a felnőttképzés kontextusában egy fontos szabályozási részlete miatt kell megemlíteni, és ez a törvény szabályozási körébe eső alapiskolai végzettség megszerzésével kapcsolatos.

A magyar lakosság illetve az aktív korú népességben belül az általános iskolával nem rendelkezők száma rendkívül magas. Ennek gazdaságra és foglalkoztatásra gyakorolt negatív

következményei jól ismertek, éppen ezért a felnőttképzés szabályozásának elemzésénél rendezetlensége miatt nem hagyható figyelmen kívül.

A Köznevelési törvény 78. §. 2.) bekezdés szerint „a 7.-8. osztályos képzés a 17. életévüket betöltött tanulók részére kizárólag felnőttoktatás keretében folytatható”. Számukra a bizonyítvány kiadását is a Köznevelési törvény írja elő a következők szerint:

3. §. (1) E törvény rendelkezéseinek megfelelően a köznevelés szakmailag önálló nevelési intézményei az óvodák, nevelési-oktatói intézményei az iskolai végzettséget, szakképesítést igazoló bizonyítvány kiadására jogosult iskolák, továbbá az alapfokú művészetoktatási intézmények és a kollégiumok.

Mivel a fenti passzus szerint bizonyítványt a köznevelés nevelési-oktatói intézményei, az iskolák adhatnak csak ki, a felnőttképző szervezetek csak velük együttműködésben szervezhetik meg az oktatást.

A Köznevelési törvény hivatkozott 78. §. (4) bekezdése szerint:

A felnőttképzés megszervezhető

a) az e célra létesített – e törvény 20. §-a (1) bekezdésének b)-d) és f) pontjában felsorolt iskolákban, illetve

b) nappali rendszerű iskolai oktatás céljára létesített iskolának a felnőttoktatási tagozatán, osztályában, csoportjában.

A Törvény 86. §-a (3) bekezdése szerint egyébként a Megyei Önkormányzat, továbbá, ha a (4) bekezdés másként nem rendelkezik, a Fővárosi Önkormányzat köteles gondoskodni a felnőttoktatásról.

A Törvény 27. §. (8) bekezdése szerint a szakiskolákban – nappali rendszerű oktatás keretében – felzárkóztató oktatás szervezhető azoknak a tanulóknak, akik alapfokú iskolai végzettség hiányában kívánnak bekapcsolódni a szakképzésbe.

A Törvény 67. §. (1) bekezdése szerint: „A szakképzésre vonatkozó jogszabály határozza meg a szakképzésben való részvétel iskolai, szakmai előképzettség szerinti feltételeit. A munkába álláshoz, az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek elsajátításában részt vehet az is, aki nem rendelkezik alapfokú iskolai végzettséggel, attól a tanévtől kezdve, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.” Az OKJ-ban azonban viszonylag kevés azon szakmák köre, amelyet alapiskolai végzettség nélkül is meg lehet kezdeni, illetve az OKJ rendszerének bonyolultsága (rész-szakképesítések, elágazások) miatt az egyébként is alulképzett egyének nem is képesek eligazodni.

A tapasztalatok szerint a törvényben jelzett köznevelési intézmények nem, vagy csak igen ritkán szerveznek felnőttoktatásban alapiskolai végzettség megszerzését szolgáló kurzusokat.

Ezeket általában a Foglalkoztatási törvény hatálya alá esően, és a Munkaerőpiaci Alap finanszírozásában felnőttképző szervezetek végzik úgy, hogy tulajdonképpen sem az oktatásra, sem a vizsgabizonyítvány kiadására „mindössze” a tanfolyam szervezésére jogosultak.

Ugyanakkor pl. az „Út a munkához” című programot meghatározó jogszabály a képző központok feladatkörébe és hatáskörébe utalja a jogszabályban rögzített célcsoport alapiskolai végzettségének megszerzését.

Tekintettel arra, hogy az aktív korú lakosság körében és különösen a halmozottan hátrányos helyzetű munkanélküliek körében magas az alapfokú végzettség nélküliek száma, a fent részletezett törvényi anomáliákat mindenképpen rendezni kellene, és megteremteni, sőt ösztönözni az állampolgárok alapiskolai végzettséghez való hozzáférését, ilyen képzések felnőttoktatásban történő rendszerét.

1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről

A Szakképzési törvény közvetlenül, és közvetve is hat a felnőttképzésre, szabályozza azt.

Tekintettel arra, hogy a szakképzés tartalmi követelményeiről, minőségi elvárásairól általában rendelkezik, függetlenül attól, hogy a szakképzés iskolarendszerben, vagy iskolarendszeren kívüli, ifjúsági vagy felnőttképzés keretében valósul meg, így a szabályozás nagy része a felnőttképzésben is hatályos. A törvény 1. §. (1) bekezdése ki is mondja, hogy hatálya a felnőttképzési tevékenységnek minősülő iskolarendszeren kívüli szakképzésre is kiterjed.

Fontos, a felnőttképzésre is vonatkozó része a törvénynek a vizsgajogosultságukat meghatározó szakasz, hiszen a magyar szakképzés – így a felnőttképzés is – kimeneti szabályozású.

A törvény fejezeteiben felsorolja a szakképzés intézményeit, így az állami felnőttképzési intézményeket is, melyek szerepét Magyarországon a Regionális Képző Központok töltik be.

Szól az Országos Képzési Jegyzékről, a szakképzés irányítási rendszeréről. Kimondja, hogy a miniszter létrehozza és működteti az oktatásért felelős miniszterrel együtt az országos kamarák és gazdasági érdekképviseleti szervezetek valamint más szervezetek képviselőinek képviselőivel a szakképzési szerkezet folyamatos fejlesztését és korszerűsítését szolgáló bizottságot, leírja annak feladatait országos és regionális szinten is. Ez azért fontos, mert deklarálja a munkaerőpiaci, valamint felnőttképzési piaci szereplők széleskörű részvételét és

felelősségét a szakképzés fejlesztésében. A törvény alapján létrehozott bizottságok – legalábbis régiós szinten - azonban az elmúlt rövid időszakban még nem voltak képesek észrevehetően befolyásolni a szakképzés hatékonyságát, munkaerőpiacnak megfelelő minőségi tartalmát. Meg kell erősíteni szerepüket, tagjaikat elsősorban a gazdaság tényleges működését ismerő szereplőkből és annak érdekeit képviselő szereplőkkel kell betölteni. Fontos lenne, hogy ezekben a regionális bizottságokban a szakképzési és felnőttképzési piac szereplői közül a szolgáltatásokat igénybevevők is képviseljék magukat. Ma ez egyetlen grémiumban sem történik így.

A Szakképzési törvény az iskolarendszeren kívüli szakképzést követő vizsgákat is szabályozza, illetve felhatalmazást ad a részletes szabály megalkotására.

4. (b) §-a a vizsgákról készített törzslapok NSZFI-be küldését rendeli 2010. évi módosításában. Ez a szakképesítést szerzettek vizsgáinak nyilvántartása, biztonsága, megőrzése, archiválása szempontjából, és az országos statisztikák készítése szempontjából egyértelműen korrektebb helyzetet teremt a helyi kezelésnél, az egyének számára azonban az esetleges bizonyítvány másolat szerzése egyértelműen nehezebb lesz, hiszen Budapesten központilag kezelik azt, mint ha lakóhelyükhöz közelebbi, korábban az oktatásukat szervező intézménytől kapnák azt meg.

A Szakképzési törvény 2010. I. 29-től hatályos módosítása szerint a korábbiaktól eltérően szakmai vizsga szervezését az Oktatási Hivatal engedélye alapján – visszavonásig – az egész ország területén lehet végezni. A módosítás pozitív változást hoz várhatóan, hiszen az eddigi területi (régiós) elv helyett teljes területi kiterjedésű, és így kiküszöböli azt, hogy egyes vizsgaközpontként működő szervezeteknek évekre előre kelljen megbecsülni, hogy egyes szakirányokban az ország mely területén lesz kereslet vizsgaszervezésre. Ez nem elsősorban a képző szervezetek és vizsgajogosultsággal rendelkező szervezetek miatt fontos, hanem azért, mert hatásaként várhatóan szélesebb körű lesz az egyének, állampolgárok vizsgához való hozzájárása is.

Fontos változás a vizsgaszervező tevékenységek ellenőrzése. A vizsgák szabályszerűségét ezidáig a vizsgaszervező intézmény, a vizsgálónök, illetve a vizsgabizottsági tagok biztosították, ez egyértelműen az ő felelősségük volt. Ez a felelősség változatlanul megmarad, de erősödik a vizsgázatóktól független, az Oktatási Hivatal szakértőinek közreműködésével megvalósuló ellenőrzésekkel.

Az Oktatási Hivatal az ellenőrzés tapasztalatairól évente összegzést készít, melyet az oktatásért felelős miniszter megküld a szakképzésért felelős szervnek és miniszternek. Ebben a kitételben nem egészen világos, hogy kik a szakképzésért felelős szervek.

A törvény módosítása szerint a szakképesítésért felelős miniszter illetve szakértői is jogosultságot kaptak a vizsgák szakmai ellenőrzésére. Ez az irányba mutat, hogy a független vizsgahelyek még komolyabban vegyék tevékenységüket. Jó lenne, hogyha az ellenőrzések tapasztalatait időszakonként nekik is kötelezően értékelni kellene annak érdekében pl., hogy a jelenlegi dokumentációs túlszabályozottságot (melyre a vizsgáztatást szabályozó részletes jogszabálynál külön kitérek), vagy az új OKJ modulonkénti vizsgáztatási kötelezettségének terjedelméből adódó anomáliákat idővel ki lehessen küszöbölni.

A törvény 3. fejezete az Országos Képzési Jegyzék szerinti szakképzés követelményeiről szól, illetve a szakmai vizsgakövetelményeket határozza meg. Az OKJ terjedelme, bonyolult struktúrája miatt illetve a bevezetés óta a törvény jelentőségéhez viszonyítottan rövid idő eltelté miatt e tanulmány keretében nem térek ki. Nem tartalmi elemzés részeként, inkább a képzésben résztvevők jogai és tájékoztatásuk kiterjesztése érdekében azonban megjegyezném ezzel kapcsolatban, hogy rendkívül fontos lenne egy ilyen terjedelmű és bonyolultságú rendszer elemeiről, összefüggéseiről, átjárhatósági lehetőségeiről széleskörűen tájékoztatni azokat az egyéneket, akik a képzés alanyai lehetnek, hogy kihasználhassák annak lehetőségeit.

A törvény 5. fejezetében az iskolarendszeren kívüli szakképzést gyakorlatilag külön jogszabályban meghatározottakra bízta.

Az 52. §. (1) bekezdésében lehetőséget ad (immár 17 éve), hogy az állami felnőttképző intézmény a szakképző iskola fenntartójával kötött megállapodás alapján részt vehet az iskolarendszerű gyakorlati képzésben is. Erre azonban a finanszírozás szabályozatlansága miatt, illetve az iskolarendszerű oktatás ellenérdekeltsége miatt (tudniillik, hogy nyilván át kellene adnia a gyakorlati oktatásra vonatkozó normatívájának arányos részét az állami felnőttképző intézménynek) nem került sor ténylegesen vagy csak elvétve. Pedig e lehetőség kihasználása is hozzájárulhatna az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli állami szakképzési intézmények párhuzamos fejlesztési elkerüléséhez, és az állami vagyon hatékonyabb kihasználtságához.

A 2001. évi CI. törvény a felnőttképzésről

A felnőttképzési törvény preambuluma az Alkotmányban rögzített tanuláshoz való jog egész életen át tartó érvényesülését kívánja elősegíteni.

A törvény a felnőttképzésnek azon területein szabályozza elsősorban, amelyekhez állami támogatással jut hozzá a felnőtt illetve a fogyasztóvédelem garanciáinak a felnőttképzésben történő kialakításával az állampolgári jogok gyakorlását hivatott elősegíteni.

Az általános rendelkezéseiben a törvény első részében meghatározza a felnőttképzési tevékenység fogalmát. Lényeges, hogy a felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatást önállóan is megnevezi, hangsúlyozva ezzel fontosságát. Kár, hogy ezzel ki is merül e „fontosság jelzése”, a törvényben több szó nem esik a szolgáltatásról, illetve mindössze annyi, hogy kötelező legalább egy szolgáltatás nyújtása.

A törvény második részében „A felnőttképzés irányítása és intézményrendszere” cím alatt 2009. októberétől bővült, erősödött a szakképzésért felelős miniszter hatásköre a felnőttképzési rendeletekben szabályozható területeken. Ezek között a leglényegesebb elemeket – a felnőttképzés tartalmára és minőségére ható tényezőket – emelem ki:

- külön szabályozza a felnőttképzési tevékenység folytatásának részletes feltételeit,
- a felnőttképzési tevékenység szabályozásában leírt kötelezettségek be nem tartásának következményeit,
- a felnőttképzési szakértői tevékenység folytatásának feltételeit,
- a felnőttképzési intézmények ellenőrzésére vonatkozó szabályokat,
- megteremti a lehetőséget az EU minősítési rendszereinek elismerhetőségére, átvételére,
- digitális írástudás alóli mentességet,
- a 8. §-ban külön jelzi, hogy a határon átnyúló szolgáltatásokra is vonatkoznak a felnőttképzés szabályai.

A felnőttképzési tevékenység folytatásának feltételeinél a törvény módosításában változások következtek be:

- a nyilvántartásba vétel helyett belépő bejelentési kötelezettség egyrésztől könnyíti (kevesebb kötelezettséget ír elő) másrészt meghagyja az egyén garanciális biztonságát jelentő részt, mely szerint csak bejelentett program alapján lehet képzést folytatni,

- „minősíti” a jogszabálysértést: súlyosnak minősül, és szankciója is erősebb a felnőttképzési szerződés és képzési program hiányának, ha a képző nem a program szerint folytatja tevékenységét és nincs bejelentése. A minősítés illetve az ennek következményekénti szankcionálás azért fontos, mert a felsorolt súlyos szabályszegések mindegyike a képzést igénybevevő egyének garanciális jogait védi, ösztönzi tehát a képzőt arra, hogy ezeket betartsa. Az eddiginél súlyosabb bírság kilátásba helyezése illetve az, hogy a bírság az MPA képzési alaprészét növeli, mindenképpen pozitív, amellett, hogy a jogsértő magatartás elkerülésére ösztönöz.
- pontosan előírja a felnőttképzési intézmények számára a vezetendő dokumentumokat, ami nyilván arra szolgál, hogy a képzés folyamata alatt a program szerinti időben és módon ellenőrzött minőségben folyjon le a képzés. Ez szintén a résztvevő jogait védi. Itt jegyezzük azonban meg, hogy sok esetben a dokumentációs szabályok (melyeket az erre vonatkozó jogszabálynál elemzünk) sokszor túlzott, és az eredménnyel nem arányos terhet rónak a képző szervezetekre.
- az előírt statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének igazgatási hatáskörbe utalása várhatóan javítja a statisztikai adatok beérkezési arányát, ezzel a szélesebb körű adattömeg rendelkezésre állását, elemzésekhez történő felhasználását, lehetőséget ad a párhuzamos finanszírozások elkerülésére, a felnőttképzési struktúra alakítására, a felnőttképzés hatékonyságát elemző vizsgálatokra.
- a digitális írástudás elsajátítására irányuló képzések alóli mentesség vonatkozásában az azt szabályozó 13/2010. (IV. 22.) SZMM rendeletnél külön is kitérek. Itt csupán azt jegyzem
- meg, hogy a törvény módosítása, ill. rövid időn belüli másodszori megváltoztatása joggal váltott ki egyet nem értést az alkalmazók körében.

A törvény 3. részében a felnőttképzés tartalmi követelményeit részletezi.

A felnőttképzési intézmények akkreditációjának fontos kitétele, hogy az állami közpénzből finanszírozott képzések csak akkreditált intézményben folyhatnak. A 12. §-ban deklaráltak szerint azzal a céllal, hogy „a képzésben résztvevő felnőttek és egyéb érintettek érdekében annak biztosítása, hogy az intézmény az általa meghirdetett felnőttképzési tevékenységet az akkreditációra vonatkozó külön jogszabályban meghatározott, magasabb minőségi követelményeknek megfelelően végezze”.

Az akkreditáció feltétele egy, a képző intézmény által „már megvalósított akkreditált képzési program, és hogy a képzés mellett felnőttképzési szolgáltatást is nyújtson”, kitétel helyesnek ítéltető.

A 2009. év végén történt módosítás eltörli a képzési terv készítésének kötelezettségét. Ez az évi egy-két képzést bonyolító kisebb intézményeknél valóban feleslegesnek tűnt, de azoknál az intézményeknél, ahol több szakirányban, több képzés folyik, a képzési terv készítése ösztönözte a szervezetet tevékenysége átgondolására, bizonyos szintű stratégia alkotására, minőségfejlesztésre. Ezt a korábban kötelező Szakmai Tanácsadó Testület fenntartása és feladatainak előírása erősítette. A törvénymódosítás a Szakmai Tanácsadó Testület fenntartásának kötelezettségét is eltörölte, ennek hiányában ezen nagyobb cégek tevékenységéből újra kikerülhet, de mindenesetre kisebb hangsúllyal szerepel a munkaerőpiaci igényekre való figyelés, reagálás fontossága. Érdeemes lenne mérlegelni, hogy legalább bizonyos nagyságrend felett az akkreditált cégek ösztönözve legyenek a munkaerőpiac igényeivel adekvát, magas minőségű képzések folytatására. Ez azokban az esetekben is fontos lenne, ha nem állami finanszírozású, támogatott képzéseket folytatnak. Kivédhető lenne ez esetben, hogy tömegesen kerüljenek a munkaerőpiacra a felnőttképzésből olyan, a munkaerőpiacon értékkel nem bíró szakirányokban kiképzett emberek, mint egyes „fehérgalléros” szakmák, vagy virágkötők, személy- és vagyonőrök stb. Ennek egyik – természetesen nem kizárólagos eszköze – volt pl. a Szakmai Tanácsadó Testület vagy a képzési terv kidolgozása. A munkaerőpiaci megfelelés erősítése érdekében ezek hiányában tartalmasabb szabályozásra lenne szükség, pl. a felnőttképzésben is bevezethető lenne, hogy az állami finanszírozású képzéseken túl minél több indított programra vonatkozzon, hogy pl. csak az RFKB, Munkaügyi Központ, kamarák vagy ezek együttes munkájával kialakított, a munkaerőpiacon keresett szakmákban lehessen képzéseket indítani. Az általános képzések természetesen kivételt képeznének ez alól, illetve bizonyos egyéni finanszírozású képzések is.

A felsőoktatási intézmények bizonyos körére az akkreditáció változatlanul nem előírás, a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy bármilyen kitűnően végzi az adott intézmény felsőoktatási tevékenységét, a felnőtt szakképzést sokszor nem szabályszerűen végzi, akkreditációjára tehát sok esetben szükség lenne.

A képzési program tartalmára és akkreditációjára vonatkozóan a törvény legutóbbi módosítása nem hozott lényeges változásokat. A törvény. 17. §. (1) bekezdése szerint „a képzési programnak igazodnia kell a képzésben résztvevő felnőttek eltérő előképzettségéhez

és képességeihez. A (2) bekezdés szerint a képzésre jelentkező felnőtt kérheti tudásszintjének előzetes felmérést, amelyet a felnőttképzési intézmény köteles értékelni és figyelembe venni. Ez fontos elem, de nem elégséges feltétele annak, hogy az előzetes tudásfelmérés meg is történjen és széles körben elterjedjen. A felnőtt ugyanis általában nem tájékozott a lehetőségről és annak tartalmát, jelentőségét sem ismeri. Ennek hiányában az előzetes tudásmérés kérésére sem kerül sor.

A képző szervezetek nem érdekeltek az előzetes tudás felmérésében és értékelésében, hiszen azzal illetve annak beszámításával a képzési idő rövidül, ergo bevételeik is csökkennek.

Itt jegyzem meg, hogy a támogatott képzésben résztvevő és keresetpótló juttatásban részesülő egyén sem érdekelt abban, hogy előzetes tudását beszámítsák, hiszen az ennek következtében lerövidülő képzés időtartamára és nem annak teljességére kapja keresetpótló juttatását.

Megítélésem szerint ugyanakkor az életút során szerzett előzetes tudások értékelésével és beszámításával jelentős nagyságrendű forrást lehetne megtakarítani és különösen a közpénzek (költségvetési források, MPA és EU-s források) felhasználása tekintetében jelentős költséghatékonyság növekedést lehetne elérni. Ennek érdekében külön jogszabállyal lehetne/kellene kötelezni a képzőt arra, hogy az előzetes tudásfelmérésről tájékoztatni köteles potenciális hallgatóit, illetve az előzetes tudásmérés egységes, módszertani követelményeit előíró jogszabályt kellene alkotni, mely megteremti ennek egységes intézményrendszerét is.

A törvény 20. §. (a) bekezdése „Az élethosszig tartó tanulás feltételeinek biztosítása” címszó alatt a digitális írástudás 240 óra feletti képzések esetén történő bevezetését írja elő (2009 évi módosításában). Nem egészen világos a jelzett cím és a paragrafus-összefüggése, ha csak nem a digitális írástudást tekintjük az élethosszig tartó tanulás egyetlen feltételének. A fő probléma azonban nem is ez a hivatkozott módosítással kapcsolatban. A képző szervezetek és egyének számára nem egyértelmű szövegezés a végrehajtási rendelet hónapokon keresztül való hiánya komoly problémákat okozott a képzések szervezésében, a mind az első módosítás, mind a második, ennek problémáit kiküszöbölni szándékozó módosítás esetében. Ez programok megghiúsulásával, felfüggesztésével és jelentős csúszásával is járt, adott esetben károsítva a potenciális hallgatókat és képzőket is. Jó lenne elkerülni, hogy törvényi szinten ilyen módosításokra kerüljön sor.

Felnőttképzési támogatások

A törvény IV. része a felnőttképzési támogatásokról szól, meghatározza a támogatások államháztartási forrásait, illetve az azt igénybe vehető képző szervezetek és személyeket. Külön szól a felnőttképzési normatív támogatások keretében a fogyatékkal élők támogatási lehetőségeiről. Kár, hogy ez a törvényadta lehetőség a gyakorlatban nem működik. Ugyanakkor a fogyatékkal élők és szervezeteik részéről jelentős igény mutatkozik e képzések lebonyolítására, amelyek egyébként speciális tárgyi és személyi feltételeket kívánnak. A Szociális és rehabilitációs foglalkoztatásra vonatkozó törvények közelmúltbeli jelentős módosításai pedig egyértelműen a rehabilitációs képzések előtérbe kerülését igényelnék, segítve a megváltozott munkaképességűek újbóli, nyílt munkaerőpiacra való visszatérését.

A foglalkoztatást elősegítő képzések támogatását az 1991. évi IV. törvény hatáskörébe utalja a Felnőttképzési törvény, amelyet külön tárgyalok.

A törvény a felnőttképzés és annak technikai feltételi fejlesztésének támogatására szolgálóan külön megjelöli az MPA központi keretének felnőttképzési célú keretét, mely jótékony hatással van az egyes intézmények tárgyi fejlesztésének lehetőségeire.

A törvény 28. §-ában statisztikai adatszolgáltatásra és nyilvántartásra kötelezi a felnőttképzési intézményeket, a résztvevő felnőttet, illetve foglalkoztatóját. Ezen adatszolgáltatási kötelezettség azonban nem kötelező része pl. a felnőttképzési szerződésnek, teljesítése tehát a résztvevő felnőttel szemben nem, vagy csak nehézkesen érvényesíthető (pl. a nyomon követő kérdőívek visszaérkezési aránya is vélhetően e kötelezettség hiánya miatt nem kérhető számon).

Megállapítható, hogy a Felnőttképzési törvény elsősorban szakképzés-orientált, és tartalmi szabályozását illetően nem ösztönzés- és hatékonyságcentrikus. Az általános célú felnőttképzés (ide tartozik a munkaerőpiaci szempontból nagyon lényeges alap- és kulcskompetenciák megszerzését célzó képzések köre vagy az általános műveltség, állampolgári kultúráltság európai aktív állampolgárságra nevelés, felnőttképzésre motiváló képzések stb.) csak említés szintjén van jelen, a szabályozásban már nem. A korábban említettekhez hasonlóan kevésbé foglalkozik a felnőttképzést kiegészítő szolgáltatásokkal, így azok nem is nyernek teret. Ez későbbiekben a finanszírozásban, támogatásban is megjelenő problémát okoz. Nem hat megfelelően a Felnőttképzési törvény arra sem, hogy a felnőttképzés lehetőségeiről, szabályairól az állampolgárok megfelelően tájékozottak

lehessenek, a tájékoztatási körben „csak” a konkrét képzéssel kapcsolatos képzői tájékoztatási kötelezettségre koncentrálnak.

Erőssége a Felnőttképzési törvénynek, hogy intézmény- és programakkreditációs fejezetében illetve a felnőttképzési tevékenység folytatásának feltételeiről szóló részében a minőségirányítási követelményeket fogalmaz meg, mely egyértelműen a „fogyasztó”/a felnőttképzésben résztvevő személy érdekeit szolgálja. Más kérdés, hogy a minőséggel kapcsolatos szabályozás egy részét egyértelműsíteni, egyszerűsíteni kellene, többek között annak érdekében, hogy a dokumentációs, adminisztratív kötelezettségek nagyságrendje csökkenthető legyen.

A Felnőttképzési törvény gyakorlatilag az akkreditált, tehát bizonyos minőségnek megfelelő intézményekre koncentrálnak. Ugyanakkor Magyarországon 8000 feletti azon cégek, szervezetek száma, amelyek profiljában a felnőttképzés szerepel. Az akkreditált szervezetek száma az utóbbi években 1400 körüli volt. A felnőttképzést vagy felnőttképzést is végző szervezetek több, mint $\frac{3}{4}$ -e, tehát gyakorlatilag nem esik a törvény paragrafusai döntő többségének hatálya alá. Ugyanakkor a tapasztalatok azt mutatják, hogy bár nem közpénzből ugyan, de pont ezek a képző szervezetek bonyolítják a munkaerőpiaci igényekkel nem adekvát és a fogyasztók érdekeinek nem megfelelő, illetve a fogyasztóvédelmet figyelmen kívül hagyó képzések többségét. Fontos lenne valamilyen módon e szervezetek „törvény alá” helyezése és ellenőrzése is.

1991. évi IV-es törvény, a foglalkoztatásról

A felnőttek képzésének segítségét, támogatását legrégebb idő óta befolyásoló, szabályozó törvény. Jelentőségét a hosszú időtartamú érvényessége mellett az is adja, hogy gyakorlatilag az 1991-2004 közötti időszakban gyakorlatilag az egyetlen vagy legjelentősebb nagyságrendű állami – az MPA-ból finanszírozott – forrás felhasználását szabályozta a munkanélküliek és/vagy az olyan munkaviszonyban lévők számára, akiknek veszélyben volt állásuk megtartása. A törvény 14. §-a közvetlenül, 19. §-a pedig közvetve szabályozza a munkanélküliek, vagy munkanélküliséggel veszélyeztetettek támogatását és képzésbe kerülésének feltételeit.

A 14. (a) §. szerint a törvény hatálya alá tartozó egyének, felnőttek a képzés díját és a képzés idejére keresetpótló támogatást/keresetkiegészítést kaphatnak. A képzések támogatása a

törvény hatálybalépése óta jól szolgálja a hatálya alá tartozó felnőttek képzését. A változó munkaerőpiaci helyzethez alkalmazkodóan talán mérlegelni kellene, hogy a törvény lehetőséget adjon „adott időszakban, adott területen (régióban) pl. a kiemelt hiányszakmák kiemelt támogatására (keresetpótló juttatás/keresetkiegészítést differenciálásával).

Kormányrendeletek

22/2004. (II. 16.) Kormányrendelet (utolsó módosítása 100/2010. (IV. 2.) a felnőttképzést folytató intézmények és programok akkreditációjának szabályairól

A Kormányrendelet a Felnőttképzési törvény 4. §. (1) bekezdés szerint rendezi az intézmény és programakkreditáció szabályait a Felnőttképzési Akkreditáló Testület jogállását, működésére vonatkozó rendelkezéseket, feladatait és törvényességi felügyeletét, megalkotja az intézményi és programakkreditáció közös és eltérő szabályait.

Az intézményakkreditáció jelentőségét a Kormányrendelet jól határozza meg, hiszen az alapvető feltételek megkövetelése mellett a minőség iránti hosszú távú elkötelezettséget helyezi előtérbe. Célja, hogy az akkreditációs rendszer működésével a képzésben résztvevők garanciát kapjanak, hogy a képzésüket bonyolító intézmények szabályozott és ellenőrzött keretek között működnek. Az intézményakkreditáció minőségbiztosítási rendszer működtetésére kötelezi a felnőttképző intézményt, és meghatározott időszakonként ellenőrzi a feltételek és a minőség fenntartását.

A programakkreditáció jelentősége abban rejlik, hogy a képzési cél meghatározásának kötelezettségével illetve azzal, hogy modulrendszerű képzést ír elő, a programalkotó kénytelen átgondolni, mérlegelni a célcsoport jellegét, a személyek és a képzés munkaerőpiaci igényeknek való megfelelőségét, és a programfejlesztéssel biztosítani a cél minőségi elérését, adott esetben más programokkal való átjárhatóságát. Pedagógiai, andragógiai követelményeket is elvár.

A programakkreditáció által a képzési program résztvevői számára jobban biztosítható, hogy mindazoknak az ismereteknek birtokába kerülhessenek, amelyeket a program képzési célként megjelölt, és így várhatóan tudásuk, képzettségük a munkaerőpiacon jobban eladhatóvá válik. Bár a képző szervezetek sok esetben az intézmény- és programakkreditációt is egy, az állami források felhasználását lehetővé tevő kényszerként élik meg, kétségtelen tény, hogy a

Kormányrendeletben megfogalmazott elvárások a gazdasági, munkaerőpiaci jellemzők és a hallgatók igényeinek figyelembevételét, és így tevékenységük folyamatos fejlesztését követelik meg, a minőség fenntartása pedig hatékonyságnövelő tényező.

A Kormányrendeletben rögzített programakkreditációval kapcsolatos tárgyi adómentesség ösztönzi az intézményeket arra, hogy nem OKJ-s képzések esetén érdemes legyen programjaikat akkreditáltatni.

A Kormányrendelet módosítása (100/2010. (IV. 2.) szerint az intézményakkreditáció megszerzésének eljárásában van néhány változás: a FAT Elnöke meghosszabbíthatja a hiánypótlásra és az ügyintézésre megállapított határidőt, illetve az eljárást felfüggesztheti. Ez bizonyos esetekben rugalmasabbá teheti az eljárást.

A Kormányrendelet módosításában a 4. §. szerint az akkreditált képzési programot alkotó modulok önállóan nem képeznek akkreditált programot. Ez a 2010. április 10-től életbelépett módosítás sok esetben ellehetetleníti, de minimum elnehezíti illetve jelentősen rugalmatlanabbá teszi a kurzusok szervezését. Tény, hogy az akkreditált program nem ugyanaz, mint annak egy modulja, de tekintettel a programakkreditáció követelményrendszerére, amely kimondja, hogy a képzési program modulszerkezetű és arra, hogy a célja a program egészére és modulokra is meghatározott, úgy tekinthetjük, hogy az egyes modulok is minőségileg hitelesek, tehát kvázi akkreditáltak. A rendelet módosítása azonban erre nem ad felhatalmazást és így programok bonyolítását akadályozza meg illetve minden egyes programrészt önállóan akkreditáltatná. Ez egyrészt a képzési modulok igény szerinti rugalmas indítását akadályozza, másrészt a képzők ráfordításait is nagy mértékben növeli. Összességében a Felnőttképzési törvény digitális írástudásra vonatkozó többszöri módosítása, illetve a Kormányrendelet jelzett módosítása alapján is megállapítható, hogy nem szerencsés különösen ilyen magas szintű jogszabálynál rövid időtávokon többször beavatkozni olyan módon, ami ráadásul a felnőttképzés mindenképpen szükséges rugalmas alkalmazkodó képességét is negatívan befolyásolja. Szükséges ezen jogszabály helyek gyors és egyértelmű módosítása.

Távolabbi cél lehet az akkreditációs követelményrendszer fogalmainak egyértelmű tisztázása és az egész követelményrendszer rendszerszintű, más, elterjedt minőségirányítási rendszerekkel való összehasonlításra alapuló átgondolása, azok elismerésének lehetősége.

111/2010. (IV. 9.) Kormányrendelet a szakmai vizsga megszervezésére vonatkozó engedély kiadásának és vizsgaszervezési tevékenység ellenőrzésének részletes szabályairól

A szakmai vizsgáztatás engedélyezése és lebonyolítása tárgyában a korábbi rendelethez képest a Kormányrendelet módosítása szerint kitágul a szakmai vizsga bonyolítására vonatkozó engedély időtartama és területi hatálya. Ugyanakkor az Oktatási Hivatal mint államigazgatási szerv hatósági jogkörében való eljárásának beemelése a felelősséget más területekre helyezi át. Az Oktatási Hivatal jogkörébe utalja a döntést, aki azt szakértők bevonásával helyszíni szemle alapján hozza meg.

Ez a folyamat azt követeli, hogy a szakértők felkészítése és továbbképzése egységes, objektív jogszabályi alapokra helyezett, formalizált legyen annak érdekében, hogy a szakértők szubjektivitását és egyes esetek eltérő kezelését legnagyobb mértékben kikerülhetővé tegye. Ugyanakkor fontos az is, hogy a szemle az egyébként is nagymértékű intézményekre háruló dokumentációs kötelezettséget ne növelje.

A Kormányrendelet 6. §. (5) bekezdésében sorolt kötelezettség a vizsgatevékenység helyszíneinek, tárgyi feltételeinek rögzítése és megőrzése helyett az elnök nyilatkozata elegendő lenne, hiszen egy többnapos, többmodulos vizsga tárgyi feltételeinek részletes leírása jelentősen növeli a vizsgatevékenységhez társuló egyébként is magas papírhegyet.

A vizsgáztatási engedély kiadásának feltételei a korábbi rendelethez képest tovább bővültek a vizsgaszervezési és szolgáltatási tevékenységek folyamatának leírását illetve a kérelmezett szakképzéshez kapcsolódó vizsgarend és vizsgaprogram bemutatását kéri 20 főre. Ezeket a vonatkozó miniszteri rendeletek részletesen szabályozzák, megismételt leírásuk fölöslegesnek és irathalmazásnak tekinthető. A kérelmek mellékleteiben felsorolt részletezettség túlzott.

Miniszteri rendeletek

Először a törvényekhez és Kormányrendeletekhez kapcsolódó jogszabályokat, majd azt követően a 23/2005. (XII. 26.) FMM rendeletet tekintem át.

2/2010. (II. 16.) SZMM rendelet a felnőttképzési tevékenység megkezdésének és részletes szabályairól szól, mely a 48/2001. (XII. 29.) OM rendelet helyébe lép.

A korábbi rendelet kötelező nyilvántartásba vétele helyett egyszerűbb, határozatlan idejű - igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséhez kötött - bejelentési kötelezettséget ír elő. Eltörli a nyilvántartási jogszabályhoz kapcsolódó két éves beszámolási kötelezettséget (amelynek egyébként a képzők nem minden esetben tettek egyébként sem eleget), tulajdonképpen szándékbejelentést ír elő. Az új képzések bejelentése, és a képzések megszüntetésére vonatkozó előírás várhatóan csak részben oldja meg az adott intézmény esetében akár több száz szakirányra rugó listán lévő képzések számának csökkentését vagy „a ténylegesen hatályban lévő” képzések tisztázását. Erősíti a káoszt, hogy a képzést már meghirdetésének időpontjában be kell jelenteni, akkor is listán lesz tehát, ha soha nem lesz belőle tényleges képzés. A jogszabály nem rendezi a már érvényben, az előző jogszabály által nyilvántartásba vett listán szereplő képzések átkonvertálását, érvényességi rendjét, így itt zavarok keletkezhetnek a bejelentést kezelő szervezetek és a képzők között.

20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről (módosítva a 19/2008. (XII. 4.) SZMM rendeletben)

A rendelet 6. §. (4) bekezdése szerint az írásbeli, interaktív vizsgatevékenységek országosan egységes vizsgaidőpontjait – a több ágazat illetékességi körébe tartozó vizsgarészek esetén az érintett miniszterrel egyetértésben – a szakképesítésért felelős miniszter határozza meg mind az iskolai rendszerű, mind az iskolarendszeren kívüli szakképzésre.

A (3) bekezdés szerinti további országos vizsganapokat a szakképesítésért felelős miniszter évente a vizsgát megelőző év november 30-ig határozza meg és teszi közzé.

A (6) bekezdés szerint iskolarendszeren kívüli szakképzésben a (4) bekezdés szerinti vizsgaidőponttól eltérő időpontban is szervezhet vizsgát a képző azzal, hogy a vizsgatevékenységek időpontját a vizsgaszervező a vizsgaszervezési és lebonyolítási szabályzatban rögzíti. Ez az ezzel kapcsolatos többletköltség a vizsgaszervezőt terheli. E paragrafusok alapján megállapítható, hogy sérül a felnőttképzés rugalmassága a kötött vizsgaidőpontok miatt, attól eltérő időpontok esetén pedig jelentős többletköltséget okoz.

A képzések indítását fentiek alapján adott esetben nem a munkaerőpiac vagy az egyén aktuális szüksége határozza meg, hanem a kiadott vizsgaidőpontok határozzák meg az adott kurzus indítási időpontját, hiszen ahhoz képest kell „visszaszámolni”.

A rendelet következő részében 7., 8., 9. paragrafusában a szakmai vizsga előkészítésével, lebonyolításával foglalkozik. Az e paragrafusokban leírt kötelezettségek alapján megállapítható, hogy a szakmai vizsgák előkészítése időben és fizikai terjedelmében többszörösére nőtt. A jelentések bonyolultak, nehézkesek, a vizsgához tartozó dokumentációs kötelezettség túlzott, a vizsgák többségénél ezek költsége is rendkívül magas.

A rendelet 18. §-a az írásbeli és interaktív vizsgatevékenység bonyolítását szabályozza. Néhány szakmában feltétlenül indokolt lenne az írásbeli vizsgákra adható időtartamok áttekintése, mert a vizsgák során túl rövidnek bizonyulnak.

A 20. §. a gyakorlati vizsgatevékenységet szabályozza. E vizsgatevékenységek lebonyolítása rendkívül anyagigényes, így költségei is az indokoltnál magasabbak.

A szóbeli vizsgatevékenységet szabályozó 23. §-al kapcsolatban megjegyezném, hogy a szóbeli tételek sok esetben nem illeszkednek a szakmai- és vizsgakövetelményekhez, különösen igaz ez néhány szakma közül moduljára. Nehézkes a szóbeli tételekhez tartozó értékelő lapok használata, nagymértékben lassítja a vizsga egyébként is terjedelmes menetét, ha a kérdező tanárnak minden hallgatóra ki kell töltenie kompetenciáinként százalékban értékelve a teljesítményről szóló dokumentációt.

A 25. §. a vizsgázó teljesítményének összértékelését határozza meg. Itt is elmondható, hogy a vizsga zárása a jegyek kialakítása miatt rendkívül időigényes. Nem elegendő a papíralapú osztályozóív, számítógépre is szükség van, hogy a többszörösen súlyozott számtani átlag számítását (ez adja a végső jegyet) meggyorsítsa a vizsgaszervező. Ennek biztosítása egyes vizsgák esetében nehezen megoldható.

A vizsgaköltségek nagymértékben megemelkedtek, hiszen több a vizsgatevékenységek száma, a vizsgáztatási díjak kialakításánál a vizsga összeideje is kategóriabesorolást módosíthat, a vizsgaelnökök kijelölésére gyakran késve kerül sor és nagy távolságból történő utazást és/vagy szállás igénybevételét követeli. Ez a vizsgák költségeit természetesen tovább növeli.

A sikertelenül vizsgázó munkanélküli hallgatóknak kötelezettségük van javító- és pótvizsgákon részt venni. A lényegesen megemelkedett vizsgaköltséget azonban sok esetben nem tudják kifizetni.

24/2004. (VI. 22.) FMM rendelet az akkreditációs eljárás és követelményrendszer részletes szabályairól, melyet a 4/2010. (II. 26.) SZMM rendelet módosított

A részletes szabályok módosítása a Felnőttképzési törvény 29. §. 7. pontja szerinti szolgáltatás nyújtását kötelezően írja elő, és még egy nem részletezett szolgáltatást tesz lehetővé. Ebben az értelemben az előzőekben érvényben volt rendelethez képest visszalépés következett be, hiszen nem is sorolja fel a lehetséges szolgáltatásokat. A szolgáltatások nyújtása eddig is teljesen véletlenszerű volt, hiszen a rendelkezésre semmilyen szinten nem írták le ezek tartalmára vonatkozó elvárásokat, szabályokat, még a törvények, rendeletek értelmező fogalom-meghatározó függelékeiben sem. A képzők felkészültségük, igényességük, minőségi kultúrájuk szerint szervezték meg szolgáltatási tevékenységeiket. Az előzetes tudásfelmérés például az esetek döntő többségében pusztán egy felvételi teszt kitöltését vagy egy korábbi bizonyítvány bemutatását jelentette. A képzési szükséglet felmérés jobb esetben személyes, de objektív tartalmakat nélkülöző beszélgetés, rosszabb esetben telefonos érdeklődésre való válaszadásban merült ki. Ezeket legnagyobb jóindulattal sem kezelhetjük megfelelő szintű felnőttképzési szolgáltatásként.

Pozitív, hogy az előzetes tudásfelmérést a rendelet kvázi kötelezővé teszi, de addig, amíg tartalmának egységes követelményeire nem lesz leírás, nem várható elterjedése, annak ellenére, hogy ahogy azt már az előzőekben kifejtettem, az állami források felhasználása szintjén jelentős költséghatékonyság-növekedést eredményezhetne.

A módosítást az 1. §. (2) bekezdése előírja a szolgáltatásról való tájékoztatási kötelezettséget, ami szintén pozitívan értékelhető. Szükséges, de nem elégséges feltétele a szolgáltatások elterjedésének.

A felnőttképzési szolgáltatásokról és a felnőttképzéshez kapcsolódó más szolgáltatásokról és lehetőségekről is komolyabb, erőteljesebb tájékoztatási kötelezettséget kellene a jogszabályba építeni, vagy olyan elvárásokat, amelyek netán erre ösztönzik a képző szervezeteket.

Ugyanakkor a képzési tájékoztatók programonkénti dokumentációs kötelezettsége túlzott és felesleges (különösen munkaviszonyos képzések esetén).

Az ügyfélszolgálati és panaszkezelési rendszer leírásának hozzáférhetővé tételi kötelezettsége egyértelműen az ügyfél érdekeit szolgálja.

A részletes szabályok és módosítások többsége a minőségi szolgáltatást törekszik előírni, ugyanakkor számos dokumentáció pl. a több képző szervezetnél működő ISO rendszerekben más megnevezéssel már rendelkezésre áll. Így az egyes, más címmel meglévő fejezetek átnevezése, esetleges átírása helyett elfogadhatóvá kellene tenni más, független szervezetek által akkreditált minőségi rendszerek elfogadását, különös tekintettel arra, hogy a

felnttkepzési törvény legutóbbi módosítása egyébként is „előirányozza” európai minőségbiztosítási rendszerek átvételének lehetőségét.

A dokumentumok többsége elektronikusan áll rendelkezésre, sőt úgy kell továbbítani (pl. OSAP statisztika) nyomtatott formájú előállítására és öt évig tartó megőrzése helyett papír- és költségkímélőbb lenne elektronikus rendelkezésre állást is elfogadni.

Néhány paragrafus esetében értelmezési problémák is felmerülnek. Így például a 8. §. (d) pontja szerint a képzés módszere és formája meg kell feleljen a célcsoport jellemzőinek. A célcsoport azonban soha nem egy homogén tömeg, nem egy általános formában leírható rendszer, a felnttkepzés lényege egyébként is többek között éppen az egyéni differenciált kezelést lenne. Vajon ki fogja megítélni (talán a programot ellenőrző személy?), hogy a képzés módszerei megfelelnek-e éppen az adott célcsoport azonos jellemzőinek vagy az abban található egyéneknek. A 16. §. (e) pontja ugyanilyen megítélési probléma lehet, miszerint az ellenőrzés megvizsgálja, hogy az intézmény minőségfejlesztési munkájának saját célkitűzéseire mért eredményessége hogyan teljesül.

A dokumentációs kötelezettség általában aránytalanul magas, ugyanakkor az ellenőrzés nem képes fényt deríteni a képzéssel kapcsolatos tényleges tényekre, folyamatára, hitelességére. Folyamatok leírását, hitelesítések és nyilatkozatok tömegét kéri, ugyanakkor az oktatás módszereire, tényleges mikéntjére nem kérdez rá. Nem ír elő pl. a hallgatókkal történő személyes interjú elkészítését sem.

A felnttkepzés finanszírozása

A felnttkepzés finanszírozását a Felnttkepzési törvény IV. része, valamint az 1991. évi 4-es törvény szabályozza általánosan, illetve a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló, többször módosított 2003. évi LXXXVI törvény szabályozza bizonyos részterületeit.

A Felnttkepzési törvény IV. részében a támogatások általános szabályainál megjelöli azok államháztartási forrásait. Ezek a következők:

- a központi költségvetés,
- a szakképzési hozzájárulásnak a felnttkepzési elszámolható része,
- a Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási és képzési alaprésze.

A törvény ezen a helyen azt is kimondja, hogy ezekből a forrásokból csak olyan képzést folytató intézmény támogatható, aki intézményakkreditációs tanúsítvánnyal rendelkezik, a jogszabályban előírt statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségét teljesítette. A törvény lehetőséget ad felnőttképzési normatív támogatás igénybevételére, foglalkoztatást elősegítő képzések támogatására, saját munkavállaló képzésének támogatására, valamint a képzés technikai feltételei fejlesztésének támogatására. A normatív támogatás kiírására 2006. óta nem került sor. Évek óta a legjelentősebb forrást az MPA képzési alaprészből finanszírozott támogatások köre jelenti. Az e forrásból támogatható területek:

- 1.) Felnőttképzési törvény hatálya alá tartozó képzések támogatása
- 2.) Felnőttképzést folytató akkreditált intézmények technikai fejlesztésének támogatása
- 3.) A felnőttképzés fejlesztése érdekében végzett tevékenység támogatása
- 4.) Az Európai Unió által finanszírozott felnőttképzési programok önrészeinek támogatása.

A Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási és képzési alaprészből finanszírozott képzések fölött a munkaügyi központok, illetve a 23/2005. (XII. 26.) FMM rendelet szerint elkülönített képzési keret fölött az RKK-kal közösen diszponálnak. E két szervezet képzéseit a hatályos jogszabályok a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal által kiadott erre vonatkozó Eljárásrend, valamint az adott év képzési terve alapján bonyolítják. A képzési terveket széleskörű munkaerőpiaci információs bázis alapján, az ellenőrzések tapasztalatait is figyelembe véve készítik el.

Az MPA-ból támogatható képzésekről az Foglalkoztatási törvény elemzésénél már szóltam. Az MPA-ból támogatható képzéseknél lehetőség van az „ún.” munkahelymegtartó képzések támogatására is a Foglalkoztatási törvény szerint. Ezeknél a képzéseknél a munkaadó is vállalja a képzési költség egy részének finanszírozását.

A munkaadói képzéseknél azonban nagyobb szerepe van a munkaadók által fizetett szakképzési hozzájárulás jogszabályban meghatározott része felhasználásának. A szakképzési hozzájárulásból a munkaviszonyban lévők képzésére fordított összeg ugyan az elmúlt években folyamatosan nőtt, de a munkaadók még mindig nem használják ki teljes értékűen ezt a lehetőséget, aminek az okai között a képzés iránti elkötelezettség mellett, vélhetően a jogszabály által előírt eljárás bonyolultsága és túldokumentáltsága is áll.

A felnőttképzés finanszírozásában az utóbbi öt-hat évben egyre nagyobb szerepet játszanak az Európai Unióból származó források (HEFOP, TÁMOP és Regionális Operatív Programok). Ezek a források döntő többségében komplex, nagy projektekhez kötődnek, melyek a képzést a

foglalkoztathatóságot és foglalkoztatást növelő eszközként, a program egy elemeként használják. Ez Európai Unió forrásokból finanszírozott képzések esetében a hazainál szigorúbb indikátorok és monitoring rendszerek előírása általános.

A felnőttképzés technikai fejlesztésének támogatása komoly előrelépést jelent a képző intézmények tárgyi feltételeinek jobbításában és a munkaerőpiaci megrendelők tárgyi feltételeivel azonos szinten megvalósítható képzések lebonyolításának lehetőségében.

6. 2. A FOGLALKOZTATÁSI TÖRVÉNY ÁLTAL SZABÁLYOZOTT KÉPZÉSEK, A REGIONÁLIS KÉPZŐ KÖZPONTOK

A Foglalkoztatási törvény a támogatott képzéseket két oldalról szabályozza. Egyrészt azt a képzést támogatja, amit az állami foglalkoztatási szerv felajánl vagy elfogad, biztosítva ezzel azt, hogy támogatott képzés csak a munkaerőpiacon keresett szakirányokban valósuljon meg. Másrészt az egyén oldaláról, hiszen csak az a személy támogatható, aki a törvény 14. §. (1) bekezdés a.)-g.) pontjainak megfelel, tehát munkaerőpiaci szempontból szüksége van képzésre.

Harmadrészt a képzéssel szemben támasztott intenzitási követelményeknek is meg kell felelnie.

Fentiek egyértelműen biztosítják, hogy Magyarországon a Munkaerőpiaci Alapból és annak decentralizált foglalkoztatási keretéből csak a munkaerőpiac igényeinek megfelelő képzések bonyolíthatók.

A regionális képző központok és a működésüket szabályozó 23/2005. (XII. 26.) FMM rendelet a regionális képző központok feladatairól, irányításáról, a Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprészén belül elkülönített képzési keret felhasználásáról, valamint a regionális képző központok és a megyei (fővárosi) munkaügyi központok együttműködéséről

A képzési piac szereplői Magyarországon három nagy csoportba sorolhatók:

- 1.) Magán képző szervezetek.
- 2.) Az iskola-rendszerű oktatást, szakképzést végző intézmények (iskolák)

3.) Állami felnőttképző intézmények: regionális képző központok

A rendelet a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal a területileg illetékes regionális munkaügyi központok és a regionális képző központok közös képzési felelősségét és együttműködését, az RKK-k Munkaerőpiaci Alapból finanszírozott képzéseinek szervezésére, bonyolítására vonatkozó szabályokat együttműködésük formáját és tartalmát szabályozza.

A 23/2005. (XII. 26.) FMM rendelet tehát az állami felnőttképző intézmények, illetve a Munkaerőpiaci Alapból elkülönített keret képzésre fordítható részének a regionális képző központokban történő felhasználását szabályozza.

A magán képző szervezetek és iskolarendszerű szakképző intézmények munkaerőpiaci képzéseit a Munkaerőpiaci Alap decentralizált részéből, és/vagy Európai Unió forrásokból finanszírozzák.

2006-ig a Regionális Képző Központok annak ellenére, hogy állami szervezetként az állami foglalkoztatáspolitikai feladatokat végezték és a munkaerőpiaci szervezet részeként definiálták őket, a versenypiaci szabályok szerint pályáztak a munkaügyi központokhoz képzésre. Állami támogatásuk, intézményfinanszírozásuk egyébként költségvetésüknek mindössze 5-10 %-át adta, ami mára még nagyobb mértékben csökkent. Ugyanakkor a versenypiac szereplőivel ellentétben gazdálkodásukat, tevékenységüket szigorúbb szabályok szerint végezték, számos plusz szolgáltatás nyújtására és adminisztrációs követelmény teljesítésére voltak és mai is kötelezettek. Tárgyi felszereltségüket figyelembe véve, mely az átlagos képző szervezeteknél jóval magasabb volt, ugyanakkor képzéseik többségét a tőke és anyagigényes – a privát képző szervezetek körében nem népszerű - képzések bonyolítására vették igénybe a munkaügyi központok.

A 23/2005. (XII. 26.) FMM rendelet deklarálja, hogy a regionális képző központok, mint állami felnőttképző intézmények, milyen képzési és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat kötelesek ellátni alaptevékenységként. Szabályozza, hogy milyen mértékben vállalhatnak kiegészítő tevékenységet, illetve milyen mértékben végezhetnek vállalkozói tevékenységet. Ezeket csak szabad kapacitásaik (az állami feladatok teljesítése után) terhére végezhetik. Szigorúan szabályozza a képző központok és regionális munkaügyi központok

együttműködési kötelezettségét a képzési kínálat és szakirányok kialakításában, a képzések szervezésének eljárási rendjében és azok bonyolításában.

A regionális képző központok ezen feladatának anyagi fedezetére a már hivatkozott Foglalkoztatási törvény 43. §. (8) bekezdésében meghatározott elkülönített képzési keretet vehetik igénybe. A képzési keret felhasználása „lehívása” szigorú pénzügyi szabályok szerint zajlik, melyet a rendelet 9., 10., 11., 12., 13. §-ai írnak le.

A képzések ellenőrzése a keret felhasználásának beszámolási szabályai szintén rögzítettek a rendeletben.

A regionális képző központok működése tehát a felnőttképzésre vonatkozó általános törvények, jogszabályok mellett e rendelet által is jól behatároltak, tevékenységük többszörös garanciális elemeket tartalmazó szabályok között folyik mind a munkaerőpiaci megfelelőségek, mind a tevékenység bonyolítását illetően. Tevékenységük statisztikailag (informatikai alapokra helyezve) részletesen követhető bármikor.

Képzéseiket módszertanilag megalapozott szolgáltatásokkal egészítik ki, konkrét eredményességi mérésekkel, monitoring rendszerrel követik megrendelőik elégedettségének mérését, legyen az a regionális munkaügyi központ, egy konkrét munkaadó vagy éppen képzésben résztvevő hallgató. A regionális képző központokban végzett hallgatók elhelyezkedési mutatója rendre magasabb a piaci szereplő felnőttképző cég ilyen irányú mutatójától (már ha azok mérik) annak ellenére, hogy döntően hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek képzését végzik, hiszen a képzéseiken résztvevő hallgatók 2/3-a ilyennek minősíthető.

Valamennyi regionális képző központ ISO minősítéssel rendelkezik már 9-10 éve. Tevékenységük már megalapításuk (1992-1994) óta kompetencián alapuló, modulrendszerű formában zajlik. Képzéseiket, programjaikat DACUM alapján készítik, a munkaerőpiac igényeire rövid idő alatt adekvát képzéssel képesek reagálni.

17-18 éves felnőttképzési tapasztalataik, személyi- és tárgyi feltételeik folyamatos fejlesztése lévén az adott térség vezető, nagy presztízzsel rendelkező intézményeivé váltak.

A regionális képző központok és regionális munkaügyi központok hivatkozott rendelet szerinti együttműködése az MPA-ból finanszírozott képzéseket jól tervezhetővé, átláthatóvá tették, megszüntették a képzések esetlegességét és ciklikus indítását.

A két szervezet közötti együttműködés, illetve annak rugalmassága kedvezően befolyásolja a munkaerőpiaci igényekhez való rugalmas alkalmazkodást és közvetlen elhelyezkedést biztosító képzések szervezését, gyors indítását is. A képzések és szolgáltatások színvonala és a módszertani és tárgyi fejlesztések forrásának biztosítása révén is növekedhetett. A képzési

keret rendelkezésre állása olyan új és speciális állami feladatok végrehajtását is zökkenőmentessé tette, mint a múlt évben életbe léptetett „Út a munkához” c. program keretében a Szociális törvény által képzésre kötelezettek oktatásának, tréningjeinek megoldása, mely a már halmozottan hátrányos helyzetűek képzéseiben tapasztalatot szerzett RKK-knak is jelentős, nagy kihívást jelentett.

A képzési keret és az együttműködési megállapodás alapján végzett képzések mellett az RKK-k igény szerint, de pályázattal részt vesznek a regionális munkaügyi központok meghirdetett képzéseiben is, és az Európai Unió forrásokból bonyolított programokban is sikeres nyertes pályázatokkal veszik ki részüket.

Az elmúlt két évtized adatai, kutatásai bizonyítják, hogy az RKK mint állami felnőttképzési intézmény modellje életképes és szükséges. Tevékenységük állami foglalkoztatáspolitikához kapcsolódó feladatok elvégzésére koncentrálódik. Az európai országok szinte mindegyikében hasonló alapokon működő állami szervezeteket működtetnek az országos foglalkoztatáspolitikai feladatokhoz kapcsolódó képzések bonyolítására.

A képző központok éppen regionális jellegükből adódóan jó választ adnak a hozzáférés területi problémájának kezelésére is, hiszen képzéseik döntő többsége külső helyszínen a célcsoport lakhelyén, vagy ahhoz képest „könnyen beutazható” közelségben zajlanak. Ez igen fontos tényező, különösen az alacsony iskolázottságú, halmozottan hátrányos helyzetű felnőttek esetében. Ezen külső képzések kapcsán az RKK-k központonként 30-50 képző szervezettel állnak kapcsolatban úgy, hogy külső képzéseiket részben, vagy egészben e cégek bonyolítják. A külső képzők felé az RKK továbbítja a rá vonatkozó szabályokat, azok e cégekre nézve is kötelező érvényűek. Amellett, hogy képzéseiket az RKK programjai alapján és módszereivel kell bonyolítaniuk, az információs, informatikai kötelezettségeknek is meg kell felelniük. A partnerintézmények - akik egyébként akkreditált intézmények - RKK minősítési rendszer alapján is ellenőrzöttek, továbbképzésük folyamatos.

A regionális képző központok tehát formális felnőttképzési, szakképzési hálózatot működtetnek, a hálózatiság minden elvének, követelményének megfelelően, amely több intézményrendszer esetében országosan is kívánatos lenne.

6.2 Lépj egyet előre program

A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal 2006 januárjában indította el az Unió és a magyar kormány társfinanszírozásában megvalósuló kiemelt program első ütemét.

A program célja a magyar felnőtt lakosság képzettségi színvonalának növelése érdekében olyan képzések indítása, amelynek során a végzettek a korábbi képzettségi tudásszintjüknél egy szinttel magasabbra kerülnek, s ezáltal a munkaerő-piaci esélyeik javulnak.

2005-ben a 15-74 évesek körében a munkanélküliségi ráta 7,2% volt. A munkanélküliek több mint 43 %-a a legaktívabb 25-39 éves korosztályból kerül ki, legkisebb részük (5,2 %-uk) pedig az idős, 55-64 éves népességből. A munkanélküliségi ráta a 15-24 éves korosztály esetében a legmagasabb (19,4%). A munkanélküliség mögött lévő okok egy része strukturális természetű, azaz a kereslet és a kínálat nem megfelelő találkozására vezethető vissza. A leginkább versenyképes és növekedési tartalékokkal rendelkező területeken, az ország nyugati régióiban, vagy a „kapuvárosok” környékén a munkanélküliség szintje alacsonyabb, mint másutt, ugyanakkor ezeken a helyeken is megjelent a felkészültség-hiány. Itt a foglalkoztatók a munkaerőhiány jelenségével szembesülhetnek. A vállalkozások 15%-a nem talál megfelelő végzettségű munkaerőt, 30.000 állás betöltetlen.

Mindeközben a munkanélküliek 46,2%-a tartósan, egy éve vagy annál régebben keres munkát. Esetükben nemcsak a munkahelyhiány, hanem a szakképzettség, illetőleg a munkavégzéshez szükséges készségek, képességek hiánya is gondot okoz. Az alacsony végzettségűek foglalkoztatási rátája Magyarországon rendkívül alacsony. A munkaerőpiac tendenciái azt mutatják, hogy a szakképzettséggel nem rendelkezők egyre kevésbé tudnak elhelyezkedni, ugyanakkor Magyarországon a munkavállalói korban lévők 40%-a, több, mint kétmillió ember nem rendelkezik szakképesítéssel. A felnőttképzés egyre népszerűbb, de elsősorban a már képzettek veszik igénybe tudásuk megújítására vagy bővítésére, részben anyagi okokból.

Ezért a Lépj egyet előre – LEE - program legfőbb célja, hogy az alacsony végzettségűeket és szakképzetleneket a munkához jutás tekintetében az eddiginél előnyösebb helyzetbe hozza, egyéni igényeiknek megfelelő képzésük támogatásával. Ezek az igények sokfélék lehetnek, hiszen egyeseknél az alapkészségek fejlesztésével, felzárkóztatással kell kezdeni az oktatást, másnál pedig csak a nyelvi vagy informatikai készségek hiánya okoz problémát. Óriási erénye a programnak, hogy rugalmasan reagál ezekre a kihívásokra. Mivel elsősorban az alacsony végzettségűeket tekinti célcsoportnak, a jelentkezők számát megyénként a lakosság, a

képzettségi szint és a munkanélküliségi ráta függvényében határozza meg. Tudható, hogy a képzettebbek tanulási hajlandósága magasabb, ezért a támogatás

70 %-át a kiíró a legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezőkre kívánja fordítani, s ezt a kvóták kiírásával biztosítja. A magyarországi képzettségi helyzet, vagyis a segítséget igénylők várhatóan nagy száma indokolta a szigorúságot a támogatások elosztásánál.

A jelentkezések elbírálásánál előnyben részesültek az alacsony végzettségűeken kívül az állásnélküliek, az ellátásban lévő inaktívok, és azok, akiket a szervezésbe bevont helyi mentorok javasoltak. A felnőttek bevonását a programba a mentorokon kívül civil szervezetek, önkormányzatok, az ÁFSZ területi intézményei, /munkaügyi központok/ és maguk a képző intézmények is segítik, figyelemfelhívással, az információáramlás biztosításával.

Mivel a program egyik célja a munkanélküliség csökkentése, a szakképzéseknek hiányszakmákra kell irányulniuk, ellenkező esetben a támogatás feltétele a munkáltatótól hozott nyilatkozat, mely szerint a képzés a munkáltató igényének megfelel, illetve a foglalkoztatás feltétele. Munkaviszonyban állók esetén csak a felzárkóztató, illetve OKJ szerinti képzés támogatható.

A programba csak akkreditált intézmények OKJ szakképesítést biztosító képzései, illetve programakkreditációval rendelkező egyéb képzései kerülhetnek be, melyek irányulhatnak alapfokú iskolai végzettség megszerzésére, szakképzéshez szükséges kompetenciák megszerzésére, vagyis felzárkóztatásra is. /Nyelvtanfolyam ebben a programban nem támogatható, informatikai képzés azonban igen./

A képzések listája változhat, a munkaerő-piaci helyzet alakulását kell követnie, ha valamire már nincs igény, esetleg az ellenőrzés során kiderül, hogy színvonala nem megfelelő, törlésre kerül.

A támogatás formája egyrészt a képzési költség megtérítése, vagyis maga a képzés önrészt nem igényel, másrészt az eredményes befejezést követően egyhavi minimálbérnek megfelelő juttatás, az induláskor ez 62.500 Ft volt. /Bár a képző intézmények elvileg nem terhelhetik más költséggel a tanulókat, a megvalósítás során egyértelműen kiderült, hogy szükség lehet még tankönyv- és útiköltség-támogatásra is! Ezt a hiányosságot a LEE – II. próbálja pótolni./

A LEE program nagy előnye, hogy magukra a képzésben részt venni akaró felnőttekre nagyon kevés adminisztrációs terhet ró. Mindössze annyi a feladatuk, hogy kiválasszák a nekik megfelelő képzést a kínálatból, a képzés indulása előtt egy hónappal megkösse az

intézménnyel a felnőttképzési szerződést, és aláírja a támogatás megállapítására irányuló kérelmet és a támogatási szerződést a Foglalkoztatási Hivatallal. Minden további tennivaló a képző intézményre hárul. Az intézmények feladata a jelentkezők segítése a dokumentumok megfelelő kitöltésében. /A megvalósítás során az adminisztrációs feladatok ilyenén megosztása sok problémát okozott, elsősorban a képzőknél./

A „Lépj egyet előre” program első ütemének megvalósítása

A programról az egész folyamat során több elemzés, értékelés készült, részben a – most már Foglalkoztatási és Szociális Hivatalon belül, részben az NSZFI közreműködésével. Az adatok pontos képet adnak a LEE fogadtatásáról és eredményeiről. Már röviddel az indulás után látni lehetett, hogy a jelentkezők száma messze meghaladja majd az előre tervezettet, ami feltétlenül pozitív képet ad a lakosság tanulási hajlandóságáról. Mivel a LEE képzései gyakorlatilag ingyenesek, sokan tudtak rá jelentkezni azok közül, akik eddig is szívesen tanultak volna, de anyagi eszközök híján ezt nem teheték. / Jelenleg egy átlagos szakképzés kéthavi átlagkeresetbe kerül! / Végül összesen 42.128 fő jelentkezett.

A program célkitűzésének megfelelően az iskolai végzettség a meghatározó a jelentkezések elbírálásánál, 70%-ban a csak általánost vagy azt sem végzetteket várják, s ezt a LEE egész folyamatában sikerül is megvalósítani.

260.) A jelentkezők és a támogatottak iskolai végzettsége

2008. december				
	Jelentkezett		Támogatott	
Legmagasabb végzettség	Fő	%	Fő	%
<8. ált	1442	3,4%	792	3,94%
befejezett 8. ált.	24016	57,0%	14587	72,55%
Szaktanácsképző	4032	9,6%	635	3,16%
Szakisola	1268	3,0%	901	4,48%
Szakközépiskola	3867	9,2%	591	2,94%
Technikum	696	1,7%	86	0,43%
Gimnázium	6012	14,3%	2515	12,51%
Főiskola	588	1,4%	0	0,0%
Egyetem	207	0,5%	0	0,0%

Forrás: FSZH

Feltűnő, hogy a 8 osztálynál kevesebbet végzettek alig jelentkeztek, és részvételük is nagyon alacsony, annak ellenére, hogy felzárkóztató képzések is indultak. Ezt a csoportot a

legnehezebb megszólítani és bevonni minden hasonló programba, mivel gyakran nem is regisztrálják magukat munkanélküliként (később álláskeresőként). A más programoknál tapasztaltakhoz hasonlóan a „Lépj egyet előre!” programban is a képzetesebb munkavállalók, elsősorban az éppen munkaviszonyban állók ismerték fel először a lehetőségeket, a nyolc általánossal nem rendelkezők számára biztosított keretek lassan töltődtek fel. Az országosan 1500 lehetőségre 2006.március végéig mindössze 14-en jelentkeztek. Budapesten 11 fő, Heves megyében mindössze három fő nyolc általánossal nem rendelkező felnőtt korú szánta rá magát a tanulásra.³

A nyolc általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők bátorítására, segítségére mentorokat alkalmazott a program, akik elsősorban az alacsonyabb iskolázottságú emberek bevonását segítették.

A jelentkezések elbírálásánál is segítséget kaptak az alacsonyabb végzettségűek, arányuk az egész program során meghaladta a 70%-ot.

Mind a jelentkezők, mind a támogatottak között megfigyelhető az általános iskolát végzettek nagy száma.

A következő nagyszámú csoport a gimnáziumot végzettké, náluk a szakképzettség gyors megszerzésére van szükség és esély, valamint a már szakmával rendelkező szakközépiskolát, illetve szakmunkásképzőt végzettké, akik közül sajnos sokakat el kellett utasítani. Az elhelyezkedési nehézségek miatt a szakmával rendelkezők nagy tanulási hajlandóságot mutattak az első LEE program indulásakor, ezt a LEE II. már figyelembe fogja venni.

A munkanélküliek és inaktívok támogatása is a program prioritásai közé tartozik: az állásnélküliek, az ellátásban részesülő munkavállalási korú inaktívok, illetve az egyéb inaktívok aránya el kell, hogy érje a 60%-ot. /Ide tartoznak a gyesen lévők, eltartottak, a szociális ellátásban lévők és a fogva tartottak is./

261.) A jelentkezők száma 2008 decemberében

2008. december, Jelentkezettek		
Munkaerő-piaci státusz	Fő	Százalék
Állásnélküli	11 156	26,5%
Regisztrált álláskereső	8 257	19,6%
Ellátásban lévő munkavállalási korú inaktív	1 439	3,4%
Egyéb inaktív	3 065	7,3%
Munkaviszonyban álló	18 211	43,2%
Összesen	42 128	100 %

3 Egy lépés, két év, sok siker; A LEE – I. záró kiadványa, FSZH, Budapest, 2008.

262.) A támogatottak száma 2008 decemberében

2008. december, Támogatottak		
Munkaerő-piaci státusz	Fő	Százalék
Állásnélküli	6 349	31,6%
Regisztrált álláskereső	3 691	18,4%
Ellátásban lévő munkavállalási korú inaktív	605	3,0%
Egyéb inaktív	1 552	7,7%
Munkaviszonyban álló	7 910	39,3%
Összesen	20107	

/Forrás: FSZH/

A megvalósítás során végig jellemző, hogy a jelentkezők között a munkaviszonyban állók nagyobb arányban szerepelnek, mint a támogatottak között, ahol az elbírálás hatására az állással nem rendelkezők száma meghaladja a 60 %-ot.

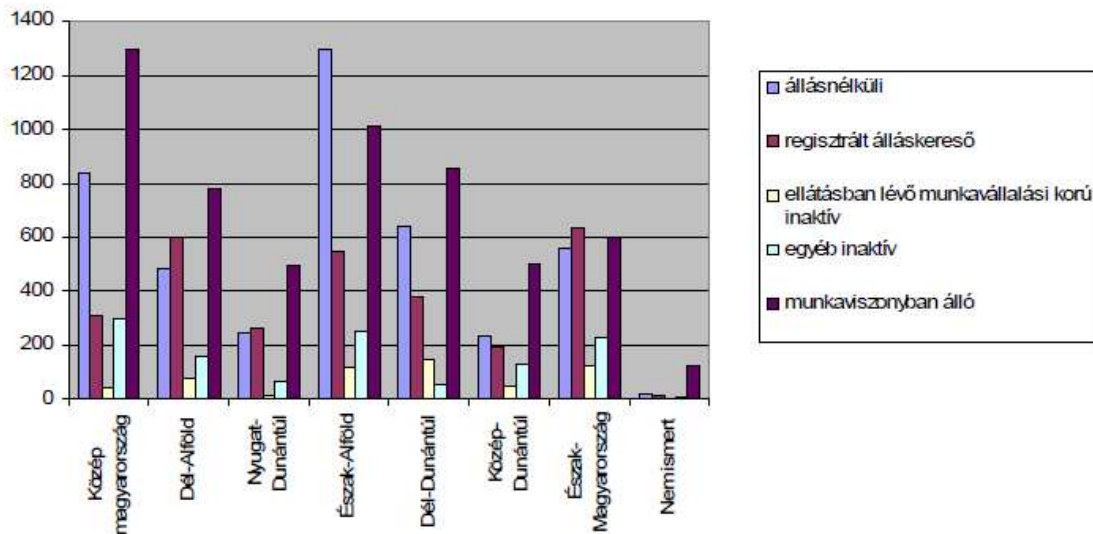
A képzések választásában is meghatározóak a program megkötései, hiszen erősen preferálja a hiányszakmákat, ez tette ki a képzések több mint 42%-át. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy a fennmaradó csaknem 58%-nyi jelentkezőnek a támogatás megszerzéséhez munkáltatói nyilatkozattal kellett rendelkeznie, ami a munkáltatók együttműködési készségét mutatja. /A munkaügyi központok listái alapján, megyénként határozták meg a hiányszakmákat, s ez néhol ronthatta az elhelyezkedési esélyeket, mivel nem mindig tükrözte a valós helyzetet. / A munkáltatók számára is előnyös volt a képzés, hiszen egyes munkakörök betöltéséhez éppen ebben az időszakban tették kötelezővé a szakképzettség meglétét, a saját dolgozók képzése megoldható lett a LEE segítségével./

A lemorzsolódás aránya átlagosan 5%-körül mozgott. A fővárosban magasabb, 8,9%-os, Szabolcs- Szatmár-Bereg megyében viszont csak 3,7%-os volt a képzést abbahagyók aránya. Ebben nagy szerepe van az anyagi ösztönző rendszer alkalmazásának, vagyis a képzés sikeres befejezése után kapott egyhavi minimálbérnek.

Munkaerő-piaci státuszuk szerint a támogatottak majdnem fele állásnélküli, illetve regisztrált álláskereső volt, őket elsősorban a munkaügyi központok segítségével sikerült bevonni a programba. A támogatott állásnélküliek aránya az Észak-Alföldön, az állásnélküliek és a regisztrált álláskeresők együttes aránya Észak-Magyarországon volt a legnagyobb. Ezek az arányok jól tükrözik az ország lakosságának munkaerő-piaci helyzetét.

105. ábra Munkaerőpiaci státusz régióként

Munkaerő piaci státusz régióként a támogatott résztvevők között

A támogatottak elsősorban három szakmacsoport szakképesítő programjaira jelentkeztek, nevezetesen a kereskedelem-marketing, gépészet és egyéb szolgáltatások, jelentős még az informatika, a vendéglátás és az idegenforgalom iránti érdeklődés is. Jól megkülönböztethető a hagyományos férfi és női szakmák iránti érdeklődés, míg a férfiak a gépészeti, az építőipari, illetve a vagyoni és mezőgazdasági képzettséget preferálják, a nők a kereskedelmi, egészségügyi, illetve adminisztratív/informatikai munkához szükséges végzettséget részesítik előnyben. Érdekes, hogy az informatikai képzések nem a fiatalok, hanem az 50 év felettek körében népszerűbbek, a résztvevők 21%-át ők teszik ki. Ennek oka részben az, hogy ők még nem tanulhatták az informatikát a közoktatásban, részben pedig, hogy a csak általános iskolát, vagy azt sem végzett fiatalok nem rendelkeznek megfelelő alapokkal a digitális írástudás magasabb szintű elsajátításához, illetve az informatikai szakmák nem jelentenek számukra vonzó vagy elérhető perspektívát.

Ki kell emelni a takarító szakképzés és a felzárkóztató képzés iránti nem csekély érdeklődést is. Előbbi az OKJ-ba kerüléssel, utóbbi pedig a szakmai képzésre való felkészülés szükségességével magyarázható.

A programot rendkívüli érdeklődés kísérte, a jelentkezők száma a támogathatók több mint kétszerese volt. Sajnos a végzettek 100%-os utánkövetése nem szerepelt a tervekben, ezért az

eredményeket az FSZH két kérdőíves felméréssel, illetve egy, az NSZFI által készített telefonos interjú-sorozattal próbálta lemérni.

Mindkét módszernek nagy hátránya, hogy éppen a leghátrányosabb helyzetűekről nehéz így információt szerezni. A képzés kezdetekor 8 általánossal sem rendelkezők jellemzően nem válaszolnak írásban.

A Lépj egyet előre program első, (2007 decemberéig tartó) szakaszáról a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet) készített személyes – telefonon lefolytatott - interjúkon alapuló felmérést, melynek célja a személyes motivációk megismerése és az elégedettség felmérése volt. Megjegyzendő, hogy a leghátrányosabb helyzetűeket ily módon nem lehet mindig elérni, ezért ők kisebb arányban szerepelnek a felmérésben!

A 769 válaszadó majd 50%-a már a program indulása előtt is szívesen tanult volna, de anyagi vagy egyéb okokból erre nem volt lehetősége. A megkérdezettek másik része a program megismerése után szeretett volna bekapcsolódni. A képzésekbe való belépés alapvető motivációja az első szakképesítés megszerzése volt. Újabb szakképesítés megszerzését a korábban technikumot, szakmunkásképzőt, szakiskolát, vagy szakközépiskolát végzettek érezték szükségesnek.

A képzés 85%-ban segítette a munkaviszonyban lévők számára munkahelyük megtartását. Többségük előbbre is tudott lépni munkahelyén, illetve „felelősségteljesebb” munkát kapott. Azok számára, akiknek nem sikerült megtartaniuk munkájukat, a munkahely megszűnése és a létszámleépítés volt a fő indok.

A képzés kezdetekor munkanélküli státuszban lévők mintegy 60%-a válaszolta, hogy el tudott helyezkedni, ezt 80%-uk a képzésben való részvételhez kötötte. Akiknek ez nem sikerült, többnyire az álláslehetőségek hiányát, illetve egyéb okokat jelöltek meg.

A személyes felmérés során a válaszadók 92%-a úgy nyilatkozott, hogy szívesen részt venne újra hasonló képzésben, és másoknak is ajánlaná ezt, ami a tanulással kapcsolatos attitűd pozitív irányú változását jelzi.

Ugyanakkor a felmérés objektivitását csökkenti, hogy az élıszavas kérdezésnél a válaszolók „udvariasabbak”, talán „óvatosabbak”, kevesen vállalják esetleges negatív véleményüket, a pozitívumokat pedig esetleg túlhangsúlyozzák. Ennek ellenére már ebben az első felmérésben is láthatóak a program eredményei.

A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal a bizonyítvány megszerzése után közvetlenül 5000 résztvevőnek küldött kérdőívet, melynek segítségével a képzés előtti kiinduló helyzetet, a képzéssel való elégedettséget, és a képzés utáni munkaerő-piaci státuszt vizsgálta. 2008

decemberéig 1500-nál is több válaszboríték érkezett vissza a Hivatalhoz, ami 30%-os válaszadási rátát jelent.

Mivel nagyon rövid idő telt el a tanfolyamok befejezése és a válaszadás között, az állás nélküliek nem használhattak ki minden lehetőséget az elhelyezkedésre. /A hosszabb távú elhelyezkedési tendenciák mérésére a Hivatal a 6 hónapnál régebben végzett felnőttek számára egy második kérdőívet is kiküldött./

Az első kérdőívre legnagyobb számban 8 általánost végzett felnőttek válaszoltak, több mint 900-an küldték vissza a válaszborítékot, míg a 8 általánosnál kevesebbel rendelkezők csak 71-en.

A válaszadóknak 53,27%-a nem rendelkezett munkaviszonnyal a képzési programokba való belépés idején.

A képzés elvégzése után 1-2 hónappal pozitív eredménynek tekinthető, hogy a regisztrált álláskeresők 59,15 %-ának, az egyéb állásnélküliek 55,58 %-ának sikerült elhelyezkednie.

A kérdőívet visszaküldő állásnélküliek és regisztrált álláskeresők 28 %-a (223 fő) jelezte, hogy helyzetében nem történt változás, amit indokolhat a rendelkezésre álló rövid idő.

Az összes válaszadó közül csupán 15 fő érezte úgy, hogy munkaerő-piaci helyzete romlott. A kérdőívet visszaküldők közül 16 fő pedig vállalkozásba kezdett. Az oktatás minőségére és körülményeire vonatkozó kérdésekre, /mint pl. az oktatás hossza, időbeosztása, ütemezése, a képzőhely megközelíthetősége/, a válaszolók „osztályzatokkal” feleltek, melyek átlaga 4,60 lett. Leginkább a tanárok felkészültségével voltak elégedettek, legkevésbé pedig a tankönyvek használhatóságával, és a képzőhely felszereltségével. A képzések megítélése összességében pozitív, amit a jövőbeni részvételi szándék 86,4%-os aránya is jelez.

A képzési program eredményességének legfőbb mutatója a munkaerő-piaci esélyek javulása, ez nem volt lemérhető közvetlenül a vizsgák után, ezért az FSZH 2008-ban készített egy második felmérést, melyben a 6 hónapnál régebben végzettek helyzetének alakulására és véleményére vonatkozóan tettek fel kérdéseket. A 6000 megkérdezettből sajnos csak 810-en válaszoltak értékelhetően. Jellemző, hogy az induláskor 8 általánosnál kevesebbel rendelkezők alig, mindössze 51-en küldték vissza a borítékot, az általánost végzettek azonban szívesebben válaszoltak, csaknem 400-an. A legalacsonyabb, de már bizonyítványt adó végzettség megléte hosszú időre meghatározza a kommunikációs képességeket és hajlandóságot..

A második kérdőívre válaszoló, a programra való jelentkezéskor regisztrált állásnélküliek, illetve egyéb állásnélküliek 63,05%-ának sikerült elhelyezkednie a képzés befejezését követő legalább 6 hónapon belül, szemben az első megkérdezésnél tapasztalt 56,86%-os aránnyal.

Meg kell említeni, hogy a munkaviszonnal rendelkezők is javulást tapasztalhattak helyzetükben, 156 fő érzi biztosabbnak munkáját és 53 fő fizetésemelést is kapott a megszerzett végzettség eredményeként.

263.) A 6 hónap után válaszolók munkaerő-piaci helyzetét az alábbi táblázat mutatja be:

Munkaerő-piaci helyzet jelentkezéskor	Munkaerő-piaci helyzet 6 hónap után					
	Elhelyezkedett	Fizetésemelést kapott	Munkája biztosabb	Nem változott	Romlott	Vállalkozó lett
Regisztrált álláskereső	65,02%	0,41%	6,58%	19,75%	5,76%	2,47%
Egyéb állásnélküli	60,12%	0,00%	8,59%	23,34%	4,91%	3,07%
Munkaviszonyban állt	7,07%	13,38%	39,39%	33,59%	5,81%	0,76%

Forrás: FSZH

A résztvevők/válaszolók egynegyedének megítélésük szerint nem változott a helyzete a képzést követően, akár dolgozott közben, akár munkanélküli volt. Bizonyos esetekben ez lehet pozitívum is, ha az elbocsátások nagy számára gondolunk, ugyanakkor azt is mutatja, hogy a képzés önmagában semmiképpen nem garancia az elhelyezkedésre, s a hiábavaló képzés csökkentheti a motivációt, a tanulás pozitív értékelését. Valószínűleg ez a hatás magyarázza a program megítélésének kismértékű, 0,2 pontos romlását.

Bár a visszacsatolás nem volt teljes körű, jól mutatta a „Lépj egyet előre” I. program eredményességét és a hiányosságokat is. Több mint 20 000 felnőttet sikerült bevonni a képzésekbe a program három éve alatt, nagy részük elégedett a képzéssel, és szívesen tanulna újra. Az első program tapasztalatai alapján a LEE II -ben több módosítás is történt, többek között bevezették a 16 000 Ft-os tankönyvtámogatást, bővítették a támogathatók és az anyagi juttatások körét.

Hasznos és folytatandó tapasztalatnak bizonyult a mentorok alkalmazása, különösen a felzárkóztató képzések esetén. A LEE II. még erősebben törekszik az alapfokú végzettséggel sem rendelkezők bevonására, így a mentorok szerepe nagyobb lesz.

Figyelmet érdemel a program kommunikációja, mely Magyarországon eddig még szokatlan módon, a figyelemfelhívás minden eszközével élve próbált eljutni a célcsoportokhoz. A „kampányba” bevonták a helyi sajtót, rendeztek konferenciát és média-pályázatot, hirdettek óriásplakáton és ingyenes újságban, s végül bekerültek a sokak által olvasott bulvársajtóba is. Ennek köszönhető, hogy a jelentkezők száma rendkívül gyorsan emelkedett, állításuk szerint a legtöbben a sajtóból és ismerősöktől értesültek a lehetőségről.

A második szakasz előkészítése már a LEE I. idején megkezdődött, a tapasztalatoknak megfelelően módosítások történtek a program menetében, az adminisztráció megkönnyítése érdekében egységesítették a jelentkezés dokumentumait és feltételeit, s 2008-ban fél évig a két ütem párhuzamosan, egymás mellett futott. 2007-től 2009-ig az Új Magyarország Fejlesztési Terv alatt, a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében valósult meg a program második szakasza.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (azaz a második nemzeti fejlesztési terv) legfontosabb célja, összhangban az Unió politikájával, a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés feltételeinek megteremtése. A távlati cél a gazdasági növekedés, s ez által a foglalkoztatás bővítése, új munkahelyek létrehozása.

A „Lépj egyet előre” program második szakasza a TÁMOP keretében valósult meg 2007 szeptemberétől 2009. július végéig. Ezt az időszakot változó, összességében romló gazdasági/világgazdasági környezet jellemezte. A növekedés lelassulása, majd a recesszió a munkanélküliség emelkedéséhez, a foglalkoztatottak számának csökkenéséhez vezetett. A LEE II. 2007 novemberében indult, közel 43.000 jelentkező közül 19.000 kapott támogatást, s végül 17.492 fő tett vizsgát.

A program népszerűségének oka egyrészt a LEE ismertsége, másrészt a módosított, s így még vonzóbbá tett támogatási rendszer. A második ütemben bevezették a 16 000 Ft-os tankönyvtámogatást, illetve a sikeres vizsgálóhoz kapcsolt ösztöndíj, az egyhavi minimálbér mellett a képzések folyamán 150 óránként adott támogatást. Ez szintén a mindenkori minimálbér összegével azonos, de csak a nyolc általános és annál alacsonyabb végzettséggel rendelkező szakképzetlen felnőtteknek kaphatják. Továbbra is 70% fölött kell lenniük az alacsony végzettségűeknek, az állásnélküliek és inaktívok arányának pedig el kell érnie a 60%-ot.

Némileg módosult a támogathatók köre, az első ütem tapasztalatai alapján. A program elsődleges célja továbbra is a legalacsonyabb képzettségű felnőttek szakmai színvonalának emelése, ezért a második ütembe is bekapcsolódhatnak azok, akik kevesebb, mint hat osztályt végeztek, ők a program során megszerezhetik a szakképzés megkezdéséhez szükséges közismereti és szakmai kompetenciát, majd ezután szakképesítést is szerezhetnek. A LEE I. idején a mentorok hívták fel a figyelmet arra, hogy a csak 5 osztályt végeztek is jelentkezzenek, ha lenne számukra felzárkóztató képzés. A második ütemben nagyobb arányban jelentkeztek ilyen felnőttek, és támogatási arányuk is nőtt, ami a program szociális jellegének erősödését mutatja. A képző intézménytől távolabb lakó hallgatók számára a

munkaügyi központok igazolása alapján lehetővé vált közlekedési költségtérítés fizetése, mely nagy segítséget jelent a gyakran semmiféle jövedelemmel nem rendelkező tanulóknak. Újdonsága a második szakasznak, hogy azok is kaphatnak támogatást, akik elavult szakképzettséggel rendelkeznek (és legfeljebb középiskolai végzettségük van). Elavult szakmának minősül az a szakma, amelyet a felnőtt legalább 15 éve szerzett és legalább 5 éve nem dolgozik az adott munkakörben, a szakma még rész-szakképesítésként sem található meg az új OKJ-ben, illetve amelyet a felnőtt egészségügyi károsodása következtében nem tud gyakorolni.

Az LEE I-hez képest jelentősen megemelkedett az általános iskolát sem végzettek száma, látható, hogy sokan éltek a lehetőséggel, és az elbírálás során is emelték arányukat a támogatottak között. Ennek következménye, hogy a második ütemben nagy számban indultak felzárkóztató képzések.

Munkaerő-piaci státuszuk szerint a támogatottak aránya egyenletesen megoszlik három csoport, a regisztrált álláskeresők, a munkaviszonyban állók és az egyéb állásnélküliek között. A jelentkezők esetében megfigyelhető az állástalanok számának növekedése, ami a gazdasági helyzet változását tükrözi. Az iskolai végzettség és az elhelyezkedési lehetőség közötti összefüggés egyértelműen indokolja a felzárkóztató képzéseket, az alapfokú végzettség nélküliek szinte egyáltalán nem tudnak munkába állni.

A nyolcadik osztály „küszöb” szerepe mellett megfigyelhető, hogy a 9-10. évfolyam nem jelent nagyobb esélyt az elhelyezkedésre, csak az érettségi és a szakképzettség megléte számít.

A képzésben résztvevőknek mindössze 3%-a morzsolódott le a program során, még kevesebben, mint az első ütemben, ahol ez az arány 5-6% között mozgott. Valószínű, hogy nagy szerepe van ebben a tanulási motivációt erősítő anyagi juttatásoknak, hiszen sokan nem is rendelkeznek más jövedelemmel.

A LEE II. során 130 képző intézmény összesen 116-féle képzésére jelentkezettek a résztvevők. / A LEE I-ben 347 intézmény vett részt, közel 1300 képzéssel! /

A két legkedveltebb képzés az alapfokú végzettséghez szükséges felzárkóztatás, ahol a 10 osztályos általános iskolai képzéshez hiányzó osztályokat lehetett bepótolni, és a gépjárművezető képzés. Ez utóbbi tulajdonképpen szakmacsoport, mert ide tartozik a különböző szintű jogosítványok megszerzése. Ezernél többen tanultak még élelmiszer- és vegyi áru-eladónak, takarítónak, nehézgépkezelőnek és szociális gondozó és ápolónak.

Felzárkóztatásban összesen 1959 hallgató vett részt.

264.) A legnépszerűbb képzések a Lépj egyet előre! 1-2 programban, a támogatott hallgatók között

Lépj egyet előre! 1.		Lépj egyet előre! 2.	
Képzés	Részesedés a támogatott körből, %	Képzés	Részesedés a támogatott körből, %
ABC eladó	11,18	Felzárkóztató képzés (7-8-9-10 oszt.)	10,2
Nehézgépkezelő	9,31	Gépjárművezető (C,CE,DE,E kat.)	10,0
Takarító	7,57	Élelmiszer- és vegyiáru-eladó	9,1
Személy és vagyonőr	5,89	Takarító	7,1
Könnyűgépkezelő	5,28	Nehézgépkezelő	6,6
Kereskedő vállalkozó	5,16	Szociális gondozó és ápoló	5,3
7-8 osztály felzárkóztató program	4,90	Ruházati eladó	4,1
Számítógépkezelő (-használó)	4,48	Biztonsági őr	3,4
Szociális gondozó és ápoló	3,75	Könnyűgépkezelő	2,7
Szakács	2,61	Panziós, falusi vendéglátó	2,7
Pénzügyi - számviteli ügyintéző	2,44	Kőműves	2,4
Falusi vendéglátó	2,30	Szakács	2,4
		Kereskedő, boltvezető	2,3
		Mentőápoló	2,0

Forrás: FSZH

A táblázatból kitűnik, hogy érvényesült a program filozófiája, vagyis a második ütemben a legalacsonyabb végzettségűek még nagyobb arányban vettek részt, mint az elsőben, a részükre indított felzárkóztató programok kerültek az első helyre. Fontos adat, hogy a 24 év alatti fiatalok közül a legtöbben erre a képzésre jelentkeztek, / 25-44 évesek is nagy számban!/, ami azt mutatja, hogy az iskolarendszer folyamatosan újratermeli az alapfokú végzettséggel sem rendelkezők csoportját. Ennek a problémának a megoldásához hozzájárulhat ugyan egy-egy támogatott képzési program, de alapvetően a közoktatásra vár a feladat megoldása. A LEE igazán akkor hatékony, ha megfelelő alapfokú képzettségre már csak a szakképesítést kell ráépíteni.

A felzárkóztatás magában nincs hatással az elhelyezkedési esélyekre, csak akkor, ha azonnal kapcsolódik hozzá valamilyen szakmai képzés. A mentoroknak nagy szerepük lehet abban, hogy rábeszéljék a felnőtt tanulókat a folytatásra.

A LEE II. (TÁMOP 2.1.1.) program befejezése után is kérdőíves megkérdezéssel mérte fel a hivatal az eredményeket és az elégedettséget. Az első mérés a vizsgát követően, a második 6

hónap múlva történt. A megkérdezettek aránya sokkal nagyobb volt, mint az első ütem esetében, a majd 10.000 megkérdezett kb. 25%-a válaszolt.

A képzés kezdetén a regisztrált álláskeresők aránya a válaszadók körében 40% körül, az egyéb állásnélküliek aránya 30 % alatt volt, ezek az arányok megfelelnek a program prioritásainak.

A képzés kezdetekor a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya mindkét felmérésben a megkérdezett válaszolók között 10 % körüli arányt képviselt, tükrözve a résztvevők arányát.

A projekt fontos prioritása volt, hogy minél több szakképzetlen embert juttasson szakképesítéshez, ezért a vizsgálat résztvevői is a képzés megkezdésekor 70%-ban szakképzetlenek voltak, és több mint 60%-ban legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeztek.

A résztvevők megelégedettsége nagyobb megoszlást mutat, mint az első ütem esetében. A legjobb osztályzatot itt is a tanárok kapták, felkészültségüket a válaszadók több mint 93% -a értékelte 4-esre vagy 5-ösre, utóbbi elérte a 69%-ot.

Az intézmények megítélése már nem ilyen egyértelmű, felszereltségüket minden ötödik válaszoló közepesre minősítette. Ebből a szempontból hasonló az eredmény, mint a LEE I. esetében, vagyis az akkreditáció még nem jelent feltétlenül biztosítékot a megfelelő tanulási környezet meglétére. Továbbra is a tankönyvek kapják a legrosszabb, közepes minősítést. Ennek részben az az oka, hogy a program az új OKJ bevezetése idején zajlott, a modulrendszerű oktatásra való átállás miatt változtak a teljesítmény-követelmények, új tananyagok is készültek, nem mindig a megfelelő minőségben. A tanárok feltételezhetően kompenzálták a hiányosságokat, jó megítélésük ezt tükrözi.

Összességében kedvező kép alakult ki a résztvevők válaszaiból a képzésekre vonatkozóan, 90% ítélte jónak vagy nagyon jónak a képzés egészét. Arra a kérdésre, hogy ha módja lenne rá, újra bekapcsolódna-e a képzésbe, 87-88% igen választ adott.

A programba való bekapcsolódást a legalacsonyabb iskolai végzettségűeknél, akik a támogatottak 10%-át adták, mentorok segítették. A válaszadók 6-7 %-a nyilatkozott úgy, hogy részesült ilyen támogatásban a program során, vagyis a mentorok a segítségre szorulóknak nagyobb csoportját érték el, mint az első ütemben, a felzárkóztató képzések nagy száma is ezt mutatja. /Sajnos a lemorzsolódók száma körükben magasabb az átlagnál, mintegy 5%!/ Bár a

program nem nyújtott támogatást másfajta szolgáltatások igénybe vételéhez, részben a képzők, részben a munkaügyi központok egyéb szolgáltatást is nyújtottak a hallgatóknak, mint pl. a szakmai alkalmassági vizsgálat, munkaerő-közvetítés, elhelyezkedési tanácsadás stb. Ilyen szolgáltatásban minden ötödik válaszadó részesült. A képző intézmények már az első szakaszban is segítették a hallgatókat, ez a tendencia továbbra is megmaradt, melyben szerepe lehet az oktatási piacon tapasztalható túlkínálatnak is. Az intézményeknek létérdekük a támogatott képzésekben való részvétel.

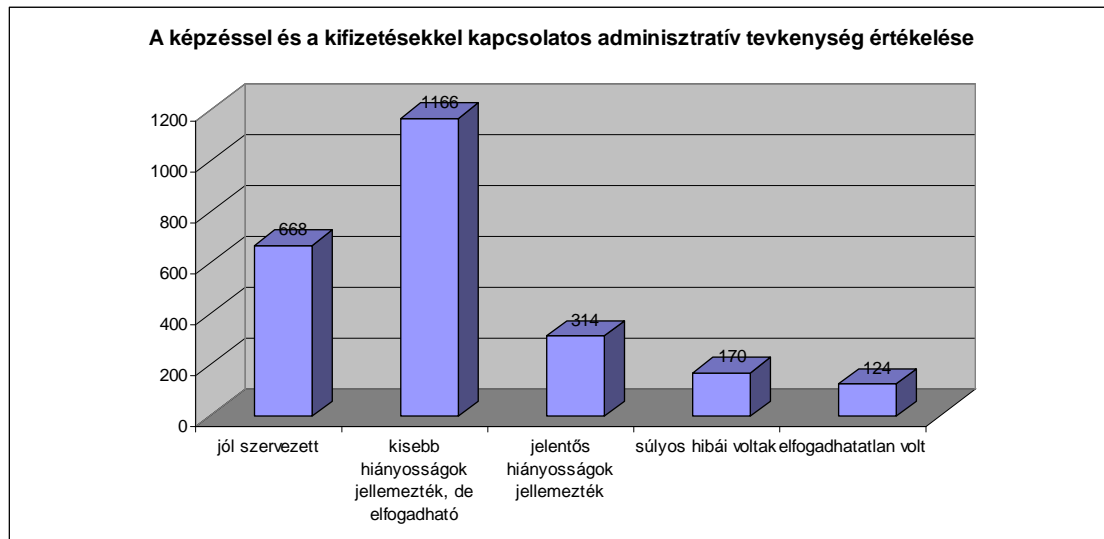
Az adható támogatások közül a bejáró hallgatók számára nagy segítséget jelentett a közlekedési költségtérítés, melyet az állásnélküliek kaphattak a munkaügyi központok igazolása alapján. A válaszadók közül minden harmadik igénybe vette ezt a szolgáltatást, ami azt jelenti, hogy szinte minden állásnélküli, akinek nem a lakóhelyén folyt a képzés.

Mindent összevetve a képzésen kívül más támogatást a hivataltól vagy a képzőtől a hallgatók 30%-a kapott, míg az első ütemben ez az arány nem érte el a 25%-ot.

A legtöbb kritika a program konkrét szervezését, a szerződéskötések elhúzódását (a hallgató sokáig nem tudhatta, hogy kap-e támogatást a képzése), az adminisztrációt, a kifizetések ütemezését érte.

A megemelt összegű, többszöri kifizetések, a későn érkező előlegek és a megváltozott informatikai háttér igen komoly adminisztratív terheket rótt a hivatalra. Mivel hátrányos anyagi körülmények közt élő hallgatói kört is az első ütemnél nagyobb arányban érintett a program, erős igény jelentkezett a gyors kifizetésekre, részben a programmal kapcsolatos félreértések miatt is. A fizetési nehézségek ellenére az adminisztratív tevékenységet jónak vagy megfelelő színvonalúnak tartotta a hallgatók 75%-a, a hallgatók 5%-a nyilatkozott úgy, hogy elfogadhatatlan volt. /Az írásban válaszolók továbbra is udvariasak, óvatosan bánnak a kritikával./ Leginkább a kifizetések késése befolyásolta a megítélést, ami csak részben írható a hivatal számlájára. A gyakori pénzügyi támogatások ígérete más problémákat is felvet, megjelent a „megélhetési tanulás”, mely kevés valódi képzésbeli eredménnyel kecsegtet, bár személyiségfejlesztő hatása még így is számottevő lehet, ugyanakkor nagy indulatokat vált ki, ha a pénz nem érkezik meg időre. Nem biztos, hogy ez a megfelelő módja a motiváció felkeltésének. Megjegyzendő, hogy az FSZH a problémát érzékelve a hallgatóknak járó pénz kifizetését felgyorsította, és inkább a képzők felé halmozott fel tartozást.

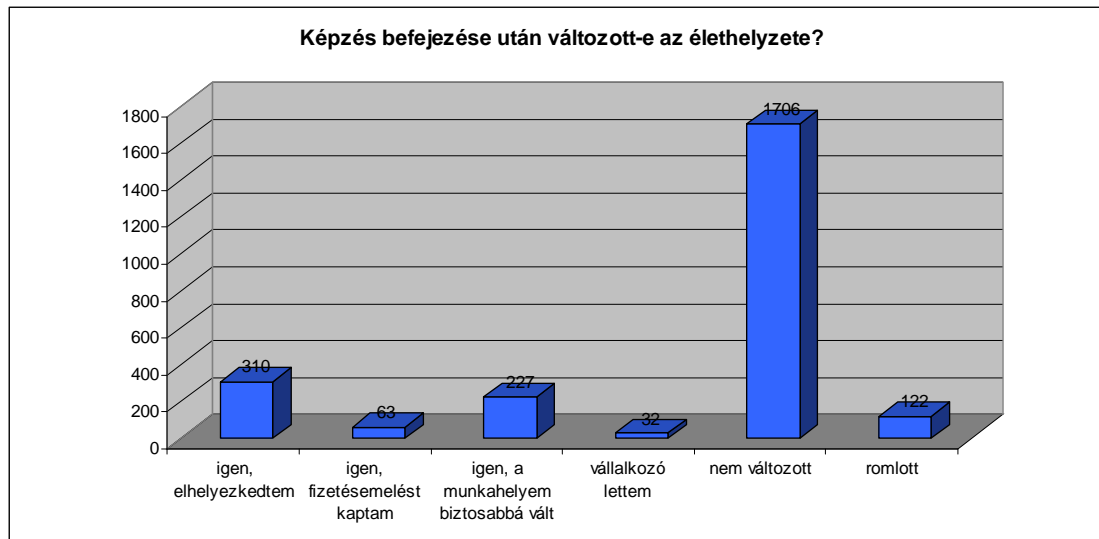

Forrás: FSZH

A képzési program célja a munkaerő-piaci esélyek javítása a képzettségi szint növelésével, ezért eredményességének legfőbb mutatója a munkanélküliek számának csökkenése. Sajnos a program második szakasza igen kedvezőtlen gazdasági környezetben valósult meg, amikor a munkanélküliek száma igen jelentősen, több mint 20%-kal nőtt, és a munkahelymegtartás is csak igen jelentős kormányzati támogatások mellett volt lehetséges. A munkaadók nem bővítették a foglalkoztatást sem az üzleti, sem a közszférában, ez jelentősen rontotta a programban résztvevők elhelyezkedési esélyeit, különösen a legalacsonyabbról indulók esetében.

A tanulók több mint 10%-a felzárkóztató képzésben vett részt, a 8 általános iskolai képzettség megszerzése volt a céljuk, illetve akik számára már a 10. osztály befejezése volt az alapkövetelmény, ott a felzárkóztatás a 9, 10. osztály elvégzését jelentette. Az ő esetükben a siker az alapfokú bizonyítvány megszerzése, az elhelyezkedés még nem várható el, különösen nem a kialakult gazdasági helyzetben. Számukra fontos lenne a további tanulás, a szakképzésben való részvétel gyors biztosítása, mielőtt elmúlik az elvégzett képzés motiváló hatása.

Az összes válaszadót tekintve a képzést követően elhelyezkedettek aránya 36% volt a képzést követően közvetlenül, 6 hónap múlva valamivel kedvezőbb, 38%. A vállalkozóvá váltak aránya 1,3 % volt, a program egészére kivetítve ez több száz új vállalkozót jelent.

Forrás: FSZH

Mivel a támogatottak 70%-a a kedvezőtlenebb foglalkoztatási helyzetben levő 4 régióból került ki, és sokan voltak a nehezebben foglalkoztathatók is, az arányok a program eredményességét igazolják.

Az igen kedvezőtlen foglalkoztatási környezet ellenére a képzést befejezettek közel 40%-a álláshoz jutott a program befejezését követő 6 hónap alatt, a foglalkoztatottak is úgy gondolják, hogy biztosabb lett a helyzetük.

Az elért eredményeket a drasztikusan megváltozott környezetben nehéz megítélni, a szakképzettség megszerzése azonban a körülmények javulásával később is javíthatja az elhelyezkedési esélyeket.

A „Lépj egyet előre” program a legalacsonyabb végzettségűeknek kívánt lehetőséget biztosítani, hogy az első szakképzettség megszerzésével javuljanak elhelyezkedési esélyeik.

A frissen végzettek elhelyezkedési esélyei ilyen körülmények között is javultak. Sokan munkába tudtak állni a korábban állástalanok közül, de kétségtelen, hogy a szakmaszerzés most nem ad feltétlenül annyi előnyt, mint korábban, ezért más ösztönzőkre volt szükség. Az anyagi támogatás bevezetése sokat jelentett a jövedelemmel nem rendelkezőknek, ugyanakkor túlságosan is felerősítette a képzés szociális oldalát, torzító hatása a „megélhetési tanulás” fogalmának megjelenésében jelentkezik. Az alacsony végzettségűek számára a képzésbe kerülés nemcsak a tanulás, hanem egyéb kompetenciák fejlesztése miatt is fontos, melyeket ma már elvár a munkaerő-piac, mint pl. a kommunikációs képességek, a kulturált megjelenés, az időkezelés, stb. Ezen képességek egy része azonban felnőttkorban nehezen sajátítható el. A felzárkóztató képzésekre nagy szükség van, de nem tudnak minden hiányt pótolni, s a felnőtt életében komoly idővesztést jelent, ha ezzel kell kezdenie a tanulást szakmai képzettség megszerzése előtt. Éppen ezért fontos lenne, hogy az oktatási rendszer ne mondjon le a

fiatalokról idejekorán, mindenképpen törekedjen arra, hogy szerezzék meg az alapfokú végzettséget és az ezzel együtt járó alapkompenciákat.

A LEE program egyik tanulsága, hogy a hasonló programok nem tudják felvállalni az oktatási rendszer hiányosságainak pótlását, nem ez a feladatuk. A felzárkóztató programok csak akkor járnak előnnyel az elhelyezkedés tekintetében, ha azonnal szakmai képzés is kapcsolódik hozzájuk.

A program fontos tapasztalata, hogy az alacsony iskolázottságú réteget nagyon nehéz hagyományos kommunikációs csatornákon keresztül elérni, megmozdítani. Sokan nem is regisztrálják magukat munkanélküliként, álláskeresőként, nem érzik, hogy esélyük lenne vissza- vagy bekerülni a munkavállalók közé. Az ő bevonásukban az élősónak, a rábeszélésnek, a bátorításnak, a reális lehetőségekkel való megismertetésnek, vagyis a helyismerettel rendelkező hiteles mentorok munkájának rendkívül nagy szerepe van.

A mentorok tevékenységének eredményét mutatja, hogy a program második szakaszában az általános iskolával nem rendelkezők sokkal nagyobb számban jelentkeztek a képzésekre.

A „Lépj egyet előre” program nagy erénye, hogy lehetőséget ad egyéni igények figyelembe vételére, bizonyos megszorítások között, mivel a jelentkező megkeresheti a számára legkedvezőbb képzési ajánlatot, s ha ez megfelel a paramétereknek, /hiányszakma, akkreditált képzőhely, akkreditált program/, megkaphatja rá a támogatást.

További pozitívum, hogy az állami támogatás ebben a szerkezetben nem csökkenti, inkább növeli a versenyt a felnőttképzési piacon, s ez a hallgatókra irányuló figyelem, a segítségnyújtási hajlandóság erősödésében jelentkezik. Ugyanakkor negatív tendenciák is megfigyelhetők, a már leírt problémákon kívül most csak a „Van-e valami képzés ingyen?”-kérdéssel jelentkező érdeklődőkre utalnék. A teljesen ingyenes képzések nagy száma nem tesz jót a piacnak.

Negatívumnak tekinthető az is, hogy a személyiség sokoldalú fejlesztésére kevés lehetőséget kínálnak a program szűk keretei, ez inkább az adott képzést végző tanárokon múlik.

A „Lépj egyet előre” program csaknem 40.000 ember esélyeinek javulásához járult hozzá végzettségi szintjük emelésével, s ez mindenképpen jelentős siker.

7. Pályakövetés, monitoring

A korszerűen szervezett különböző programokhoz monitoring rendszer tartozik. Ez két okból fontos, az egyik a minél magasabb szakmai eredményesség, a másik a hatékonyság növelése, vagyis a ráfordítások minél hatékonyabb felhasználása. Ez az állami, az EU, valamint a magánforrások szempontjából egyaránt nélkülözhetetlen. Növekszik a monitoring rendszerrel követett programok, folyamatok aránya, de egyrészt még mindig kevés, másrészt pedig az értékelésből legtöbbször nem következik visszacsatolás a további tevékenységet illetően.

Egyik legrégebbi monitoring rendszer a munkaerőpiaci programok hatékonyságának értékelése. A munkaügyi szervezet a jelentősebb aktív eszközök, így a munkaerőpiaci képzés működésének hatékonyságát, eredményességét 1994 óta vizsgálja⁴. A támogatásból kikerült személyek illetve munkáltatók megkeresése 3 hónappal a programok befejezését követően, postai úton kiküldött kérdőívek formájában történik. A munkaviszonyban nem állók képzése esetén magukat az érintett személyeket keresik meg, munkaviszonyban állók képzése esetén pedig a támogatásokat igénybe vevő munkaadókat. A munkaviszonyban nem állók képzése esetén a válaszadási arány 2008-ban 57,8 %, a munkaviszonyban állók képzése esetén 88 %. A válaszadási arány 2005-höz viszonyítva csökkent: munkaviszonyban nem állók 62,9 %, munkaviszonyban állók 92,7 % volt 2005-ben.

---

⁴ 2008. évben befejezett munkaerőpiaci programok hatékonyságának értékelése FSZH, 2009.

265.) Az elfogadott képzést befejezők számának demográfiai összetétele és a követéskor munkában állók aránya kor, nem, iskolai végzettség szerint

	Képzést befejezők				Követéskor munkában állók aránya			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Nemek szerint								
Férfiak	42,4	48,9	50,9	56,2	57,5	57,3	52	48,5
Nők	57,6	51,1	49,1	43,8	47,4	45,2	43,4	47,5
Összesen	100	100	100	100	51,4	50,9	47,6	48
Korcsoportok szerint								
20 év alatt	6,6	5,6	6	6,7	43,3	49	35,8	40,2
20-24	22,1	24,8	23,9	27,7	52,7	55,5	48,4	49
25-29	20,9	19,9	18	16,3	54,6	55,1	49,3	54,4
x-29	49,6	50,2	47,9	50,7	52,3	54,7	47,4	49,6
30-34	17,4	16,2	17,2	16,9	48,2	48,5	47,4	46,9
35-39	12,1	12,4	13,4	11,9	48,3	49	47,6	52,6
40-44	8	8	8,6	90,1	55,6	51,7	53,2	38,5
45-49	7,4	6,7	6,6	6,1	52,2	48,1	54,9	48,4
50-54	4,4	5,4	5,3	4,1	52,7	35,8	34,7	44,7
55 felett	1,1	1	1	1,2	53,3	38,7	36	40
Összesen	100	100	100	100	51,4	50,9	47,6	48
Iskolai végzettség szerint								
8 ált-nál kevesebb	0,4	0,2		0,5	72,7	0		40
8 általános	16,2	18,2	19,8	19,1	49,5	41,6	44,2	43,3
8 általános vagy kevesebb	16,6	18,4	19,8	19,6	50	40,9	44,2	43,2
Szaktanácsképző	26,5	27,5	29,3	28,5	53,5	51	49,3	47,5
Szaktiskola	1,5	1,7	1,8	1,8	53,2	46,2	36,7	36,7
Spec. Szaktiskola	0	0	0	0				
Szakközépiskola	24,4	23,9	21,3	18,9	50,4	52,7	48,5	52,4
Technikum	5,9	6,2	5,6	4,8	51	54,4	51,3	59,5
Gimnázium	16,2	15,2	15,3	16,3	47,2	51,3	42,1	43,5
Főiskola	7,4	5,5	5,7	8,3	56,2	61,7	58,9	54,2
Egyetem	1,5	1,5	1,2	1,9	64,7	57,1	46,9	40,5
Összesen	100	100	100	100	50,7	50,9	47,6	48

Forrás: FSZH, 2005, 2006, 2007, 2008. évben befejezett munkaerőpiaci programok hatékonyságának értékelése

Megj: A 2009. évi összesítés az FSZH-tól még nem áll rendelkezésre

266.) Az ajánlott képzést befejezők számának demográfiai összetétele és a követéskor munkában állók aránya kor, nem, iskolai végzettség szerint

	Képzést befejezők				Követéskor munkában állók aránya			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Nemek szerint								
Férfiak	41,9	45,9	43,4	48,1	45,8	41,5	39,1	40
Nők	58,1	54,1	56,6	51,9	42,5	40,8	36,5	43,8
Összesen	100	100	100	100	43,8	41,1	37,5	42,2
Korcsoportok szerint								
20 év alatt	9,6	10,5	8,3	5,9	35,6	33,4	33,2	35,3
20-24	23,1	24,2	22,8	22,1	48,5	44	42,4	45,4
25-29	18,2	15,9	14,9	14,2	45,8	43,6	40,1	45,5
x-29	50,9	50,6	46	42,2	45,4	41,9	40,1	44,2
30-34	15,1	13,8	13,8	13,5	42,6	43,1	38,4	43,7
35-39	12,2	11,7	11,6	12	46	38,9	37,5	40,6
40-44	8,1	8,9	9,4	10,7	42,3	40,1	35,6	40,7
45-49	7,3	7,4	8,6	9,3	40,4	40,9	33,2	41,6
50-54	5,1	6	7,5	8,4	39,7	39,4	32,3	37,6
55 felett	1,2	1,6	3	4	26,3	29,9	21,9	31,4
Összesen	100	100	100	100	43,8	41,1	37,5	2,2
Iskolai végzettség szerint								
8 ált-nál kevesebb	1,8	2,3	2,2	2,5	22,3	21	32,9	21,4
8 általános	23,3	25,5	24,7	26,6	41	35	34,3	36,8
8 általános vagy kevesebb	25,2	27,8	27	29,1	39,7	34	34,3	35,9
Szaktanácsadó	23,8	23,4	23,1	21,5	46,8	43,7	39,1	42,4
Szakiskola	1,9	2,2	1,9	1,9	39,2	36,2	40,2	43
Spec. Szakiskola	0,1	0,1	19,6	0,1	50	40	37,6	20
Szakközépiskola	19,9	18,4	4,2	18,6	46	42,8	38,4	44
Technikum	5	4,7	16	3,9	47,1	43,6	37,9	43,1
Gimnázium	15,1	15,3	6,2	15,6	37,3	41	39,2	42,2
Főiskola	6,8	6,4	1,9	7,4	50,2	49,8	38	49,3
Egyetem	2,2	1,8	0,1	1,9	48,7	42,7	42,9	49,4
Összesen	100	100	100	100	44,9	41,1	37,5	42,2

Forrás: FSZH, 2005, 2006, 2007, 2008. évben befejezett munkaerőpiaci programok hatékonyságának értékelése

Megj: A 2009. évi összesítés az FSZH-tól még nem áll rendelkezésre

267.) A választ adók közül követéskor munkában állók aránya a befejezett programoknál

Régió, megye	Munkaviszonyban nem állók												Munkaviszonyban állók			
	Ajánlott képzés				Elfogadott képzés				Összesen				2005	2006	2007	2008
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008				
Közép-Magyarország																
Budapest	38,6	42,5	41,2	42,6	40		44,4	44,6	38,7	42,5	41,5	42,8	93,2	98,5	82,2	65,1
Pest	49,1	51,2	37,6	44,9	61,2	48,8	56,6	18,2	51,1	53,1	41,3	44,3	95,1	94,1	83,5	100
Közép-Dunántúl																
Fejér	54,3	44,4	33,2	30,9	47	48,6	57,1	32,4	50,7	45,7	36,9	31	80,5	98,3	100	100
Komárom-Esztergom	46,9	49,8	54,5	50,1	44,7	50,8	64,7	50	46,4	49,9	55,7	50,1	88,2	78,9	75	100
Veszprém	53,4	53	46,7	40	58,8	66,1	52,8	61,5	55,2	56,6	50	42,5	94,1	100	100	100
Nyugat-Dunántúl																
Győr-Moson-Sopron	47	51,5	50,3	50,4	55,6	452	40	41,2	47,6	51,2	50,2	50,2	100			
Vas	55,1	52,8	47,3	50,6	56,2	62,9	58,9	58,3	55,8	59,9	54,2	52,6	93,8	92	98,1	92,6
Zala	39,6	40,2	40,1	32,4	53,1	54,7	55,8	34	44,3	45,1	44,1	32,6	100	95,4	100	100
Dél-Dunántúl																
Baranya	39	41,5	28,2	40,1	31,3	51,1	63,4	53,3	38,4	44,6	39,7	44,3	80,9	77,7	95,4	92,5
Somogy	34,8	39,8	31,6	41,4	54,8	42,9	45,7	60,3	37	39,9	35	47,4	97,9	91,2	88,6	77,5
Tolna	57,2	48,3	31,7	43	43,6	47,5	44,3	42,9	51,5	47,9	37,8	42,9	99,5	89,6	100	100
Észak-Magyarország																
Borsod-Abaúj-Zemplén	45,9	36,2	29,8	35,3	41,1	43,3	65	68,2	45,4	36,6	30,7	38,7	99,2	95,3	93,3	98,5
Heves	31,1	39,5	39,1	41	44,8	48,8	48,2	73,9	42,3	45,3	42,6	44,2	93,3	89,8	88,6	100
Nógrád	52,3	41,2	27,6	29,6	37,5	38	36	52,2	49,6	39,9	34,3	40,8	100	100		
Észak-Alföld																
Hajdú-Bihar	38,7	31,8	34,3	48,1	46,2	40	14,3	55	39,4	32,2	34,1	48,4	99,1	100	93,8	85,7
Jász-Nagykun-Szolnok	54,4	39,3	37,1	50,9	58,9	51,5	25	83,3	56	42,9	36,9	51,5	71,4	94,3	98,1	98,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	27,6	31,1	34,8	33,6	37,5	66,7	21,2	35,1	29,9	31,2	33,7	34	100	100	90,5	87,9
Dél-Alföld																
Bács-Kiskun	37,2	40,1	35,1	53,6	73,3	88,9	52,1	51,6	44,7	41,8	37,1	53,2	99,3	95,4	100	100
Békés	56,5	57,4	58,8	52	58,6	58,8	59,6	45,6	57,2	57,8	58,9	49,7		100	100	100
Csongrád	40,6	40,5	33,9	43,5	45,3	22,6	36,3	43,6	43,5	33	35,5	43,6	95,8	97,6	100	100
Összesen	43,8	41,1	37,5	42,2	51,4	50,9	47,6	48	46,2	43,3	39,6	43,2	90,4	92,4	92,4	93,9

Forrás: FSZH, 2005, 2006, 2007, 2008. évben befejezett munkaerőpiaci programok hatékonyságának értékelése

Megj: A 2009. évi összesítés az FSZH-tól még nem áll rendelkezésre

8. Interjúk, vélemények

A felnőttképzés hasznosulása kérdéskörben beszélgetéseket folytattunk, interjúkat készítettünk a területet jól ismerő elméleti, gyakorlati szakemberekkel, illetve egyetemi hallgatókkal, más területen dolgozókkal.

A vélemények rendkívül ellentmondásosak. Mindenki véleménye nagyban függ személyes tapasztalataitól, érdekszerétől, informáltságától, betöltött pozíciójától.

Azok, akik részt vettek képzésben egyértelműen az alapján alakítják véleményüket, hogy számukra mennyire volt hasznos és sikeres a képzés, így igen szélsőséges megállapításokat tesznek. Abban egyetértés van, hogy a felnőttképzés mindenképpen szükséges és hasznos, de sokat lehetne javítani a rendszeren, pl. egyes munkaügyi központoknak fokozottabban kellene az egyéni igényekre, lehetőségekre koncentrálni, illetve mindezt a munkaerőpiaci igényekkel összhangban figyelembe venni. Egyes vélemények szerint egyetlen képzés sem teljesen felesleges, hiszen gyarapítja tudástőkét. Mások szerint a képzők a minél nagyobb bevétel érdekében nem a megfelelő képzési színvonalon teljesítenek, lerövidítik a képzési időt, nem a munkaerőpiac igényeit veszik figyelembe stb.

A felnőttképzésben vezető szerepet betöltő személyek véleménye is eltér, aszerint, hogy pozíciójukban milyen érdekszer jelenik meg. A vélemények közül négy országosan elismert szakember válaszát emeltük ki. Természetesnek tekintjük, hogy a kérdéskörrel mindegyikük igen jól informált, mégis több szempontból eltérő a véleményük.

A felnőttképző cég vezetője a cégek piaci önállósága mellett áll ki, a kamarai szakember a munkaerőpiac szempontjait emeli ki, a vállalati szakember a vállalatok érdekeit, érdekérvényesítő erejét hangsúlyozza, az egyetemi szakember a támogatási mechanizmust teszi felelőssé a torz struktúrákért. Mindegyikük egyetért azonban abban, hogy a túlzott adminisztráció korlátozza az eredményességet és a hatékonyságot.

Vélemények

Országos hálózattal rendelkező felnőttképző cég vezetője:

1. Véleménye szerint a felnőttképzés milyen mértékben segíti a foglalkoztatás növekedését, a képzésben résztvevők elhelyezkedési lehetőségeit?

- A munkában állók esetén a munkahelymegtartás, a munkahelyi továbblépés alapvető eszköze, hatékonysága 80-90%-os,

- Az egyéni befizetőknél természetesen az elhelyezkedés, munkaszerzés egyetlen lehetséges útja, hatékonysága 100 %-os,
- A munkaerőpiaci képzéseknél a szociális és foglalkoztatási célok folyamatos keveredése miatt hatékonysága 40-50 %-os.

2. Milyen eszközökkel lehetne/kellene növelni a felnőttképzés hatékonyságát?

- A munkaerőpiaci képzéseknél kívánatos lenne az egyéni felelősség növelése 10 % körüli saját rész előírásával, amelyet sikeres vizsga esetén visszakap,
- Munkahelyszerzés esetén a negyedéves/féléves munkaviszony után egy havi minimálbér mértékéig adóalap-csökkentést biztosítani, hozzárendelve a pályakövetési adatszolgáltatáshoz.

3. Milyen módon lehetne/kellene javítani a munkaerőpiaci képzés monitoringjának a hatékonyságát?

- A képzésmonitoring túladminisztrált, az adminisztratív akkreditációs mechanizmusok miatt túlbiztosított, életszerűtlen,
- A szabályozás a bizalmatlansági elvet követi mind a képzésben résztvevő természetes személlyel, mind a képzővel, mind a vizsgáztatóval szemben, „javítására” nincs szükség,
- A képzési folyamat gyakorlati elemének monitoringjának átgondolása indokolt.

4. Milyen indikátorokkal kellene mérni a felnőttképzés eredményességét?

- Szakmai indikátorok
  - Tananyagok
  - Oktatók
  - Oktatási eszközök
  - Gyakorlóléhelyek
- Munkaerőpiaci indikátorok
  - Elhelyezkedés
  - Munkahelymegtartás
  - Vállalkozásindítás

5. Mennyire felel meg a szabadpiaci felnőttképzés szakmasztruktúrája a piaci igényeknek, mit kellene tenni a kínálati piaci visszaszorítása érdekében?

- A szabadpiacon csak azt lehet eladni amire vevő van, attól veszik aki (erőssorrendben)
  - Olcsóbb,
  - Gyorsabb
  - Megfelel az előírásoknak,
  - Komplex szolgáltatást ad
- Kínálati piacot nem kell visszaszorítani, az állam piaczavaró szerepét kell megszüntetni az létrehozott intézményrendszer megszüntetésével, átprofilírozásával.
- Az egyre cinikusabbá, üresebbé váló intézményi akkreditációs rendszer helyett a 4. pontra épülő önértékelésen alapuló rendszert kell kialakítani

6. Mennyire felel meg a munkaerőpiaci képzés szakmastruktúrája a munkaerőpiaci igényeknek?

- Az 1. pont szerint.
- A munkaerőpiaci képzéseknél a megrendelő téríti el az általa legjobbnak vélt irányba a szakmastruktúrát, mivel nincsenek objektív információi a térségi gazdaságfejlődés várható alakulásáról.
- Nem igaz az a tévhit, hogy a képzők befolyásolják a képzési irányok kialakítását.

7. A felnőttképzési kínálat mennyire veszi figyelembe a 2008 óta működő kamarai felmérés eredményeit, javaslatait, az RFKB-k javaslatait?

- Semennyire, nem ez a dolga, a munkáltató és az egyéni finanszírozó pontosan ismert saját érdekei szerint rendel, a munkaerőpiac a 6. pont szerint.
- A vállalkozók jelen érdekeiből kiinduló képzési kapacitástervezés nem alkalmas hiteles előrejelzések kimunkálásához, ehhez kellenének kistérségi fejlesztési koncepciók, képzési kibocsátás elemzés és makro folyamatok levetítése is.

Kamarai szakember véleménye:

Kérdések:

1. Véleménye szerint a felnőttképzés milyen mértékben segíti a foglalkoztatás növekedését, a képzésben résztvevők elhelyezkedési lehetőségeit?

Sajnos nem akkora mértékben, mint amekkorára a munkaerőpiacnak ténylegesen szükséges lenne. A kínálat sokszor nem esik egybe a piaci szükségletekkel. A képzések követelménye nem alkalmazkodik, vagy csak lassan, lemaradással követi a piaci kihívásokat, szükségleteket. Rengeteg divatos képzés indul, melyekkel azonban a végzetek semmit sem tudnak kezdeni a munkaerőpiacon. Még a támogatott képzések sem érik el céljukat, mert sokan csak a támogatás miatt veszik igénybe a képzési szolgáltatást, de elhelyezkedni már nem akarnak, de ha akarnának sem biztos, hogy egy megszerzett rész-szakképesítéssel el is tudnának helyezkedni.

A másik probléma a diplomás tömegek megjelenése és számuk folyamatos növekedése. Amíg a munkáltatók szellemi munkára akár még alacsony bérért is, de találnak diplomást, addig az OKJ-s képzettséggel rendelkezők az utcán maradnak. Ennek oka, hogy az általános mentális képessége jobb egy diplomásnak, jobban használható.

A felnőttképzés egyelőre sajnos a képzőknek is elsősorban csak üzlet. Amíg van piacképes kereslet, vagy támogatás addig képzés is lesz. Az pedig, hogy hogyan végeznek a résztvevők egy szakmai vizsgán, gyakorlatilag a nem megfelelő követelmények alapján kimondhatjuk, hogy nem mutat semmit a képzés minőségére, hasznosságára, használhatóságára vonatkozóan. Általános gyakorlat, hogy a képzők aláíratják a „barát” cégekkel az alkalmazási igény lapját. Megteszik, mert semmilyen következménye nincs. Így a képzőnek van igazolása a feltételes után foglalkoztatásról.

Egyelőre a felnőttképzés a továbbképzésekkel és a 20 és 60 óra közötti képzési programokkal inkább a már elhelyezkedettek munkaerő-piaci értékét növeli.

2. Milyen eszközökkel lehetne/kellene növelni a felnőttképzés hatékonyságát?

Gyakorlatorientált képzésekkel.

A munkáltatókat, a munkahelyek kínálóit be kell vonni a képzési programok kidolgozásába és a gyakorlatokba. Az OKJ-s képzések Szakmai és Vizsgakövetelményeit évente felül kellene vizsgálni a technológai-, jogszabályi-, szabványi és tudományos változások, változtatások beépítésével.

Túlszabályozott a terület. Nem kellene ennyi igazolás, „csak” a tudás. Nincs mód arra, hogy a megszerzett tudásból papírt szerezzen valaki. Ha vizsgára be is jelentkezik, esélye sincs, mert az oktatási anyag és a vizsgakövetelmény nagyon messze van a tényleges munkavégzéstől, s miután a vizsgán főként a tananyagot kell visszamondani – az oktatóknál nem tudna megfelelni.

Támogatni kell az érettségizett rétegek számára is a szakképzést! Ide veszem a klasszikus szakmákat, a technikus képesítést adó, valamint a felsőfokú szakképzettséget adó képzési lehetőségeket. Presztízst kell szerezni ezeknek a képzési formáknak és kimenetüknek. Viszont ez is csak úgy jelenthet megoldást, ha a gyakorlatba be tudjuk vonni a majdani munkáltatókat, még humán területeken is. Továbbá az SZVK-knak is követni kell a tényleges, a gyakorlatban, az életben szükséges tudás elsajátítását és megszerzését, melyben szintén a munkáltatók, munkaadók segítségével.

3. Milyen módon lehetne/kellene javítani a munkaerőpiaci képzés monitoringjának a hatékonyságát?

A pályázatokon végzettekről közös nyilvántartást kellene vezetni: kit, mikor, mire és miből és mennyiért képeztek? El tudott-e helyezkedni? Mennyi idő múlva? Mennyi ideig?

Kötelező adatszolgáltatás kellene a képzettnek – ha nem teszi meg 2 éven belül - visszafizettetni vele a támogatást. Ennyit tegyen már meg az „ingyenes” képzéséért.

Túl jó üzlet a képzés, ezért a felnőttképzők hajtják a piacot.

Szüksége lenne a gyakorlati képzés ellenőrzése – tényszerűen: eszközök, berendezések, stb. (Pl. vendéglátós képzéseknél)

4. Milyen indikátorokkal kellene mérni a felnőttképzés eredményességét?

- Elhelyezkedés.
- Munkahelyi hasznosság és beválás.

5. Mennyire felel meg a szabadpiaci felnőttképzés szakmastruktúrája a piaci igényeknek, mit kellene tenni a kínálati piaci visszaszorítása érdekében?

A jelenlegi szabályozások mellett OKJ-s szakmai képzést csak FAT felnőttképzési intézményakkreditációval rendelkező képző intézménynek szabadna tartania. Az erre vonatkozó szabályozás követel meg ugyanis csak olyan infrastrukturális és emberi erőforrás biztosítását, amivel a felnőttképzési szolgáltatások minőségileg megfelelőek lehetnek.

Igény lenne rövidebb betanító képzésekre is. A programakkreditáció lehetne ez – ha nem lenne túlbürokratizált. Ez miatt hosszú az indítási idő. Mire kellene a képzett ember, még az engedély sincs meg. Ezért vagy szabálytalanul teszik, hogy elszámolhassák, vagy nem

számít az elszámolhatóság, mert többet nyer azzal, ha gyorsan lép- s ott a munkára fogható képzett ember.

6. Mennyire felel meg a munkaerőpiaci képzés szakmastruktúrája a munkaerőpiaci igényeknek?

Sajnos semennyire. A munkaügyi központ által támogatott képzések csak az álláskeresőkről szóló statisztikákat javítják. Ezekben a képzéseken a felnőttképzők és a munkaügyi központok járnak jól. Előbbiek a munka, másikkal a statisztika miatt. A résztvevők pedig ott állnak jó esetben egy szakképesítéssel a kezükben ugyan, de munkalehetőség híján.

Probléma:

- A munkaügyi képzés még mindig kevésbé rugalmatlan: cél, hogy költsük el a pénzt!
- Az OKJ struktúrája követhetetlenül bonyolult. Fő szakmákat kellene beállítani, ebből 2 éve alapképzést csinálni, majd fél-1 éves speciális tartalommal megfejteni. (vendéglátás, kereskedelem, magas építés, gépészek, stb. lenne az alap. A szakosodás pedig már a gyakorlat igen fontos része lenne.)

7. A felnőttképzési kínálat mennyire veszi figyelembe a 2008 óta működő kamarai felmérés eredményeit, javaslatait, az RFKB-k javaslatait?

Sajnos, mivel teljes egészében piaci alapon működik a felnőttképzés, ezért amire van fizetőképes kereslet abból lesz tanfolyam. Röviden: semennyire.

A felnőttképzéssel (is) foglalkozó egyetemi vezető véleménye:

Kérdések:

1. Véleménye szerint a felnőttképzés milyen mértékben segíti a foglalkoztatás növekedését, a képzésben résztvevők elhelyezkedési lehetőségeit?

Elvileg a felnőttképzés hosszabb távon segíti a foglalkoztatás növekedését. Amennyiben az iskolázottsági szint emelkedésével, illetve a konkrét munkaerő-piaci igényekre épülő szakmai képzésekre irányul. Ez utóbbi viszonylag jól mérhető rövid és középtávon egyaránt.

2. Milyen eszközökkel lehetne/kellene növelni a felnőttképzés hatékonyságát?

Közvetlenebb érdekérvényesítési lehetőségeket kellene biztosítani a képzést igénylők (gazdálkodók), valamint a képzésre vállalkozók (egyének, csoportok) között. Minden központosítás, bürokrácia, felesleges intézményi közreműködés, veszteséget okoz, és a hatékonyságot csökkenti.

3. Milyen módon lehetne/kellene javítani a munkaerő-piaci képzés monitoringjának a hatékonyságát?

Az egyén munkaerő-piaci mozgását elemezve, a képzést követő munkaerő-képzési pozíciók (munkakör, fizetés) alapján kellene a képzést megítélni.

4. Milyen indikátorokkal kellene mérni a felnőttképzés eredményességét?

Az egyén elégedettségének, munkaerő-piaci pozíciójának, jövedelmének mérése alapján.

5. Mennyire felel meg a szabadpiaci felnőttképzés szakmastruktúrája a piaci igényeknek, mit kellene tenni a kínálati piac visszaszorítása érdekében?

Jelenleg a felnőttképzés szakmastruktúrája a támogatási rendszerhez illeszkedik, ami részlegesen torz kínálatot eredményez. A keresleti piac ösztönzése a gazdaság által igényelt képzési források közvetlen felhasználásával a mainál lényegesen kisebb bürokrácia melletti elszámolásának biztosításával lehetséges. Bár ebben a rendszerben is megjelenhet az eseti korrupció, azonban ez az eljárás összességében gyorsabb és célirányosabb kereseti mechanizmust alakíthat ki.

6. Mennyire felel meg a munkaerő-piaci képzés szakmastruktúrája a munkaerő-piaci igényeknek?

Rendkívül részlegesen, képletesen egy szociális menürendszer, amely a gazdaság jelentős többségének differenciált, minőségi igényeit nem elégíti ki.

7. A felnőttképzési kínálat mennyire veszi figyelembe a 2008 óta működő kamarai felmérés eredményeit, javaslatait, az RFKB-k javaslatait?

Általános orientációként már érvényesülnek az RFKB javaslatai, ugyanakkor a felnőttképző szervezetek döntő módon az állami források megszerzéséért küzdenek, melynek jóval erősebb a hatása, mint a regionális munkaerő-piaci igényeké.

Nagyvállalat képzési vezetőjének véleménye:

Kérdések:

1. Véleménye szerint a felnőttképzés milyen mértékben segíti a foglalkoztatás növekedését, a képzésben résztvevők elhelyezkedési lehetőségeit?

Nagymértékben, hiszen pótló- és szakképző és továbbképző funkciója, amennyiben jól működik a rendszer, kiegészíti a fiatalkori tanulást, naprakész tudást biztosít mind a munkaerőpiacon mind az egyéni életben.

2. Milyen eszközökkel lehetne/kellene növelni a felnőttképzés hatékonyságát?

Meg kellene határozni mit értünk hatékonyságon, mivel az változhat a képzés célja, célcsoportja stb. szerint. Lehet közgazdasági értelemben használni a fogalmat, de lehet képzési szempontokat is figyelembe venni.

3. Milyen módon lehetne/kellene javítani a munkaerőpiaci képzés monitoringjának a hatékonyságát?

Célvizsgálatokkal, kulcsmutatók alkalmazásával.

4. Milyen indikátorokkal kellene mérni a felnőttképzés eredményességét?

A tanultak hasznosulását kellene mérni, a sikeres képzés befejezést, a képzést követő elhelyezkedést és a munkahelyi hasznosulást, vagyis azt, hogy a tanultakból mennyit hasznosít az adott munkakörben. Ez alapján lehetne változtatni a képzés célján, tartalmán stb.

5. Mennyire felel meg a szabadpiaci felnőttképzés szakmastruktúrája a piaci igényeknek, mit kellene tenni a kínálati piac visszaszorítása érdekében?

A szabadpiaci képzés mindig a piaci igényeknek felel meg, hiszen lényegéből következik, hogy ha van fizetőképes kereslet, akkor indul el. Lehet, hogy ezek az igények nem relevánsak a munkaerőpiacon, de igényekre reagálnak, tehát állandóan nagy számban indulnak pl. műkörmépítő képzések, miközben a piac telített, de állandóan van rá igény!

6. Mennyire felel meg a munkaerőpiaci képzés szakmastruktúrája a munkaerőpiaci igényeknek?

Kevésbé, és nehéz is a megfelelést biztosítani. Szerkezeti változások kellenének, el kell különíteni egymástól az un. alapozó képzéseket és a konkrét igényekre reagáló képzéseket, más a funkciójuk.

7. A felnőttképzési kínálat mennyire veszi figyelembe a 2008 óta működő kamarai felmérés eredményeit, javaslatait, az RFKB-k javaslatait?
Amennyire én látom, semennyire.

9. Összegzés, javaslatok

A kutatás célja, hogy a munkaerőpiaci kereslet és kínálat szempontjából megvizsgálja, hogy a felnőttképzés milyen mértékben szolgálja a kereslet, a foglalkoztatás igényeit, milyen mértékben beszélhetünk kínálati, vagy keresleti piacról. Ebbe a kérdéskörbe szervesen illeszkedik az alapkompenciák/kulcskompetenciák kérdése is, amely a kereslet és kínálat része ugyanúgy mint a szakmai tudás. Ennek vizsgálata már nehezebb kérdés, statisztikailag nehezebben mérhető. Az iskolai végzettség statisztikai adatai szerepelnek az anyagban, bár átfogóbb képet a 2011-es népszámlálás után nyerhetünk. Probléma az is, hogy az iskolai végzettség önmagában nem mutatja a kompetenciák birtoklásának mértékét. Ehhez részben segítséget nyújt majd a PIAAC mérés eredménye. Így a kutatás elsősorban a meglévő képzési statisztikai adatokra támaszkodik, például a regionális vizsgálatoknál az ágazati és a képzési struktúra összehasonlításán van a hangsúly.

A kutatás az elmúlt 5 év (2005-2009) adatait dolgozza fel, néhány eset kivételével, ahol a 2009-es adatok még nem állnak rendelkezésre (ilyen az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök monitoringja, a közoktatási statisztika, valamint a nemzetközi statisztikák, ahol a legfrissebb adatok 2007-2008-ra vonatkoznak).

A kutatás elsősorban a statisztikai adatokra épül, a táblázatok jelentős része a fejezetek végén, illetve a mellékletben található.

A tanulmány először a munkaerőpiac keresletére vonatkozó adatokat, módszereket tekinti át, majd a foglalkoztatási struktúrából kiindulva a kínálati rendszerekre tér át.

A felnőttképzés hasznosulása igen sokoldalúan jelenik meg a társadalmi, gazdasági, munkaerőpiaci folyamatokban, változásokban. Egyrészt a munkaerőpiac (gazdaság, közszféra, civil sféra) igényli az egyre képzettebb munkaerőt. Ez igaz, ugyanakkor vélemények szerint túlképzés van a felsőoktatásban, alulképzés a középfokú szakképzésben. Másrészt ne feledkezzünk meg a népesség kvalifikáltságának a társadalmi, gazdasági folyamatokra való visszahatására. Nem véletlenül kiemelkedő fontosságú feladat a leszakadó rétegek felzárkóztatása, az analfabetizmus csökkentése és így tovább. A tendencia (polarizáció) mindenképpen azt jelzi, hogy a képzési, foglalkoztatási eszközrendszerekben külön kell választani a piaci verseny által diktált követelményeknek megfelelő, minél magasabb kvalifikációt célzó képzési tevékenységet és a hátrányos helyzetű, leszakadó rétegek felzárkóztatását szolgáló oktatási, képzési tevékenységet. Ez a kettő jelenleg meglehetősen keveredik mind az irányítási, mind a támogatási, mind a mérési rendszerekben.

Ezt igazolta a kutatás is, amely megpróbálta a felnőttképzés hatását, eredményességét, hatékonyságát a rendelkezésre álló statisztikákon keresztül vizsgálni.

Az elemzések alapján az alábbi következtetéseket, javaslatokat fogalmaztuk meg:

- Az irányítási rendszerben ki kell alakítani a hálózatokat, az együttműködés rendszerét
- Ki kell alakítani a képzés monitoring rendszerét a munkaerőpiaccal összefüggő mérési, tervezési rendszerrel összefüggésben
- Pályakövetés rendszeresítése
- Felnőttképzési statisztika felülvizsgálata
- Támogatási, finanszírozási rendszert az eredményesség, hatékonyság indikátoraihoz is kapcsolni kell
- Információs rendszer haladéktalan fejlesztése, az egyes adatrendszerek összekapcsolása, felhasználóbarát átalakítása
- Egységes módszertan kidolgozása a területi fejlesztési tervek készítéséhez, ahol az iskolarendszer mellett a felnőttképzés témaköre is megjelenik
- Külön kell választani az állami támogatású képzéseknél a piaci célú és a szociális célú képzéseket, így az eredményesség, a hasznosulás is tisztábban értékelhető
- Felül kell vizsgálni a képzők és a vállalatok adminisztrációs terheit a képzésekkel kapcsolatban
- A munkaerőpiaci kereslet megismerésének, előrejelzésének módszereit tovább kell fejleszteni, bővíteni kell
- A munkaerőpiaci kínálat szempontjából a teljes munkaképes korú népességet figyelembe kell venni, ezen belül a kínálat minőségét befolyásoló iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzés jellemzőit, struktúráját. A pótlási szükséglet elemzésénél vegyük figyelembe, hogy nem csak demográfiai csere, hanem minőségi csere is van.
- A képzési rendszerek irányítási rendszere nem rendezett (minisztériumok, háttérintézmények, oktatási hivatalok, RFKB-k, munkaügyi központok, kamarák, RKK-k, TISZK-ek stb.)
- Információhiány a munkáltatók, a képzők és a potenciális munkavállalók körében

11. Felhasznált irodalmak

„A legújabb technológiák, eljárások megjelenése, bekerülés az OKJ-be, az egyes szakképesítések tartalmi elemeibe” NSZFI Studyline Kft , 2009

David Ashton J. Sung, A. Radon: Skills Abroad, A comparative assesment of international policy approaches to skills leading to the development of policy recommendations for the UK. (2006)

CEDEFOP, Future skill needs in Europe. Medium forecast: synthesis report. Luxemburg, Office for Official Publications of the European Communkities, 2008

Skills and competences development and innovativ pedagogy in Austria (EN), CEDEFOP, 2007

Jelentés az „ILO-CEET kutatás a magyar ágazati/szakmai szövetségek körében” című kutatás tapasztalatai alapján, Gurszki Gabriella, 2000

Innovation statistics for the european service sector, Anthony Arundel, Minna Kanerva, Adriana van Cruysen, Hugo Hollanders, INNO-Metrics, 2007

Modernising vocational education and training, Fourth report on vocational training research in Europe: background report, CEDEFOP, 2008

A Bizottság közleménye az Európai parlamentnek, a Tanácsnak az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a régiók bizottságának, Új munkahelyekhez szükséges új készségek: A munkaerő-piaci és a képzettségi igények előrejelzése és összehangolása. Európai Közösségek Bizottsága, Brüsszel, 2008.

Vállalati felmérés: az innovatív vállalatok jellemzői, az innovációt hajtó és akadályozó tényezők vállalati felméréssel történő feltárása, KOPINT_TÁRKI, 2007

Szentiványi Tamás, Szentiványi Zoltán, Entz Domokos: A kistérségek egyes foglalkoztatási és képzési jellemzőinek térinformatikai megjelenítése, Felnőttképzési Kutatási füzetek, Nemzeti Felnőttképzési Intézet, 2006.

Dávid János: Munkaerő piaci igények és a szakképzési rendszer közelítése, Felnőttképzési Kutatási Füzetek, 2005/11

Szép Zsófia-Vámosi Tamás: Felnőttképzés, szakképzés - makrofolyamatok, tervezés 2007 FEEK

Bancsók József, Kiss Ibolya: A felnőttképzési támogatási rendszer elemzése, különös tekintettel a normatív támogatásokra, javaslat a rendszer korszerűsítésére, Felnőttképzési Kutatási Füzetek, 2006/2

Németh János, Németh Katalin, Mányoki Zsolt, Szép Zsófia: A szakképzési hozzájárulási rendszer és a felnőttképzési célú felhasználási lehetőségek, Felnőttképzési Kutatási Füzetek, 2006/14

Szép Zsófia: A hazai szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése:
Az egységes szakképzés – megadott hatékonysági szempontok szerinti – átvilágítása (monitoringja) az intézményi alrendszerekben, 2009, NSZFI

Szép Zsófia: ISCED felülvizsgálat 2009. NSZFI kézirat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Lifelong_learning_statistics

Laky Teréz: A Magyarországi munkaerőpiac 2005., Foglalkoztatási Hivatal, Országos Foglalkoztatási Közalaptvány, Budapest, 2005.

Szép Zsófia: A szak- és felnőttképzés területi tervezésének modelljei (modellek a nemzetközi és a hazai gyakorlat alapján) Studyline Kft. 2010.

Szakmai beszámoló az FKA-KT-65/2008 sz. szerződés alapján megvalósuló „A munkaerőpiaci szereplők iskolarendszerű szakképzés koordinációjában való részvételéhez kapcsolódó feladatok megvalósításának támogatása” című projektről (kivonatok)

Szép Zsófia : Az RFKB-k szakképzés tervezési döntéseinek elemzése NSZFI, 2010.
MKIK és RFKB dokumentumok 2008-2009

Munkaerő-kereslet és –kínálat 1995-2010, Munkaügyi Minisztérium- Világbank, Emberi Erőforrás Fejlesztési Program 1996

A munkaadók igényei felmérések és álláshirdetések alapján

Munkaerőpiaci előrejelzés 2005., 2006, 2007, 2008, 2009. évre FH, FSZH

Rövid távú munkaerőpiaci prognózis – 2010, MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet

2005-2008. évben befejezett munkaerőpiaci programok hatékonyságának értékelése FSZH

Schmidt Erika: „Lépj egyet előre” hátrányos helyzet és annak kezelése az elmélet és az andragógiai gyakorlat tükrében 2010.

Pluhár Piroska Zsuzsanna: A „Lépj egyet előre!” program 2010.

Antalffyiné Bányász Ágnes: A „Lépj egyet előre „ program tapasztalatai 2010.

Felhasznált statisztikák, adatok forrásai:

OECD
EUROSTAT
KSH

FSZH
NSZFI

12. Mellékletek

268.) 25-64 éves lakosság megoszlása iskolai végzettség szerint (2000-2007)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ausztrália	Felső-középfok alatti	41	41	39	38	36	35	33	32
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	31	30	30	31	33	33	34	34
	Felsőfokú	27	29	31	31	31	32	33	34
Ausztria	Felső-középfok alatti	24	23	22	21	20	19	20	20
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	62	63	64	64	62	63	63	63
	Felsőfokú	14	14	15	15	18	18	18	18
Belgium	Felső-középfok alatti	41	41	39	38	36	34	33	32
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	31	32	33	33	34	35	35	36
	Felsőfokú	27	28	28	29	30	31	32	32
Kanada	Felső-középfok alatti	19	18	17	16	16	15	14	13
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	41	40	40	40	40	39	39	38
	Felsőfokú	40	42	43	44	45	46	47	48
Csehország	Felső-középfok alatti	14	14	12	14	11	10	10	9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	75	75	76	74	77	77	77	77
	Felsőfokú	11	11	12	12	12	13	14	14
Dánia	Felső-középfok alatti	21	19	19	19	19	19	18	25
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	52	52	52	49	48	47	47	43
	Felsőfokú	26	28	30	32	33	34	35	32
Finnország	Felső-középfok alatti	27	26	25	24	22	21	20	19
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	41	42	42	43	43	44	44	44
	Felsőfokú	32	32	33	33	34	35	35	36
Franciaország	Felső-középfok alatti	37	36	35	35	34	33	33	31
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	41	41	41	41	41	41	41	42
	Felsőfokú	22	23	24	24	24	25	26	27
Németország	Felső-középfok alatti	18	17	17	17	16	17	17	16
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	58	59	60	59	59	59	59	60
	Felsőfokú	23	23	23	24	25	25	24	24
Görögország	Felső-középfok alatti	51	50	48	47	44	43	41	40
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	31	32	33	34	35	36	37	37
	Felsőfokú	18	18	19	19	21	21	22	23
Magyarország	Felső-középfok alatti	31	30	29	26	25	24	22	21

	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	55	56	57	59	59	59	60	61
	Felsőfokú	14	14	14	15	17	17	18	18
Izland	Felső-középfok alatti	45	43	41	40	39	37	37	35
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	32	32	33	31	32	32	34	35
	Felsőfokú	23	25	26	29	29	31	30	30
Írország	Felső-középfok alatti	54	45	40	38	37	35	34	32
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	28	32	35	35	35	35	34	35
	Felsőfokú	19	24	25	26	28	29	31	32
Olaszország	Felső-középfok alatti	58	57	56	52	51	50	49	48
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	33	33	34	38	37	38	38	39
	Felsőfokú	9	10	10	10	12	12	13	14
Japán	Felső-középfok alatti	17	17						
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	49	49	63	63	61	60	60	59
	Felsőfokú	34	34	37	37	39	40	40	41
Korea	Felső-középfok alatti	32	30	29	27	26	24	23	22
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	44	45	45	44	44	44	44	43
	Felsőfokú	24	25	26	29	30	32	33	35
Luxemburg	Felső-középfok alatti	44	47	38	41	37	34	34	34
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	38	35	43	45	40	39	42	39
	Felsőfokú	18	18	19	14	24	27	24	27
Mexikó	Felső-középfok alatti	71	70	70	70	69	68	68	67
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	16	16	16	16	17	18	18	18
	Felsőfokú	13	13	14	14	15	14	14	15
Hollandia	Felső-középfok alatti	35	35	32	31	29	28	28	27
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	41	42	43	42	41	42	42	42
	Felsőfokú	23	23	25	28	30	30	30	31
Új-Zéland	Felső-középfok alatti	36	35	34	33	32	31	30	28
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	35	36	35	35	32	30	31	31
	Felsőfokú	29	29	31	32	36	39	39	41
Norvégia	Felső-középfok alatti	15	14	14	13	12	23	21	21
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	57	55	55	56	56	45	46	45
	Felsőfokú	28	30	31	31	32	33	33	34
Lengyelország	Felső-középfok alatti	20	19	19	17	16	15	14	14
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	69	69	69	68	68	68	68	68
	Felsőfokú	11	12	13	14	16	17	18	19
Portugália	Felső-középfok alatti	81	80	80	77	75	74	72	73
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	11	11	11	12	13	14	14	14
	Felsőfokú	9	9	9	11	13	13	13	14
Szlovákia	Felső-középfok alatti	16	15	14	13	15	14	13	13

	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	73	74	75	75	72	72	72	73
	Felsőfokú	10	11	11	12	12	14	14	14
Spanyolország	Felső-középfok alatti	62	60	59	57	55	51	50	49
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	16	16	17	18	19	21	21	22
	Felsőfokú	23	24	24	25	26	28	28	29
Svédország	Felső-középfok alatti	22	19	18	18	17	16	16	15
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	47	49	49	49	48	54	54	53
	Felsőfokú	30	32	33	33	35	30	31	31
Svájc	Felső-középfok alatti	16	16	15	15	15	15	15	15
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	60	60	59	60	58	57	56	56
	Felsőfokú	24	24	25	25	27	28	29	30
Törökország	Felső-középfok alatti	77	76	75	74	74	73	72	71
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	15	15	16	17	17	18	18	18
	Felsőfokú	8	8	9	10	9	10	10	11
Egyesült Királyság	Felső-középfok alatti	37	37	36	35	34	33	32	32
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	37	37	37	37	37	37	38	37
	Felsőfokú	26	26	27	28	29	30	31	32
Egyesült Államok	Felső-középfok alatti	13	12	13	12	12	12	12	12
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	51	50	49	49	49	49	48	48
	Felsőfokú	36	37	38	38	39	39	39	40
OECD átlag	Felső-középfok alatti	36	35	34	33	32	31	30	30
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	42	43	43	43	43	43	43	43
	Felsőfokú	21	22	23	24	25	26	26	27
EU19 átlag	Felső-középfok alatti	37	35	34	33	31	30	29	29
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	44	45	46	46	46	46	47	47
	Felsőfokú	19	20	21	21	23	24	24	24

Forrás: Education at a glance OECD 2009

269.) Foglalkoztatási ráta a 25-64 éves lakosság körében a legmagasabb iskolai végzettség szerint (2000-2007)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ausztrália	Felső-középfok alatti	60,8	59,9	60	61	60,6	62,9	63,5	63,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	76,7	78	77,8	78,7	78,8	79,8	80,4	80,5
	Felsőfokú	82,9	83,1	83,5	83,2	83,3	84,4	84,4	84,8
Ausztria	Felső-középfok alatti	53,7	53,5	54,4	55	52,2	53,3	55,7	57,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	74,8	74,8	75,3	75,6	73,9	74,3	75,8	76,9
	Felsőfokú	87,5	86,6	86	85	82,5	84,5	85,9	86,8
Belgium	Felső-középfok alatti	50,5	49	48,8	48,9	48,8	49	49	49,8
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	74,1	73,9	73,8	72,8	73,1	74	73,2	74,2
	Felsőfokú	85,3	84,5	83,7	83,6	83,9	84,2	83,6	84,9
Kanada	Felső-középfok alatti	55	54,4	55,3	56,4	57,1	56,4	56,9	57,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	76,1	75,4	75,9	76,3	76,7	76,3	76	76,5
	Felsőfokú	82,7	81,9	82	82	82,2	82,2	82,6	82,9
Csehország	Felső-középfok alatti	46,9	46,7	45,3	46	42,3	41,2	43,9	45,7
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	75,5	75,7	76,2	75,8	74,8	75,5	75,6	76,1
	Felsőfokú	86,8	87,8	87,1	86,5	86,4	85,8	85,1	85,2
Dánia	Felső-középfok alatti	62,2	61,5	61,2	62,6	61,7	61,5	62,8	66,6
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	81	81	80,3	79,8	79,9	79,9	81,3	72,5
	Felsőfokú	88,6	87,2	86	85,2	85,5	86,4	87,4	87,8
Finnország	Felső-középfok alatti	57,3	58,2	57,7	57,9	47,1	57,9	58,4	58,6
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	74,9	75,5	74,4	74,4	74,4	75,2	75,6	76,2
	Felsőfokú	84,4	85,1	85,1	85	84,2	84,1	85	85,2
Franciaország	Felső-középfok alatti	57	57,7	57,8	58,9	59,1	58,6	58,1	58
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	75,8	76,5	76,7	76,3	75,7	75,7	75,6	75,8
	Felsőfokú	83,1	83,7	83,3	83,3	82,9	83	83	83,5
Németország	Felső-középfok alatti	50,6	51,8	50,9	50,2	48,6	51,6	53,8	54,6
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	70,4	70,5	70,3	69,7	69,5	70,6	72,5	74,4
	Felsőfokú	83,4	83,4	83,6	83	82,7	82,9	84,3	85,5
Görögország	Felső-középfok alatti	57,9	57,6	58,5	59,7	58,2	59,2	59,5	59,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	64,7	65,2	65,7	66,8	68	69,1	69,7	69,6
	Felsőfokú	81,4	80,4	81,3	81,9	82	82	83,3	82,9
Magyarország	Felső-középfok alatti	35,8	36,6	36,7	37,4	36,9	38,1	38,2	38,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	72,1	71,9	71,7	71,4	70,9	70,4	70,4	70,2
	Felsőfokú	82,4	82,6	82	82,7	82,9	83	81,8	80,4
Izland	Felső-középfok alatti	87,3	87,2	86,4	83,7	81,6	83	83,6	80,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	89	89,7	89,4	88,7	87,8	88,2	88,6	83,2
	Felsőfokú	95	94,7	95,4	92,7	92	92	92	88,6

Írország	Felső-középfok alatti	60,7	58,4	56,7	56,6	57,5	58,4	58,7	58,7
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	77	77,3	76,6	75,6	75,9	76,7	77,3	77,1
	Felsőfokú	87,2	87	86,3	86,1	86,2	86,8	86,5	86,7
Olaszország	Felső-középfok alatti	48,6	49,4	50,5	50,7	51,7	51,7	52,5	52,8
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	71,2	72,1	72,3	72,4	73,5	73,5	74,4	74,5
	Felsőfokú	81,4	81,6	82,2	82	81,2	80,4	80,6	80,2
Japán	Felső-középfok alatti	67,1	67,5						
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	73,8	74,4	71,9	71,8	72	72,3	73,1	74,3
	Felsőfokú	79	79,8	79,1	79,2	79,3	79,4	79,8	80
Korea	Felső-középfok alatti	68	67,8	68,4	66,5	66,4	65,9	66,2	66
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	68,7	69,3	70,5	69,6	70,1	70,1	70,3	70,7
	Felsőfokú	75,4	75,7	76,1	76,4	76,7	76,8	77,2	77,2
Luxemburg	Felső-középfok alatti	58,3	60	59,3	60,3	59,1	61,8	60,8	62,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	74,6	74,8	73,6	73,3	72,6	71,7	73,4	73,9
	Felsőfokú	84,3	85,5	85,2	82,3	84,1	84	85,2	84,5
Mexikó	Felső-középfok alatti	60,7	60,5	61,3	60,9	62,2	61,8	62,8	63
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	71,2	70,4	70,4	70,3	71	71,9	73,6	73,9
	Felsőfokú	83,1	81,6	81,4	81,8	82,1	82	83,3	83,1
Hollandia	Felső-középfok alatti	57,6	58,8	60,7	59,4	59,4	59,5	60,6	61,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	79,4	80	79,8	78,8	77,9	77,9	79,1	80,3
	Felsőfokú	86,3	86,3	86,5	85,9	85,3	85,6	86,4	87,7
Új-Zéland	Felső-középfok alatti	65,2	66,4	67,4	67,8	69,3	70,4	70,4	71,4
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	80,2	80,4	81,4	81,6	82,9	84,5	84,5	84,8
	Felsőfokú	82,3	83,8	83	82,7	83,4	84,3	84,6	83,8
Norvégia	Felső-középfok alatti	65,3	63,3	64,2	64,1	62,1	64,3	64,7	66,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	82,7	82,7	81,5	79,6	78,8	82,4	83,1	84
	Felsőfokú	89,9	89,6	89,5	88,8	89,3	88,8	89,2	90,4
Lengyelország	Felső-középfok alatti	42,8	41,5	39,1	38,2	37,5	37,7	38,6	41
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	66,6	64,8	62,5	61,6	61,3	61,7	62,9	65,2
	Felsőfokú	84,5	84,1	83,1	82,6	82,3	82,7	83,5	84,5
Portugália	Felső-középfok alatti	72,8	73	72,8	72,2	71,9	71,5	71,7	71,6
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	83,2	82,6	82,3	81,6	80,3	79,3	80,2	89,8
	Felsőfokú	90,7	90,8	88,5	87,3	88	87,3	86,4	85,9
Szlovákia	Felső-középfok alatti	30,9	30,5	28,2	28,5	22	21,7	23,5	23,7
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	70,6	70,2	70,5	71,2	70,3	70,8	71,9	73,2
	Felsőfokú	85,6	86,7	86,6	87,1	83,6	84	84,9	84,1
Spanyolország	Felső-középfok alatti	53,8	55,1	55,7	56,6	57,6	58,6	59,8	60,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	72,1	71,8	71,6	72,4	73,2	74,7	75,9	76,3
	Felsőfokú	79,7	80,7	80,8	81,6	81,9	82,4	83,4	84,4
Svédország	Felső-középfok alatti	68	68,8	68,2	67,5	67	66,1	66,9	66,6

	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	81,7	81,9	81,8	81,3	80,7	81,3	81,9	83,1
	Felsőfokú	86,7	86,9	86,5	85,8	85,4	87,3	87,3	88,6
Svájc	Felső-középfok alatti	64,5	69,6	68,2	66,3	65,4	65,3	64,5	66
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	81,4	81,3	81,1	80,5	79,9	80	80,2	81,1
	Felsőfokú	90,4	91,3	90,6	89,7	89,7	90	90,2	90
Törökország	Felső-középfok alatti	53,1	51,9	50,5	49,1	50,1	49,1	49	48,7
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	64	62,4	61,8	61,1	61,5	63,2	62,7	62,4
	Felsőfokú	78,5	78,3	76,3	74,9	75,2	76,1	75,5	75,6
Egyesült Királyság	Felső-középfok alatti	65,3	65,5	65,3	66	65,4	65,5	65,2	64,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	81,1	80,9	81,1	81,5	81,2	81,6	81,3	80,9
	Felsőfokú	87,8	88,1	87,6	87,8	87,7	88	88,1	87,8
Egyesült Államok	Felső-középfok alatti	57,8	58,4	57	57,8	56,5	57,2	58	58,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	76,7	76,2	74	73,3	72,8	72,8	73,3	73,6
	Felsőfokú	85	84,4	83,2	82,2	82	82,5	82,7	83,3
OECD átlag	Felső-középfok alatti	57,8	58	57,5	57,5	56,7	57,2	57,8	58,4
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	75,4	75,4	75,1	74,8	74,6	75,2	75,8	76,2
	Felsőfokú	84,7	84,8	84,4	83,9	83,8	84,1	84,4	84,5
EU19 átlag	Felső-középfok alatti	54,2	54,4	54,1	54,4	53,4	53,8	54,6	55,4
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	74,8	74,8	74,5	74,3	74,1	74,4	75,2	75,8
	Felsőfokú	85,1	85,2	84,8	84,5	84,1	84,5	84,8	85,1

Forrás: Education at a glance OECD 2009

270.) Munkanélküliségi ráta a 25-64 éves lakosság körében a legmagasabb iskolai végzettség szerint (2000-2007)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ausztrália	Felső-középfok alatti	7,5	7,6	7,5	7	6,2	6,3	5,6	5,1
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	4,5	4,7	4,3	4,3	3,9	3,4	3,8	3
	Felsőfokú	3,6	3,1	3,3	3	2,8	2,5	2,3	2,2
Ausztria	Felső-középfok alatti	6,2	6,2	6,7	7,8	7,8	8,6	7,9	7,4
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	2,9	3	3,4	3,4	3,8	3,9	3,7	3,3
	Felsőfokú	1,5	1,5	1,8	2	2,9	2,6	2,5	2,4
Belgium	Felső-középfok alatti	9,8	8,5	10,3	10,7	11,7	12,4	12,3	11,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	5,3	5,5	6	6,7	6,9	6,9	6,7	6,2
	Felsőfokú	2,7	2,7	3,5	3,5	3,9	3,7	3,7	3,3
Kanada	Felső-középfok alatti	10,2	10,5	11	10,9	10,2	9,8	9,3	9,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	5,9	6,3	6,7	6,5	6,2	5,9	5,6	5,4
	Felsőfokú	4,1	4,7	5,1	5,2	4,8	4,6	4,1	3,9
Csehország	Felső-középfok alatti	19,3	19,2	18,8	18,3	23	24,4	22,3	19,1
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	6,7	6,2	5,6	6	6,4	6,2	5,5	4,3
	Felsőfokú	2,5	2	1,8	2	2	2	2,2	1,5
Dánia	Felső-középfok alatti	6,9	6,2	6,4	6,7	8,2	6,5	5,5	4,2
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	3,9	3,7	3,7	4,4	4,8	4	2,7	2,5
	Felsőfokú	3	3,6	3,9	4,7	4,4	3,7	3,2	2,9
Finnország	Felső-középfok alatti	12,1	11,4	12,2	11,2	11,3	10,7	10,1	8,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	8,9	8,5	8,8	8,3	7,9	7,4	7	6,1
	Felsőfokú	4,7	4,4	4,5	4,1	4,5	4,4	3,7	3,6
Franciaország	Felső-középfok alatti	13,9	11,9	11,8	10,4	10,7	11,1	11	10,2
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	7,9	6,9	6,8	6,6	6,7	6,6	6,6	5,9
	Felsőfokú	5,1	4,8	5,2	5,3	5,7	5,4	5,1	4,9
Németország	Felső-középfok alatti	13,9	13,5	15,3	18	20,4	20,2	19,9	18
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	8,1	8,2	9	10,2	11,2	11	9,9	8,3
	Felsőfokú	4,2	4,2	4,5	5,2	5,6	5,5	4,8	3,8
Görögország	Felső-középfok alatti	8	7,7	7,4	7,1	8,2	8,2	7,2	7,1
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	11,3	10,2	10,1	9,5	10	9,3	8,7	8
	Felsőfokú	7,4	6,9	6,7	6,1	7,2	7	6,1	5,8
Magyarország	Felső-középfok alatti	9,9	10	10,5	10,6	10,8	12,4	14,8	16
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	5,3	4,6	4,4	4,8	5	6	6,1	5,9
	Felsőfokú	1,3	1,2	1,5	1,4	1,9	2,3	2,2	2,6
Izland	Felső-középfok alatti	2,6	2,6	3,2	3,3	2,5	2,3		3,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú								3,4
	Felsőfokú								2,2

Írország	Felső-középfok alatti	5,6	5,2	5,9	6,3	6,1	6	5,7	6,1
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	2,3	2,4	2,8	2,9	3	3,1	3,2	3,5
	Felsőfokú	1,6	1,8	2,2	2,6	2,2	2	2,2	2,3
Olaszország	Felső-középfok alatti	10	9,2	9	8,8	8,2	7,8	6,9	6,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	7,2	6,6	6,4	6,1	5,4	5,2	4,6	4,1
	Felsőfokú	5,9	5,3	5,3	5,3	5,3	5,7	4,8	4,2
Japán	Felső-középfok alatti	5,9	5,9						
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	4,6	4,8	5,6	5,7	5,1	4,9	4,6	4,2
	Felsőfokú	3,4	3,2	3,8	3,7	3,4	3,1	3	20,9
Korea	Felső-középfok alatti	3,7	3,1	2,2	2,2	2,6	2,9	2,6	2,4
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	4,1	3,6	3	3,3	3,5	3,8	3,5	3,3
	Felsőfokú	3,6	3,5	3,2	3,1	2,9	2,9	2,9	2,9
Luxemburg	Felső-középfok alatti	3,1	1,7	3,8	3,3	5,7	5,1	4,9	4,1
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	1,4	1	1,2	2,6	3,7	3,2	3,8	2,8
	Felsőfokú			1,8	4	3,2	3,2	2,9	3
Mexikó	Felső-középfok alatti	1,5	1,6	1,7	1,8	2,2	2,3	2,2	2,2
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	2,2	2,3	2,3	2,2	3,1	3	2,5	2,7
	Felsőfokú	2,4	2,6	3	3,1	3,7	3,8	3	3,8
Hollandia	Felső-középfok alatti	3,9	2,9	3	4,5	5,5	5,8	4,8	4
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	2,3	1,6	2	2,8	3,8	4,1	3,5	2,7
	Felsőfokú	1,9	1,2	2,1	2,5	2,8	2,8	2,3	1,8
Új-Zéland	Felső-középfok alatti	6,4	5,6	4,8	4,2	3,6	3,3	3,1	2,9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	3,8	3,7	3,5	3,3	2,2	2,1	2,1	1,9
	Felsőfokú	3,3	2,7	3,2	3	2,6	2,2	2,4	2,2
Norvégia	Felső-középfok alatti	2,2	3,4	3,4	3,9	4	7,3	4,7	3,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	2,6	2,7	2,9	3,6	3,8	2,6	2,1	1,3
	Felsőfokú	1,9	1,7	2,1	2,5	2,4	2,1	1,8	1,4
Lengyelország	Felső-középfok alatti	20,6	22,6	25,2	25,9	27,8	27,1	21,5	15,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	13,9	15,9	17,8	17,8	17,4	16,6	12,7	8,7
	Felsőfokú	4,3	5	6,3	6,6	6,2	6,2	5	3,8
Portugália	Felső-középfok alatti	3,6	3,6	4,4	5,7	6,4	7,5	7,6	8
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	3,5	3,3	4,3	5,1	5,6	6,7	7,1	6,8
	Felsőfokú	2,7	2,8	3,9	4,9	4,4	5,4	5,4	6,6
Szlovákia	Felső-középfok alatti	36,3	38,7	42,3	44,9	47,7	49,2	44	41,3
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	14,3	14,8	14,2	13,5	14,6	12,7	10	8,5
	Felsőfokú	4,6	4,2	3,6	3,7	4,8	4,4	2,6	3,3
Spanyolország	Felső-középfok alatti	13,7	10,2	11,2	11,3	11	9,3	9	9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	10,9	8,4	9,4	9,5	9,4	7,3	6,9	6,8
	Felsőfokú	9,5	6,9	7,7	7,7	7,3	6,1	5,5	4,8
Svédország	Felső-középfok alatti	8	5,9	5,8	6,1	6,5	8,5	7,3	7

	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	5,3	4,6	4,6	5,2	5,8	6	5,1	4,2
	Felsőfokú	3	2,6	3	3,9	4,3	4,5	4,2	3,4
Svájc	Felső-középfok alatti	4,8	3,4	4,3	5,9	7,1	7,2	7,5	6,7
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	2,2	2,1	2,4	3,2	3,7	3,7	3,3	3
	Felsőfokú	1,4	1,3	2,2	2,9	2,8	2,7	2,2	2,1
Törökország	Felső-középfok alatti	4,6	6,7	8,5	8,8	8,1	8,7	8,3	8,2
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	5,5	7,4	8,7	7,8	10,1	9,2	9	8,8
	Felsőfokú	3,9	4,7	7,5	6,9	8,2	6,9	6,9	6,9
Egyesült Királyság	Felső-középfok alatti	6,96	6,1	6	5,2	5,3	5,1	6,3	6,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	4	3,5	3,6	3,5	3,3	3,1	3,8	3,9
	Felsőfokú	2,1	2	2,4	2,3	2,2	2,1	2,2	2,3
Egyesült Államok	Felső-középfok alatti	7,9	8,1	10,2	9,9	10,5	9	8,3	8,5
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	3,6	3,8	5,7	6,1	5,6	5,1	4,6	4,5
	Felsőfokú	1,8	2,1	3	3,4	3,3	2,6	2,5	2,1
OECD átlag	Felső-középfok alatti	9	8,6	9,4	9,7	10,3	10,5	10	9
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	5,7	5,5	5,8	6	6,3	6	5,5	4,8
	Felsőfokú	3,5	3,3	3,7	4	4,1	3,9	3,5	3,3
EU19 átlag	Felső-középfok alatti	11,1	10,6	11,4	11,7	12,8	13	12,1	11,1
	Felsőközépfok feletti, nem felsőfokú	6,6	6,3	6,5	6,8	7,1	6,8	6,2	5,4
	Felsőfokú	3,8	3,5	3,8	4,1	4,3	4,2	3,7	3,5

Forrás: Education at a glance OECD 2009

271.) Iskolába járók arányai

	15-19								20-29							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ausztrália	82	81	83	82	82	82	83	82	28	28	33	33	33	33	33	33
Ausztria	77	77	77	77	79	80	82	79	18	19	17	18	19	19	20	22
Belgium	91	91	92	94	95	94	95	94	25	26	27	29	30	29	29	28
Kanada	81	81	80	80	79	80	81		23	24	25	25	25	26	26	
Csehország	81	87	90	90	91	90	90	90	14	15	16	17	19	20	20	22
Dánia	80	83	82	85	85	85	83	83	35	36	36	36	36	38	38	38
Finnország	85	85	85	86	87	87	88	88	38	39	40	10	41	43	43	43
Franciaország	87	86	86	87	87	86	86	86	19	20	20	20	20	20	20	20
Németország	88	90	89	89	89	89	89	88	24	24	26	27	28	28	28	29
Görögország	82	74	83	83	86	97	93	80	16	22	25	26	28	24	32	27
Magyarország	78	79	81	83	85	87	88	89	19	20	21	22	24	24	25	25
Izland	79	79	81	83	84	85	85	84	31	30	32	36	37	37	37	36
Írország	81	82	83	84	87	89	88	90	16	18	19	19	23	21	20	21
Olaszország	72	73	76	78	79	80	81	80	17	17	18	20	20	20	20	21
Japán																
Kórea	79	79	80	81	84	86	86	87	24	25	27	27	28	27	28	28
Luxemburg	74	75	75	75	75	72	73	74	5	6	6	6	7	6	9	6
Mexikó	42	42	44	45	47	48	49	50	9	9	10	10	11	11	11	11
Hollandia	87	86	87	85	86	86	89	89	22	23	23	25	26	26	27	28
Új-Zéland	72	72	74	74	74	74	74	75	23	25	28	30	31	30	29	30
Norvégia	86	85	85	85	86	86	86	87	28	26	26	29	29	29	30	30
Lengyelország	84	86	87	88	90	92	93	93	24	26	28	29	30	31	31	31
Portugália	71	73	71	72	73	73	73	77	22	22	22	23	23	22	21	21
Szlovákia		74	76	80	83	85	85	86		12	13	13	15	16	17	18
Spanyolország	77	78	78	78	80	81	80	80	24	23	23	22	22	22	22	22
Svédország	86	86	86	87	87	87	88	87	33	33	34	34	36	36	36	35
Svájc	83	83	83	83	83	83	84	84	19	20	20	21	21	22	22	23
Törökország	28	30	34	35	40	41	45	47	5	5	6	6	10	10	11	12
Egyesült Királyság	75	75	77	75	79	79	70	71	24	24	27	26	28	29	17	17
Egyesült Államok	73	76	75	76	76	79	78	80	20	22	23	22	23	23	23	23
OECD átlag	77	78	79	79	81	81	82	82	22	22	23	24	25	25	25	25
EU19 átlag	81	82	82	83	84	85	85	84	22	22	23	24	25	25	25	25

Forrás: Education at a glance OECD 2009

**272.) Az oktatásban résztvevő és nem résztvevő fiatalok aránya
korcsoportok és munka státusz szerint**

		2000			2005			2007		
		Oktatásban részt vesz	Oktatásban nem vesz részt		Oktatásban részt vesz	Oktatásban nem vesz részt		Oktatásban részt vesz	Oktatásban nem vesz részt	
		Total	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Total	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Total	Foglalkoztatott	Munkanélküli
Ausztrália	15-19	79,5	13,7	6,8	78,3	14,3	7,4	79,6	13,9	6,5
	20-24	35,9	50,9	13,3	39,4	49	11,6	39,1	50,1	10,7
	25-29	15,5	65,5	19	16,6	68	15,4	17,7	68	14,4
Ausztria	15-19				84,4	8,7	6,9	85,6	9,1	5,3
	20-24				30,4	57,2	12,4	32,5	56,5	11
	25-29				12	74,6	13,4	14,2	70,4	15,4
Belgium	15-19	89,9	3,6	6,5	90,1	3,7	6,2	91,9	2,9	5,2
	20-24	3,8	40,2	16	38,1	43,6	18,3	39,4	45,2	15,4
	25-29	11,8	72,5	15,7	7,4	74,9	17,7	7,2	75,5	17,2
Kanada	15-19	80,6	11,2	8,2	80,2	12,8	7	80,2	12,5	7,3
	20-24	35,7	48,5	15,7	39,2	46,3	14,4	38,5	47,8	13,7
	25-29	10,6	72,3	17,1	12,5	71,7	15,8	12,2	72,6	15,2
Csehország	15-19	82,1	10	7,9	90,3	4,4	5,3	92,7	4,4	2,9
	20-24	19,7	60	20,3	35,9	47,5	16,6	42,1	46,9	11
	25-29	2,4	72,1	25,6	4,4	72,4	23,2	9	71,6	19,4
Dánia	15-19	89,9	7,4	2,7	88,4	7,3	4,3	84,8	11,3	3,9
	20-24	54,8	38,6	6,6	54,4	37,2	8,3	48	43,8	8,2
	25-29	36,1	56,4	7,5	27	61,3	11,6	24,2	66,8	8,9
Finnország	15-19				90,2	4,5	5,2	91,2	4,3	3,5
	20-24				52,8	34,1	13	51,9	34,8	13,3
	25-29				25,7	60,3	14	27,2	59,5	13,3
Franciaország	15-19	95,3	1,5	3,3	91	3	6	91,1	3,1	5,8
	20-24	54,2	31,7	14,1	46,8	37,4	15,8	47,1	37,8	15,1
	25-29	12,2	69,2	18,6	12,8	70	17,3	14,2	69	16,8
Németország	15-19	87,4	6,8	5,7	95,9	2,7	4,4	92,2	3,6	4,2
	20-24	34,1	49	16,9	44,2	37,1	18,7	45,7	39,1	15,2
	25-29	12,7	69,8	17,5	18,5	60,3	21,2	18,7	62,8	18,5
Görögország	15-19	82,7	8,3	9	84,5	5,7	9,8	86,7	4,8	8,5
	20-24	31,5	43,7	24,9	42,6	37,3	20,1	47,3	35	17,7
	25-29	5,3	66,9	27,8	6,8	70,2	23	7,9	70,2	21,9
Magyarország	15-19	83,7	7,7	8,6	90,6	3	6,4	92,3	2,7	5
	20-24	32,3	45,7	22	46,6	34,5	18,9	49,2	33,9	16,9
	25-29	9,4	61,4	29,2	13,1	63	24	13,9	63,2	22,9
Izland	15-19	83,1	14,8		86,4	10,7		83,8	13,3	
	20-24	48	47,7		53	37,1	10	55,8	37,8	6,4
	25-29	34,9	59,2	5,9	30,9	61,5	7,6	29	64,3	6,6
Írország	15-19	80	15,6	4,4	82,4	13,1	4,5	82,6	12,3	5,1
	20-24	26,7	63,6	9,7	27,7	60	12,3	25,9	62	12,1
	25-29	3,3	83,4	13,3	5,3	80,9	13,8	4,9	81,5	13,5
Olaszország	15-19	77,1	9,8	13,1	81,8	7	11,2	83,5	6,3	10,2
	20-24	36	36,5	27,5	38,6	37,3	24,1	41,7	35,7	22,6
	25-29	17	56,1	26,9	14,4	59,8	25,8	16,1	58,3	25,6

Japán	15-24	62,1	29,2	8,8	59,7	31,5	8,8	58,4	34	7,6
Luxemburg	15-19	92,2	6,1		93,4	4,4	2,2	94,3	2,7	2,9
	20-24	42,8	48,9	8,2	47,4	43,3	9,3	55,1	35,6	9,2
	25-29	11,6	75,5	12,9	8,6	81,2	10,3	7,1	79,1	13,9
Mexikó	15-19	47,9	33,8	18,3						
	20-24	17,7	55,2	27,1						
	25-29	4	65,8	30,2						
Hollandia	15-19	80,6	15,7	3,7	89,2	7	3,9	88,1	8,3	3,6
	20-24	36,5	55,2	8,2	49,1	41,8	9,1	50,8	42,2	6,9
	25-29	5	83	12,1	18,2	70,2	11,6	19,8	70,6	9,6
Új-Zéland	15-19				75,9	16,9	7,2	73,1	17,6	9,3
	20-24				39,7	46,6	13,7	38,9	47,5	13,7
	25-29				18,3	66,2	15,5	19,2	65,2	15,7
Norvégia	15-19	92,4	5,9		87,4	10,1	2,5	80,6	15,8	3,7
	20-24	41,7	50,3	8	41,5	48,9	9,6	37,7	53,6	8,8
	25-29	17,5	72,1	10,4	15,7	72	12,3	12,2	77,4	10,4
Lengyelország	15-19	92,8	2,6	4,5	97,9	0,4	1,7	95,9	1,7	2,5
	20-24	34,9	34,3	30,8	62,7	17,2	20,1	46,4	25,2	18,3
	25-29	8	62,9	29,1	16,4	54,3	29,3	12,8	62,9	24,3
Portugália	15-19	72,6	19,7	7,7	79,3	12,2	8,4	80,4	11,1	8,6
	20-24	36,5	52,6	11	37,4	48,4	14,1	35,5	49,3	15,2
	25-29	11	76,6	12,5	11,5	73,6	14,9	12,1	72,4	15,5
Szlovákia	15-19	67,3	6,4	26,3	90,4	3,3	6,3	90,2	4,4	5,4
	20-24	18,1	48,8	33,1	31	43,8	25,2	29,4	50,7	19,9
	25-29	1,3	66,9	31,8	6,1	64,9	29	6,8	68	25,2
Spanyolország	15-19	80,6	11,4	8	78,2	11	10,8	77,8	11,3	10,9
	20-24	44,6	40,3	15	35,1	45,5	19,4	34,5	48,2	17,2
	25-29	16,2	62,4	21,4	10,9	69,3	19,8	10	72,4	17,6
Svédország	15-19	90,6	5,8	3,6	89,6	5,8	4,7	86,9	7,7	5,4
	20-24	42,1	47,2	10,7	42,5	44,1	13,4	39,6	47,3	13,1
	25-29	21,9	68,9	9,2	23,6	66,5	10	20,2	69,2	10,6
Svájc	15-19	84,6	7,5	7,9	84,9	7,9	7,2	84,4	7,5	8,2
	20-24	37,4	56,7	5,9	37,3	51,7	11	41	48,6	10,4
	25-29	15	73,9	11,1	15,6	72,3	12,1	12,9	75,2	11,9
Törökország	15-19	39,2	29,6	31,2	42,5	19,9	37,7	44,6	19,3	36,1
	20-24	12,7	43,1	44,2	15,2	37,7	47,1	17,6	36,7	45,7
	25-29	2,9	58,8	38,3	4,3	53,5	42,2	4,7	53,5	41,8
Egyesült Királyság	15-19	77	15	8	76	14,6	9,3	76,2	13	10,7
	20-24	32,4	52,2	15,4	32,1	51	16,8	29,7	52,3	18,1
	25-29	13,3	70,3	16,3	13,3	70,1	16,6	12,7	71,1	16,2
Egyesült Államok	15-19	81,3	11,7	7	85,6	8,3	6,1	85,2	8,5	6,3
	20-24	32,5	53,1	14,4	36,1	48,4	15,5	35,7	48,1	16,2
	25-29	11,4	72,8	15,8	11,9	70	18,1	12,4	70,7	16,9
OECD átlag	15-19	80,4	11,3	9,2	84,5	8,2	7,4	84,3	8,6	7,2
	20-24	35,3	47,8	17,5	40,6	43,1	16,3	41	44,1	14,9
	25-29	12,4	68,6	19	14,1	67,9	18	14	68,9	17
EU19 átlag	15-19	83,6	9	7,7	87,4	6,4	6,2	87,7	6,6	5,8
	20-24	36,5	46,4	17,1	41,9	42	16,1	42,2	43,2	14,6
	25-29	11,7	69,1	19,3	13,5	68,3	18,2	13,6	69,2	17,2

Forrás: Education at a glance OECD 2009

Országos adatok

273.) Az aktív programokban résztvevők érintett létszáma (fő)

Munkaviszonyban nem állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	38868	43539	38513	53500	53591

274.) Az aktív programokban résztvevők érintett létszáma (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	4857	3602	3303	3564	884

275.) Az aktív programokban résztvevők átlagléttszáma (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	10223	11743	10797	15194	12482

276.) Az aktív programokban résztvevők átlagléttszáma (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	1617	1297	1128	1230	133

277.) Aktív programokba belépők száma (fő)

Munkaviszonyban nem állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	27727	26549	25353	42710	36696

278.) Aktív programokba belépők száma (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	3266	2031	2264	2173	884

279.) Aktív programokból kilépők száma (fő)

Munkaviszonyban nem állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	21878	30379	27723	33789	34397

280.) Aktív programokból kilépők száma (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	3286	2563	1912	2482	586

281.) Az aktív programokban résztvevő pályakezdők érintett létszáma (fő)

Munkaviszonyban nem állók képzése

Országos	2005	2006	2007	2008	2009
Összesen	9298	10861	9499	12621	12296

282.) Az aktív programokban résztvevők átlagléttszáma területenként (fő)

Munkaviszonyban nem állók képzése

Régió/megye	2005	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország – <i>Central Hungary</i>	1343	1246	1227	1542	1567
Budapest	547	453	568	776	768
Pest	796	793	659	767	799
Közép-Dunántúl – <i>Central Transdanubia</i>	1083	1386	1208	1610	1301
Fejér	435	454	443	616	534
Komárom-E.	257	369	338	492	400
Veszprém	391	563	427	503	367
Nyugat-Dunántúl – <i>Western Transdanubia</i>	1500	1500	1154	1500	1164
Győr-M.-Sopron	316	460	390	486	363
Vas	611	478	419	523	393
Zala	573	562	345	491	408
Dél-Dunántúl – <i>Southern Transdanubia</i>	1182	1489	1491	2132	1537
Baranya	507	593	603	916	668
Somogy	398	474	406	634	493
Tolna	277	422	481	582	375
Észak-Magyarország – <i>Northern Hungary</i>	1480	1739	1833	2759	2163
Borsod-A.-Z.	660	1033	1060	1748	1367
Heves	704	472	432	509	428
Nógrád	116	234	341	502	369
Észak-Alföld – <i>Northern Great Plain</i>	1892	2749	2204	3097	3041
Hajdú-Bihar	892	987	924	993	1261
Jász-Nk.-Szolnok	445	644	462	538	555
Szabolcs-Sz.-B.	555	1118	818	1567	1225
Dél-Alföld – <i>Southern Great Plain</i>	1743	1634	1681	2554	1710
Bács-Kiskun	686	766	645	849	630
Békés	693	538	664	1125	733
Csongrád	364	330	372	580	347
Összesen	10223	11743	10797	15194	12482

283.) Az aktív programokban résztvevők átlagléttszáma területenként (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Régió/megye	2005	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország – <i>Central Hungary</i>	173	266	118	78	0
Budapest	66	116	64	61	
Pest	107	150	53	17	0
Közép-Dunántúl – <i>Central Transdanubia</i>	153	98	87	86	11
Fejér	101	56	21	9	10
Komárom-E.	3	4	4	4	0
Veszprém	49	38	61	73	
Nyugat-Dunántúl – <i>Western Transdanubia</i>	200	155	83	89	20
Győr-M.-Sopron	3	4	11	28	0
Vas	110	75	34	51	17
Zala	87	76	38	9	4
Dél-Dunántúl – <i>Southern Transdanubia</i>	293	93	239	335	69
Baranya	218	78	112	86	21
Somogy	4	4	68	106	12
Tolna	71	11	59	143	36
Észak-Magyarország – <i>Northern Hungary</i>	186	125	78	102	13
Borsod-A.-Z.	112	66	34	64	
Heves	66	59	42	29	1
Nógrád	8	0	3	9	12
Észak-Alföld – <i>Northern Great Plain</i>	302	236	331	421	17
Hajdú-Bihar	71	55	11	10	5
Jász-Nk.-Szolnok	216	155	121	187	5
Szabolcs-Sz.-B.	15	26	198	224	7
Dél-Alföld – <i>Southern Great Plain</i>	310	324	193	120	3
Bács-Kiskun	211	189	95	25	3
Békés	31	30	23	15	
Csongrád	68	105	76	80	0
Összesen	1617	1297	1128	1230	133

284.) Az aktív programokba belépők száma területenként (fő)

Munkaviszonyban nem állók képzése

Régió/megye	2005	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország – <i>Central Hungary</i>	3005	2897	2470	4827	4711
Budapest	1335	1048	1283	2224	2177
Pest	1670	1849	1187	2603	2534
Közép-Dunántúl – <i>Central Transdanubia</i>	3259	3815	4422	6386	4203
Fejér	1425	1168	1451	2233	1826
Komárom-E.	880	1079	1465	1976	1248
Veszprém	954	1568	1506	2177	1129
Nyugat-Dunántúl – <i>Western Transdanubia</i>	3813	3855	2269	4271	4105
Győr-M.-Sopron	733	1019	1017	1732	1275
Vas	1527	1266	844	1108	1430
Zala	1553	1570	408	1431	1400
Dél-Dunántúl – <i>Southern Transdanubia</i>	3656	3685	3965	4996	3932
Baranya	1396	1441	1394	2034	1508
Somogy	1332	1052	1083	1546	1277
Tolna	928	1192	1488	1416	1147
Észak-Magyarország – <i>Northern Hungary</i>	4052	3480	3626	7676	7012
Borsod-A.-Z.	2266	2076	2050	4997	4251
Heves	1450	676	848	1356	1475
Nógrád	336	728	728	1323	1286
Észak-Alföld – <i>Northern Great Plain</i>	5477	5104	4161	8022	7438
Hajdú-Bihar	2463	2087	1378	2489	2553
Jász-Nk.-Szolnok	1540	981	816	1656	1355
Szabolcs-Sz.-B.	1474	2036	1967	3877	3530
Dél-Alföld – <i>Southern Great Plain</i>	4465	3713	4440	6532	5295
Bács-Kiskun	1920	1567	1379	2284	2046
Békés	1718	1140	1780	2789	2071
Csongrád	827	1006	1281	1459	1178
Összesen	27727	26549	25353	42710	36696

285.) Az aktív programokba belépők száma területenként (fő)

Munkaviszonyban állók képzése

Régió/megye	2005	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország – <i>Central Hungary</i>	236	460	185	108	1
Budapest	98	181	82	45	
Pest	138	279	103	63	1
Közép-Dunántúl – <i>Central Transdanubia</i>	300	136	180	197	46
Fejér	228	49	30	41	26
Komárom-E.	10	30	32	73	20
Veszprém	62	57	118	83	
Nyugat-Dunántúl – <i>Western Transdanubia</i>	305	123	65	117	76
Győr-M.-Sopron	14	14	32	23	21
Vas	213	45	15	66	44
Zala	78	64	18	28	11
Dél-Dunántúl – <i>Southern Transdanubia</i>	761	249	644	585	506
Baranya	577	220	185	238	201
Somogy	11	7	253	138	183
Tolna	173	22	206	209	122
Észak-Magyarország – <i>Northern Hungary</i>	324	163	138	268	40
Borsod-A.-Z.	239	54	90	200	1
Heves	83	105	37	46	7
Nógrád	2	4	11	22	32
Észak-Alföld – <i>Northern Great Plain</i>	783	201	707	751	184
Hajdú-Bihar	158	64	13	45	45
Jász-Nk.-Szolnok	606	80	98	402	39
Szabolcs-Sz.-B.	19	57	596	304	100
Dél-Alföld – <i>Southern Great Plain</i>	557	699	345	147	31
Bács-Kiskun	410	428	89	32	5
Békés	37	54	119	56	20
Csongrád	110	217	137	59	6
Összesen	3266	2031	2264	2173	884

286.) Az aktív programokból kilépők száma területenként (fő)

Munkaviszonyban nem állók

Régió/megye	2005	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország – <i>Central Hungary</i>	2949	2763	3141	3746	4303
Budapest	1153	1088	1264	1746	2137
Pest	1796	1675	1877	2000	2166
Közép-Dunántúl – <i>Central Transdanubia</i>	2445	4259	4109	6015	3269
Fejér	843	1355	1401	2095	1296
Komárom-E.	676	1276	1122	1930	933
Veszprém	926	1628	1586	1990	1040
Nyugat-Dunántúl – <i>Western Transdanubia</i>	3803	4125	3250	3856	3050
Győr-M.-Sopron	643	1173	1119	1655	884
Vas	1667	1292	1195	1231	1058
Zala	1493	1660	936	970	1108
Dél-Dunántúl – <i>Southern Transdanubia</i>	2115	4164	4125	4047	3741
Baranya	981	1754	1300	1502	1475
Somogy	522	1300	1243	1192	1284
Tolna	612	1110	1582	1353	982
Észak-Magyarország – <i>Northern Hungary</i>	2812	4190	4052	5131	6681
Borsod-A.-Z.	1305	2546	2272	3414	4058
Heves	1296	1034	899	884	1364
Nógrád	211	610	881	833	1259
Észak-Alföld – <i>Northern Great Plain</i>	3754	6145	4845	5159	8645
Hajdú-Bihar	2116	2203	2134	1339	3060
Jász-Nk.-Szolnok	725	1317	1223	1010	1669
Szabolcs-Sz.-B.	913	2625	1488	2810	3916
Dél-Alföld – <i>Southern Great Plain</i>	4000	4733	4201	5835	4708
Bács-Kiskun	1486	1773	1595	1989	1761
Békés	1545	1715	1439	2462	1991
Csongrád	969	1245	1167	1384	956
Összesen	21878	30379	27723	33789	34397

287.) Az aktív programokból kilépők száma területenként (fő)**Munkaviszonyban nem állók**

Régió/megye	2005	2006	2007	2008	2009
Közép-Magyarország – <i>Central Hungary</i>	190	474	348	100	0
Budapest	77	154	143	57	0
Pest	113	320	205	43	0
Közép-Dunántúl – <i>Central Transdanubia</i>	301	215	155	210	46
Fejér	194	114	48	30	26
Komárom-E.	8	35	25	80	20
Veszprém	99	66	82	100	0
Nyugat-Dunántúl – <i>Western Transdanubia</i>	345	202	91	135	56
Győr-M.-Sopron	14	7	15	25	20
Vas	277	82	55	62	33
Zala	54	113	21	48	3
Dél-Dunántúl – <i>Southern Transdanubia</i>	805	293	441	697	289
Baranya	511	257	225	240	124
Somogy	2	16	148	162	62
Tolna	292	20	68	295	103
Észak-Magyarország – <i>Northern Hungary</i>	246	310	153	147	38
Borsod-A.-Z.	154	172	91	83	1
Heves	71	134	55	59	5
Nógrád	21	4	7	5	32
Észak-Alföld – <i>Northern Great Plain</i>	760	356	297	971	133
Hajdú-Bihar	257	107	47	22	15
Jász-Nk.-Szolnok	461	185	126	433	38
Szabolcs-Sz.-B.	42	64	124	516	80
Dél-Alföld – <i>Southern Great Plain</i>	639	713	427	222	24
Bács-Kiskun	504	401	196	58	0
Békés	26	59	140	62	20
Csongrád	109	253	91	102	4
Összesen	3286	2563	1912	2482	586

288.) Foglalkoztatási ráta az egyes kistérségekben – foglalkoztatási ráta csökkenő sorrendjében, illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	Foglalkoztatási ráta	Rangsor	Kistérség	Foglalkoztatási ráta	Rangsor
Szobi	64,2%	1	Abai	42,2%	126
Váci	61,3%	2	Abaúj-Hegyközi	35,6%	163
Aszódi	59,1%	3	Adonyi	42,4%	125
Kapuvár-Beledi	58,6%	4	Ajkai	51,3%	42
Komáromi	58,3%	5	Aszódi	59,1%	3
Dunaújvárosi	56,8%	6	Bácsalmási	40,7%	137
Csornai	56,7%	7	Bajai	43,6%	110
Budapesti	56,6%	8	Baktalórántházai	31,8%	173
Ceglédi	56,0%	9	Balassagyarmati	45,9%	90
Lenti	55,8%	10	Balatonalmádi	42,0%	130
Kisbéri	55,7%	11	Balatonföldvári	40,5%	142
Körmendi	54,8%	12	Balatonfüredi	43,0%	117
Dabasi	54,6%	13	Balmazújvárosi	42,2%	127
Érdi	54,6%	14	Barcsi	43,9%	107
Mosonmagyaróvári	54,6%	15	Bátonyterenyei	43,2%	115
Nagykanizsai	54,6%	16	Békéscsabai	50,0%	54
Szentendrei	54,6%	17	Békési	41,3%	136
Szentesi	54,6%	18	Bélapátfalvai	41,8%	132
Celldömölki	54,3%	19	Berettyóújfalui	40,1%	146
Győri	54,3%	20	Bicskei	44,9%	96
Székesfehérvári	54,3%	21	Bodrogközi	34,9%	169
Gyáli	54,2%	22	Bonyhádi	46,6%	82
Monori	54,1%	23	Budaörsi	53,0%	29
Sopron-Fertődi	54,0%	24	Budapesti	56,6%	8
Zalaegerszegi	53,3%	25	Ceglédi	56,0%	9
Őriszentpéteri	53,2%	26	Celldömölki	54,3%	19
Sárvári	53,2%	27	Csengeri	37,0%	158
Gödöllői	53,1%	28	Csepregi	47,2%	74
Budaörsi	53,0%	29	Csongrádi	47,6%	72
Nagykátai	52,6%	30	Csornai	56,7%	7
Pilisvörösvári	52,5%	31	Csurgói	44,9%	97
Kiskunfélegyházai	52,4%	32	Dabasi	54,6%	13
Dunakeszi	52,2%	33	Debreceni	46,6%	83
Pápai	52,2%	34	Derecske-Létavértesi	34,4%	171
Téti	52,2%	35	Dombóvári	45,3%	94
Szombathelyi	51,9%	36	Dorogi	51,6%	39
Tatabányai	51,9%	37	Dunakeszi	52,2%	33
Tatai	51,7%	38	Dunaújvárosi	56,8%	6
Dorogi	51,6%	39	Edelényi	35,3%	165
Pacsai	51,6%	40	Egri	49,3%	59
Várpalotai	51,5%	41	Encsi	32,7%	172
Ajkai	51,3%	42	Enyingi	47,0%	76
Letenyei	51,3%	43	Ercsi	46,3%	88
Szolnoki	51,3%	44	Érdi	54,6%	14
Zalaszentgróti	51,1%	45	Esztergomi	50,8%	48
Oroszlányi	51,0%	46	Fehérgyarmati	36,0%	162
Veszprémi	50,9%	47	Fonyódi	40,5%	143

Esztergomi	50,8%	48	Füzesabonyi	42,5%	123
Móri	50,8%	49	Gárdonyi	43,3%	114
Hódmezővásárhelyi	50,6%	50	Gödöllői	53,1%	28
Tabi	50,6%	51	Gyáli	54,2%	22
Vasvári	50,3%	52	Gyöngyösi	46,9%	78
Pécsi	50,2%	53	Gyóri	54,3%	20
Békéscsabai	50,0%	54	Gyulai	46,0%	89
Pannonhalmai	50,0%	55	Hajdúböszörményi	42,6%	120
Kiskőrösi	49,8%	56	Hajdúhadházi	31,3%	174
Szentgotthárdi	49,6%	57	Hajdúszoboszlói	43,4%	112
Zirci	49,4%	58	Hatvani	47,7%	71
Egri	49,3%	59	Hevesi	40,4%	145
Keszthelyi	49,2%	60	Hévízi	44,1%	104
Nyíregyházai	49,2%	61	Hódmezővásárhelyi	50,6%	50
Sátoraljaújhelyi	49,1%	62	Ibrány-Nagyhalászi	37,6%	155
Szekszárdi	49,1%	63	Jánoshalmi	41,5%	135
Tapolcai	49,0%	64	Jászberényi	48,2%	68
Kiskunmajsai	48,8%	65	Kadarkúti	38,3%	153
Mohácsi	48,5%	66	Kalocsai	46,9%	79
Szegedi	48,4%	67	Kaposvári	48,1%	69
Jászberényi	48,2%	68	Kapuvár-Beledi	58,6%	4
Kaposvári	48,1%	69	Karcagi	46,9%	80
Paksi	48,1%	70	Kazincbarcikai	40,0%	147
Hatvani	47,7%	71	Kecskeméti	47,2%	75
Csongrádi	47,6%	72	Keszthelyi	49,2%	60
Sümegei	47,3%	73	Kisbéri	55,7%	11
Csepregi	47,2%	74	Kiskőrösi	49,8%	56
Kecskeméti	47,2%	75	Kiskunfélegyházai	52,4%	32
Enyingi	47,0%	76	Kiskunhalasi	46,9%	81
Ráckevei	47,0%	77	Kiskunmajsai	48,8%	65
Gyöngyösi	46,9%	78	Kisteleki	46,5%	84
Kalocsai	46,9%	79	Kisvárdai	43,2%	116
Karcagi	46,9%	80	Komáromi	58,3%	5
Kiskunhalasi	46,9%	81	Komlói	41,8%	133
Bonyhádi	46,6%	82	Körmendi	54,8%	12
Debreceni	46,6%	83	Kőszegi	44,6%	102
Kisteleki	46,5%	84	Kunszentmártoni	40,5%	144
Orosházai	46,5%	85	Kunszentmiklósi	45,8%	91
Pécsváradi	46,4%	86	Lengyeltóti	40,7%	138
Tiszaújvárosi	46,4%	87	Lenti	55,8%	10
Ercsi	46,3%	88	Letenyei	51,3%	43
Gyulai	46,0%	89	Makói	45,7%	92
Balassagyarmati	45,9%	90	Marcali	44,6%	103
Kunszentmiklósi	45,8%	91	Mátészalkai	37,1%	157
Makói	45,7%	92	Mezőcsáti	34,9%	170
Mórahalomi	45,4%	93	Mezőkovácsházai	39,8%	149
Dombóvári	45,3%	94	Mezőkövesdi	42,2%	128
Szarvasi	45,1%	95	Mezőtúri	42,6%	121
Bicskei	44,9%	96	Miskolci	44,8%	99
Csurgói	44,9%	97	Mohácsi	48,5%	66
Nagyatádi	44,9%	98	Monori	54,1%	23
Miskolci	44,8%	99	Mórahalomi	45,4%	93

Sásdi	44,8%	100	Móri	50,8%	49
Záhonyi	44,7%	101	Mosonmagyaróvári	54,6%	15
Kőszegi	44,6%	102	Nagyatádi	44,9%	98
Marcali	44,6%	103	Nagykállói	36,6%	160
Hévízi	44,1%	104	Nagykanizsai	54,6%	16
Rétsági	44,0%	105	Nagykátai	52,6%	30
Siklói	44,0%	106	Nyírbátori	35,2%	167
Barcsi	43,9%	107	Nyíregyházai	49,2%	61
Salgótarjáni	43,7%	108	Orosházai	46,5%	85
Törökszentmiklósi	43,7%	109	Oroszlányi	51,0%	46
Bajai	43,6%	110	Ózdi	39,7%	150
Pétervásárai	43,5%	111	Őriszentpéteri	53,2%	26
Hajdúszoboszlói	43,4%	112	Pacsai	51,6%	40
Tamási	43,4%	113	Paksi	48,1%	70
Gárdonyi	43,3%	114	Pannonhalmai	50,0%	55
Bátonyterenyei	43,2%	115	Pápai	52,2%	34
Kisvárdai	43,2%	116	Pásztói	41,8%	134
Balatonfüredi	43,0%	117	Pécsi	50,2%	53
Sárbogárdi	43,0%	118	Pécsváradi	46,4%	86
Sárospataki	42,7%	119	Pétervásárai	43,5%	111
Hajdúböszörményi	42,6%	120	Pilisvörösvári	52,5%	31
Mezőtúri	42,6%	121	Polgári	38,7%	151
Szentlőrinci	42,6%	122	Püspökladányi	40,6%	141
Füzesabonyi	42,5%	123	Ráckevei	47,0%	77
Szigetvári	42,5%	124	Rétsági	44,0%	105
Adonyi	42,4%	125	Salgótarjáni	43,7%	108
Abai	42,2%	126	Sárbogárdi	43,0%	118
Balmazújvárosi	42,2%	127	Sarkadi	35,4%	164
Mezőkövesdi	42,2%	128	Sárospataki	42,7%	119
Tiszavasvári	42,2%	129	Sárvári	53,2%	27
Balatonalmádi	42,0%	130	Sásdi	44,8%	100
Szeghalomi	41,9%	131	Sátoraljaújhelyi	49,1%	62
Bélapátfalvai	41,8%	132	Sellyei	38,7%	152
Komlói	41,8%	133	Siklói	44,0%	106
Pásztói	41,8%	134	Siófoki	40,7%	139
Jánoshalmi	41,5%	135	Sopron-Fertődi	54,0%	24
Békési	41,3%	136	Sümegei	47,3%	73
Bácsalmási	40,7%	137	Szarvasi	45,1%	95
Lengyeltóti	40,7%	138	Szécsényi	40,7%	140
Siófoki	40,7%	139	Szegedi	48,4%	67
Szécsényi	40,7%	140	Szeghalomi	41,9%	131
Püspökladányi	40,6%	141	Székesfehérvári	54,3%	21
Balatonföldvári	40,5%	142	Szekszárdi	49,1%	63
Fonyódi	40,5%	143	Szentendre	54,6%	17
Kunszentmártoni	40,5%	144	Szentesi	54,6%	18
Hevesi	40,4%	145	Szentgotthárdi	49,6%	57
Berettyóújfalui	40,1%	146	Szentlőrinci	42,6%	122
Kazincbarcikai	40,0%	147	Szerencsi	36,8%	159
Zalakarosi	39,9%	148	Szigetvári	42,5%	124
Mezőkovácsházai	39,8%	149	Szikszói	35,0%	168
Ózdi	39,7%	150	Szobi	64,2%	1
Polgári	38,7%	151	Szolnoki	51,3%	44

Sellyei	38,7%	152	Szombathelyi	51,9%	36
Kadarkúti	38,3%	153	Tabi	50,6%	51
Veresegyházi	38,0%	154	Tamási	43,4%	113
Ibrány-Nagyhalászi	37,6%	155	Tapolcai	49,0%	64
Tiszafüredi	37,3%	156	Tatabányai	51,9%	37
Mátészalkai	37,1%	157	Tatai	51,7%	38
Csengeri	37,0%	158	Téti	52,2%	35
Szerencsi	36,8%	159	Tiszafüredi	37,3%	156
Nagykállói	36,6%	160	Tiszaújvárosi	46,4%	87
Tokaji	36,4%	161	Tiszavasvári	42,2%	129
Fehérgyarmati	36,0%	162	Tokaji	36,4%	161
Abaúj-Hegyközi	35,6%	163	Törökszentmiklósi	43,7%	109
Sarkadi	35,4%	164	Váci	61,3%	2
Edelényi	35,3%	165	Várpalotai	51,5%	41
Vásárosnaményi	35,3%	166	Vásárosnaményi	35,3%	166
Nyírbátori	35,2%	167	Vasvári	50,3%	52
Sziksói	35,0%	168	Veresegyházi	38,0%	154
Bodrogközi	34,9%	169	Veszprémi	50,9%	47
Mezőcsáti	34,9%	170	Záhonyi	44,7%	101
Derecske- Létavértesi	34,4%	171	Zalaegerszegi	53,3%	25
Encsi	32,7%	172	Zalakarosi	39,9%	148
Baktalórántházai	31,8%	173	Zalaszentgróti	51,1%	45
Hajdúhadházi	31,3%	174	Zirci	49,4%	58

289.) 1000 munkaképes korú lakosra jutó képzések (tanfolyamok) száma kistérségenként – képzések száma szerint csökkenő sorrendben illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó képzések (tanfolyamok) száma	Rangsor	Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó képzések (tanfolyamok) száma	Rangsor
Budapesti	13,2	1	Abai	0,2	170
Győri	12,9	2	Abaúj-Hegyközi	1,8	79
Bicskei	11,4	3	Adonyi	0,3	168
Veszprémi	8,8	4	Ajkai	1,9	69
Budaörsi	8,5	5	Aszódi	1,1	117
Siófoki	8,4	6	Bácsalmási	0,6	149
Tiszaújvárosi	8,1	7	Bajai	1,7	84
Egri	7,4	8	Baktalórántházai	0,4	162
Balatonföldvári	7,2	9	Balassagyarmati	1,8	75
Szolnoki	6,9	10	Balatonalmádi	3,8	33
Székesfehérvári	6,9	11	Balatonföldvári	7,2	9
Pécsi	6,6	12	Balatonfüredi	2,3	56
Miskolci	6,6	13	Balmazújvárosi	2,2	58
Békéscsabai	6,5	14	Barcsi	1,8	76
Szombathelyi	6,1	15	Bátonyterenyei	0,7	144
Dabasi	5,8	16	Békéscsabai	6,5	14
Paksi	5,5	17	Békési	0,3	166
Keszthelyi	5,5	18	Bélapátfalvai	0,9	130
Debreceni	5,4	19	Berettyóújfalui	1,5	94
Szentgotthárdi	5,4	20	Bicskei	11,4	3
Kecskeméti	5,1	21	Bodrogközi	0,5	157
Dombóvári	5,1	22	Bonyhádi	1,6	88
Tatabányai	5,0	23	Budaörsi	8,5	5
Zalaegerszegi	5,0	24	Budapesti	13,2	1
Szegedi	4,9	25	Ceglédi	1,3	107
Veresegyházi	4,7	26	Cellödömölki	1,7	82
Komáromi	4,6	27	Csengeri	0,5	155
Szekszárdi	4,6	28	Csepregi	0,4	164
Gödöllői	4,4	29	Csongrádi	4,2	31
Hatvani	4,3	30	Csornai	1,7	80
Csongrádi	4,2	31	Csurgói	1,5	91
Sátoraljaújhelyi	3,9	32	Dabasi	5,8	16
Balatonalmádi	3,8	33	Debreceni	5,4	19
Váci	3,8	34	Derecske-Létavértesi	0,3	165
Dunaújvárosi	3,8	35	Dombóvári	5,1	22
Fonyódi	3,8	36	Dorogi	2,1	62
Tokaji	3,6	37	Dunakeszi	1,3	104
Kiskunhalasi	3,4	38	Dunaújvárosi	3,8	35
Kaposvári	3,4	39	Edelényi	1,2	113
Esztergomi	3,4	40	Egri	7,4	8
Salgótarjáni	3,4	41	Encsi	2,2	60
Monori	3,3	42	Enyingi	0,4	160

Sopron-Fertődi	3,2	43	Ercsi	0,9	132
Körmendi	2,9	44	Érdi	2,6	47
Gárdonyi	2,9	45	Esztergomi	3,4	40
Nagykanizsai	2,8	46	Fehérgyarmati	0,8	138
Érdi	2,6	47	Fonyódi	3,8	36
Gyulai	2,6	48	Füzesabonyi	1,4	99
Oroszlányi	2,5	49	Gárdonyi	2,9	45
Kiskőrösi	2,5	50	Gödöllői	4,4	29
Hajdúböszörményi	2,4	51	Gyáli	2,0	67
Záhonyi	2,4	52	Gyöngyösi	1,0	124
Szentendre	2,3	53	Győri	12,9	2
Pilisvörösvári	2,3	54	Gyulai	2,6	48
Jászberényi	2,3	55	Hajdúböszörményi	2,4	51
Balatonfüredi	2,3	56	Hajdúhadházi	0,5	153
Nagyatádi	2,2	57	Hajdúszoboszlói	1,9	71
Balmazújvárosi	2,2	58	Hatvani	4,3	30
Kunszentmiklósi	2,2	59	Hevesi	1,1	116
Encsi	2,2	60	Hévízi	1,4	100
Marcali	2,1	61	Hódmezővásárhelyi	1,3	103
Dorogi	2,1	62	Ibrány-Nagyhalászi	0,5	159
Pápai	2,1	63	Jánoshalmi	1,5	90
Ráckevei	2,1	64	Jászberényi	2,3	55
Tatai	2,1	65	Kadarkúti	0,2	171
Móri	2,0	66	Kalocsai	0,9	133
Gyáli	2,0	67	Kaposvári	3,4	39
Sásdi	1,9	68	Kapuvár-Beledi	0,9	135
Ajkai	1,9	69	Karcagi	1,5	93
Mezőkövesdi	1,9	70	Kazincbarcikai	0,2	169
Hajdúszoboszlói	1,9	71	Kecskeméti	5,1	21
Mátészalkai	1,9	72	Keszthelyi	5,5	18
Szentesi	1,8	73	Kisbéri	0,6	148
Tabi	1,8	74	Kiskőrösi	2,5	50
Balassagyarmati	1,8	75	Kiskunfélegyházai	1,3	108
Barcsi	1,8	76	Kiskunhalasi	3,4	38
Szobi	1,8	77	Kiskunmajsai	1,3	106
Mosonmagyaróvári	1,8	78	Kisteleki	0,9	131
Abaúj-Hegyközi	1,8	79	Kisvárdai	1,7	81
Csornai	1,7	80	Komáromi	4,6	27
Kisvárdai	1,7	81	Komlói	0,6	147
Celldömölki	1,7	82	Körmendi	2,9	44
Sárvári	1,7	83	Kőszegi	0,7	142
Bajai	1,7	84	Kunszentmártoni	1,6	89
Szerencsi	1,7	85	Kunszentmiklósi	2,2	59
Mezőtúri	1,7	86	Lengyeltóti	0,7	143
Sümei	1,7	87	Lenti	0,8	137
Bonyhádi	1,6	88	Letenyei	0,5	152
Kunszentmártoni	1,6	89	Makói	1,0	128
Jánoshalmi	1,5	90	Marcali	2,1	61
Csurgói	1,5	91	Mátészalkai	1,9	72
Törökszentmiklósi	1,5	92	Mezőcsáti	1,3	102
Karcagi	1,5	93	Mezőkovácsházai	0,6	151
Berettyóújfalui	1,5	94	Mezőkövesdi	1,9	70

Szigetvári	1,5	95	Mezőtúri	1,7	86
Pétervásárai	1,5	96	Miskolci	6,6	13
Sárospataki	1,5	97	Mohácsi	1,2	109
Téti	1,4	98	Monori	3,3	42
Füzesabonyi	1,4	99	Mórahalomi	0,9	134
Hévízi	1,4	100	Móri	2,0	66
Szentlőrinci	1,3	101	Mosonmagyaróvári	1,8	78
Mezőcsáti	1,3	102	Nagyatádi	2,2	57
Hódmezővásárhelyi	1,3	103	Nagykállói	0,7	141
Dunakeszi	1,3	104	Nagykanizsai	2,8	46
Tapolcai	1,3	105	Nagykátai	0,7	145
Kiskunmajsai	1,3	106	Nyírbátori	0,8	136
Ceglédi	1,3	107	Nyíregyházai	0,1	173
Kiskunfélegyházai	1,3	108	Orosházai	1,0	121
Mohácsi	1,2	109	Oroszlányi	2,5	49
Sellyei	1,2	110	Ózdi	1,2	111
Ózdi	1,2	111	Óriszentpéteri	0,6	150
Sziksói	1,2	112	Pacsai	0,4	163
Edelényi	1,2	113	Paksi	5,5	17
Zirci	1,1	114	Pannonhalmai	0,1	174
Várpalotai	1,1	115	Pápai	2,1	63
Hevesi	1,1	116	Pásztói	0,5	158
Aszódi	1,1	117	Pécsi	6,6	12
Szarvasi	1,1	118	Pécsváradi	0,1	172
Szécsényi	1,0	119	Pétervásárai	1,5	96
Tiszafüredi	1,0	120	Pilisvörösvári	2,3	54
Orosházai	1,0	121	Polgári	0,9	129
Rétságai	1,0	122	Püspökladányi	0,5	156
Vasvári	1,0	123	Ráckevei	2,1	64
Gyöngyösi	1,0	124	Rétságai	1,0	122
Szeghalomi	1,0	125	Salgótarjáni	3,4	41
Siklói	1,0	126	Sárbogárdi	0,4	161
Vásárosnaményi	1,0	127	Sarkadi	0,3	167
Makói	1,0	128	Sárospataki	1,5	97
Polgári	0,9	129	Sárvári	1,7	83
Bélapátfalvai	0,9	130	Sásdi	1,9	68
Kisteleki	0,9	131	Sátoraljaújhelyi	3,9	32
Ercsi	0,9	132	Sellyei	1,2	110
Kalocsai	0,9	133	Siklói	1,0	126
Mórahalomi	0,9	134	Siófoki	8,4	6
Kapuvár-Beledi	0,9	135	Sopron-Fertődi	3,2	43
Nyírbátori	0,8	136	Sümegei	1,7	87
Lenti	0,8	137	Szarvasi	1,1	118
Fehérgyarmati	0,8	138	Szécsényi	1,0	119
Tamási	0,8	139	Szegedi	4,9	25
Zalaszentgróti	0,8	140	Szeghalomi	1,0	125
Nagykállói	0,7	141	Székesfehérvári	6,9	11
Kőszegi	0,7	142	Szekszárdi	4,6	28
Lengyeltóti	0,7	143	Szentendre	2,3	53
Bátonyterenyeyi	0,7	144	Szentesi	1,8	73
Nagykátai	0,7	145	Szentgotthárdi	5,4	20
Tiszavasvári	0,7	146	Szentlőrinci	1,3	101

Komlói	0,6	147	Szerencsi	1,7	85
Kisbéri	0,6	148	Szigetvári	1,5	95
Bácsalmási	0,6	149	Szikszoói	1,2	112
Óriszentpéteri	0,6	150	Szobi	1,8	77
Mezőkovácsházai	0,6	151	Szolnoki	6,9	10
Letenyei	0,5	152	Szombathelyi	6,1	15
Hajdúhadházi	0,5	153	Tabi	1,8	74
Zalakarosi	0,5	154	Tamási	0,8	139
Csengeri	0,5	155	Tapolcai	1,3	105
Püspökladányi	0,5	156	Tatabányai	5,0	23
Bodrogközi	0,5	157	Tatai	2,1	65
Pásztói	0,5	158	Téti	1,4	98
Ibrány-Nagyhalászi	0,5	159	Tiszafüredi	1,0	120
Enyingi	0,4	160	Tiszaújvárosi	8,1	7
Sárbogárdi	0,4	161	Tiszavasvári	0,7	146
Baktalórántházai	0,4	162	Tokaji	3,6	37
Pacsai	0,4	163	Törökszentmiklósi	1,5	92
Csepregi	0,4	164	Váci	3,8	34
Derecske- Létavértesi	0,3	165	Várpalotai	1,1	115
Békési	0,3	166	Vásárosnaményi	1,0	127
Sarkadi	0,3	167	Vasvári	1,0	123
Adonyi	0,3	168	Veresegyházi	4,7	26
Kazincbarcikai	0,2	169	Veszprémi	8,8	4
Abai	0,2	170	Záhonyi	2,4	52
Kadarkúti	0,2	171	Zalaegerszegi	5,0	24
Pécsváradi	0,1	172	Zalakarosi	0,5	154
Nyíregyházai	0,1	173	Zalaszentgróti	0,8	140
Pannonhalmi	0,1	174	Zirci	1,1	114

290.) 1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzések (tanfolyamok) száma kistérségenként– az akkreditált képzések száma szerint csökkenő sorrendben illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzések (tanfolyamok) száma	Rangsor	Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzések (tanfolyamok) száma	Rangsor
Győri	7,3	1	Abai	0,1	156
Budapesti	6,1	2	Abaúj-Hegyközi	0,7	69
Veszprémi	4,9	3	Adonyi	0,0	173
Tiszaújvárosi	4,6	4	Ajkai	1,2	46
Nyíregyházai	4,5	5	Aszódi	0,2	144
Egri	4,3	6	Bácsalmási	0,2	152
Szentgotthárdi	4,0	7	Bajai	0,5	97
Dombóvári	3,8	8	Baktalórántházai	0,2	146
Szolnoki	3,8	9	Balassagyarmati	0,6	85
Siófoki	3,5	10	Balatonalmádi	0,5	99
Miskolci	3,1	11	Balatonföldvári	2,1	26
Dabasi	3,1	12	Balatonfüredi	1,6	36
Budaörsi	3,0	13	Balmazújvárosi	1,1	49
Keszthelyi	2,8	14	Barcsi	0,4	104
Zalaegerszegi	2,8	15	Bátonyterenyei	0,1	157
Tatabányai	2,7	16	Békéscsabai	2,1	29
Veresegyházi	2,5	17	Békési	0,1	161
Körmendi	2,5	18	Bélapátfalvai	0,7	66
Monori	2,4	19	Berettyóújfalui	0,2	148
Váci	2,4	20	Bicskei	0,4	107
Székesfehérvári	2,3	21	Bodrogközi	0,3	135
Gyöngyösi	2,3	22	Bonyhádi	0,1	163
Szekszárdi	2,3	23	Budaörsi	3,0	13
Szombathelyi	2,3	24	Budapesti	6,1	2
Kecskeméti	2,2	25	Ceglédi	0,6	77
Balatonföldvári	2,1	26	Cellödömölki	0,4	115
Pécsi	2,1	27	Csengeri	0,4	108
Gyulai	2,1	28	Csepregi	0,0	172
Békéscsabai	2,1	29	Csongrádi	0,5	94
Komáromi	2,0	30	Csornai	1,2	45
Szegedi	2,0	31	Csurgói	0,2	140
Kiskunhalasi	1,9	32	Dabasi	3,1	12
Tokaji	1,7	33	Debreceni	1,3	42
Esztergomi	1,7	34	Derecske-Létavértesi	0,2	147
Pilisvörösvári	1,6	35	Dombóvári	3,8	8
Balatonfüredi	1,6	36	Dorogi	0,7	70
Gödöllői	1,6	37	Dunakeszi	0,4	106
Sátoraljaújhelyi	1,5	38	Dunaújvárosi	0,4	109
Paksi	1,4	39	Edelényi	0,4	117
Pápai	1,4	40	Egri	4,3	6
Sopron-Fertődi	1,3	41	Encsi	1,0	50
Debreceni	1,3	42	Enyingi	0,1	168
Kaposvári	1,2	43	Ercsi	0,3	120

Salgótarjáni	1,2	44	Érdi	1,0	52
Csornai	1,2	45	Esztergomi	1,7	34
Ajkai	1,2	46	Fehérgyarmati	0,3	125
Kunszentmártoni	1,2	47	Fonyódi	0,9	57
Oroszlányi	1,1	48	Füzesabonyi	0,8	62
Balmazújvárosi	1,1	49	Gárdonyi	0,5	93
Encsi	1,0	50	Gödöllői	1,6	37
Gyáli	1,0	51	Gyáli	1,0	51
Érdi	1,0	52	Gyöngyösi	2,3	22
Kiskőrösi	1,0	53	Győri	7,3	1
Jászberényi	1,0	54	Gyulai	2,1	28
Kazincbarcikai	0,9	55	Hajdúböszörményi	0,3	131
Pétervásárai	0,9	56	Hajdúhadházi	0,3	132
Fonyódi	0,9	57	Hajdúszoboszlói	0,8	61
Karcagi	0,8	58	Hatvani	0,8	63
Várpalotai	0,8	59	Hevesi	0,7	67
Mezőtúri	0,8	60	Hévízi	0,6	81
Hajdúszoboszlói	0,8	61	Hódmezővásárhelyi	0,6	86
Füzesabonyi	0,8	62	Ibrány-Nagyhalászi	0,1	162
Hatvani	0,8	63	Jánoshalmi	0,2	137
Mátészalkai	0,8	64	Jászberényi	1,0	54
Kisvárdai	0,7	65	Kadarkúti	0,1	155
Bélapátfalvai	0,7	66	Kalocsai	0,2	143
Hevesi	0,7	67	Kaposvári	1,2	43
Marcali	0,7	68	Kapuvár-Beledi	0,4	112
Abaúj-Hegyközi	0,7	69	Karcagi	0,8	58
Dorogi	0,7	70	Kazincbarcikai	0,9	55
Szentendre	0,7	71	Kecskeméti	2,2	25
Szentesi	0,7	72	Keszthelyi	2,8	14
Sümegei	0,7	73	Kisbéri	0,6	89
Polgári	0,7	74	Kiskőrösi	1,0	53
Sárvári	0,6	75	Kiskunfélegyházai	0,6	80
Törökszentmiklósi	0,6	76	Kiskunhalasi	1,9	32
Ceglédi	0,6	77	Kiskunmajsai	0,6	83
Makói	0,6	78	Kisteleki	0,1	153
Mosonmagyaróvári	0,6	79	Kisvárdai	0,7	65
Kiskunfélegyházai	0,6	80	Komáromi	2,0	30
Hévízi	0,6	81	Komlói	0,0	170
Szerencsi	0,6	82	Körmendi	2,5	18
Kiskunmajsai	0,6	83	Kőszegi	0,4	118
Mohácsi	0,6	84	Kunszentmártoni	1,2	47
Balassagyarmati	0,6	85	Kunszentmiklósi	0,2	149
Hódmezővásárhelyi	0,6	86	Lengyeltóti	0,5	98
Zirci	0,6	87	Lenti	0,4	116
Sárospataki	0,6	88	Letenyei	0,4	110
Kisbéri	0,6	89	Makói	0,6	78
Nagykanizsai	0,5	90	Marcali	0,7	68
Tatai	0,5	91	Mátészalkai	0,8	64
Ráckevei	0,5	92	Mezőcsáti	0,4	111
Gárdonyi	0,5	93	Mezőkovácsházai	0,3	133
Csongrádi	0,5	94	Mezőkövesdi	0,4	103
Ózdi	0,5	95	Mezőtúri	0,8	60

Szécsényi	0,5	96	Miskolci	3,1	11
Bajai	0,5	97	Mohácsi	0,6	84
Lengyeltóti	0,5	98	Monori	2,4	19
Balatonalmádi	0,5	99	Mórahalmi	0,3	128
Vasvári	0,5	100	Móri	0,3	121
Sziksói	0,4	101	Mosonmagyaróvári	0,6	79
Vásárosnaményi	0,4	102	Nagyatádi	0,2	136
Mezőkövesdi	0,4	103	Nagykállói	0,2	138
Barcsi	0,4	104	Nagykanizsai	0,5	90
Orosházai	0,4	105	Nagykátai	0,3	123
Dunakeszi	0,4	106	Nyírbátori	0,2	142
Bicskei	0,4	107	Nyíregyházai	4,5	5
Csengeri	0,4	108	Orosházai	0,4	105
Dunaújvárosi	0,4	109	Oroszlányi	1,1	48
Letenyei	0,4	110	Ózdi	0,5	95
Mezőcsáti	0,4	111	Óriszentpéteri	0,2	145
Kapuvár-Beledi	0,4	112	Pacsai	0,0	171
Tapolcai	0,4	113	Paksi	1,4	39
Sásdi	0,4	114	Pannonhalmai	0,1	165
Celldömölki	0,4	115	Pápai	1,4	40
Lenti	0,4	116	Pásztói	0,2	150
Edelényi	0,4	117	Pécsi	2,1	27
Kőszegi	0,4	118	Pécsváradi	0,0	174
Tiszafüredi	0,3	119	Pétervásárai	0,9	56
Ercsi	0,3	120	Pilisvörösvári	1,6	35
Móri	0,3	121	Polgári	0,7	74
Szentlőrinci	0,3	122	Püspökladányi	0,1	164
Nagykátai	0,3	123	Ráckevei	0,5	92
Szarvasi	0,3	124	Rétságai	0,3	134
Fehérgyarmati	0,3	125	Salgótarjáni	1,2	44
Siklósi	0,3	126	Sárbogárdi	0,2	151
Szobi	0,3	127	Sarkadi	0,1	169
Mórahalmi	0,3	128	Sárospataki	0,6	88
Zalaszöntgróti	0,3	129	Sárvári	0,6	75
Tabi	0,3	130	Sásdi	0,4	114
Hajdúböszörményi	0,3	131	Sátoraljaújhelyi	1,5	38
Hajdúhadházi	0,3	132	Sellyei	0,1	160
Mezőkovácsházai	0,3	133	Siklósi	0,3	126
Rétságai	0,3	134	Siófoki	3,5	10
Bodrogközi	0,3	135	Sopron-Fertődi	1,3	41
Nagyatádi	0,2	136	Sümegei	0,7	73
Jánoshalmi	0,2	137	Szarvasi	0,3	124
Nagykállói	0,2	138	Szécsényi	0,5	96
Szeghalomi	0,2	139	Szegedi	2,0	31
Csurgói	0,2	140	Szeghalomi	0,2	139
Tiszavasvári	0,2	141	Székesfehérvári	2,3	21
Nyírbátori	0,2	142	Szekszárdi	2,3	23
Kalocsai	0,2	143	Szentendre	0,7	71
Aszódi	0,2	144	Szentesi	0,7	72
Óriszentpéteri	0,2	145	Szentgotthárdi	4,0	7
Baktalórántházai	0,2	146	Szentlőrinci	0,3	122
Derecske-Létavérsi	0,2	147	Szerencsi	0,6	82

Berettyóújfalui	0,2	148	Szigetvári	0,1	159
Kunszentmiklósi	0,2	149	Szikszói	0,4	101
Pásztói	0,2	150	Szobi	0,3	127
Sárbogárdi	0,2	151	Szolnoki	3,8	9
Bácsalmási	0,2	152	Szombathelyi	2,3	24
Kisteleki	0,1	153	Tabi	0,3	130
Záhonyi	0,1	154	Tamási	0,1	167
Kadarkúti	0,1	155	Tapolcai	0,4	113
Abai	0,1	156	Tatabányai	2,7	16
Bátonyterenyei	0,1	157	Tatai	0,5	91
Zalakarosi	0,1	158	Téti	0,1	166
Szigetvári	0,1	159	Tiszafüredi	0,3	119
Sellyei	0,1	160	Tiszaújvárosi	4,6	4
Békési	0,1	161	Tiszavasvári	0,2	141
Ibrány-Nagyhalászi	0,1	162	Tokaji	1,7	33
Bonyhádi	0,1	163	Törökszentmiklósi	0,6	76
Püspökladányi	0,1	164	Váci	2,4	20
Pannonhalmai	0,1	165	Várpalotai	0,8	59
Téti	0,1	166	Vásárosnaményi	0,4	102
Tamási	0,1	167	Vasvári	0,5	100
Enyingi	0,1	168	Veresegyházi	2,5	17
Sarkadi	0,1	169	Veszprémi	4,9	3
Komlói	0,0	170	Záhonyi	0,1	154
Pacsai	0,0	171	Zalaegerszegi	2,8	15
Csepregi	0,0	172	Zalakarosi	0,1	158
Adonyi	0,0	173	Zalaszentgróti	0,3	129
Pécsváradi	0,0	174	Zirci	0,6	87

291.) 1000 munkaképes korú lakosra jutó képzésbe beiratkozottak száma kistérségenként – a beiratkozottak száma szerint csökkenő sorrendben illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó képzésbe beiratkozottak száma	Rangsor	Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó képzésbe beiratkozottak száma	Rangsor
Bicskei	213,6	1	Abai	4,6	169
Pécsi	148,7	2	Abaúj-Hegyközi	25,2	91
Budapesti	143,9	3	Adonyi	3,0	171
Balatonföldvári	137,8	4	Ajkai	30,7	67
Győri	134,0	5	Aszódi	15,5	125
Balmazújvárosi	114,5	6	Bácsalmási	9,6	153
Szombathelyi	108,0	7	Bajai	33,9	54
Békéscsabai	105,9	8	Baktalórántházai	6,6	165
Veszprémi	101,5	9	Balassagyarmati	22,5	96
Siófoki	99,0	10	Balatonalmádi	64,2	23
Debreceni	97,6	11	Balatonföldvári	137,8	4
Miskolci	93,9	12	Balatonfüredi	52,5	35
Szolnoki	84,7	13	Balmazújvárosi	114,5	6
Zalaegerszegi	82,6	14	Barcsi	34,6	52
Székesfehérvári	82,3	15	Bátonyterenyei	7,2	162
Dabasi	78,2	16	Békéscsabai	105,9	8
Egri	76,9	17	Békési	6,7	164
Nyíregyházai	73,1	18	Bélapátfalvai	14,6	129
Paksi	72,3	19	Berettyóújfalui	25,3	90
Szegedi	72,3	20	Bicskei	213,6	1
Tatabányai	71,9	21	Bodrogközi	11,1	145
Kaposvári	68,3	22	Bonyhádi	21,2	100
Balatonalmádi	64,2	23	Budaörsi	49,4	37
Hatvani	62,8	24	Budapesti	143,9	3
Keszthelyi	61,5	25	Ceglédi	29,3	71
Szekszárdi	59,8	26	Celldömölki	26,2	86
Dunaújvárosi	58,4	27	Csengeri	9,7	152
Tokaji	56,7	28	Csepregi	11,4	143
Fonyódi	56,7	29	Csongrádi	26,6	85
Salgótarjáni	55,0	30	Csornai	20,7	102
Komáromi	54,9	31	Curgói	27,8	77
Tiszaújvárosi	54,5	32	Dabasi	78,2	16
Sátoraljaújhelyi	53,3	33	Debreceni	97,6	11
Kecskeméti	53,1	34	Derecske-Létavértesi	5,2	168
Balatonfüredi	52,5	35	Dombóvári	32,4	58
Nagykanizsai	49,9	36	Dorogi	34,6	51
Budaörsi	49,4	37	Dunakeszi	11,6	141
Hajdúszoboszlói	48,7	38	Dunaújvárosi	58,4	27
Gárdonyi	45,0	39	Edelényi	19,1	110
Veresegyházi	44,5	40	Egri	76,9	17
Esztergomi	43,9	41	Encsi	30,7	66
Nagyatádi	43,8	42	Enyingi	7,9	159
Hajdúböszörményi	43,0	43	Ercsi	9,9	151

Szentgotthárdi	41,7	44	Érdi	29,0	73
Marcali	37,4	45	Esztergomi	43,9	41
Gyulai	37,1	46	Fehérgyarmati	19,2	108
Sopron-Fertődi	36,8	47	Fonyódi	56,7	29
Gyöngyösi	35,9	48	Füzesabonyi	16,4	122
Kunszentmiklósi	35,8	49	Gárdonyi	45,0	39
Kiskunhalasi	35,1	50	Gödöllői	31,9	61
Dorogi	34,6	51	Gyáli	31,7	64
Barcsi	34,6	52	Gyöngyösi	35,9	48
Tabi	34,0	53	Győri	134,0	5
Bajai	33,9	54	Gyulai	37,1	46
Oroszlányi	33,7	55	Hajdúböszörményi	43,0	43
Mezőkövesdi	33,2	56	Hajdúhadházi	10,3	149
Pápai	32,7	57	Hajdúszoboszlói	48,7	38
Dombóvári	32,4	58	Hatvani	62,8	24
Jászberényi	31,9	59	Hevesi	14,0	132
Váci	31,9	60	Hévízi	15,1	126
Gödöllői	31,9	61	Hódmezővásárhelyi	19,1	111
Szentendre	31,8	62	Ibrány-Nagyhalászi	8,0	158
Sümege	31,8	63	Jánoshalmi	27,5	78
Gyáli	31,7	64	Jászberényi	31,9	59
Sásdi	30,9	65	Kadarkúti	1,4	172
Encsi	30,7	66	Kalocsai	11,8	140
Ajkai	30,7	67	Kaposvári	68,3	22
Kisvárdai	30,7	68	Kapuvár-Beledi	17,5	118
Tatai	30,5	69	Karcagi	26,1	87
Monori	29,5	70	Kazincbarcikai	28,5	74
Ceglédi	29,3	71	Kecskeméti	53,1	34
Móri	29,2	72	Keszthelyi	61,5	25
Érdi	29,0	73	Kisbéri	9,4	155
Kazincbarcikai	28,5	74	Kiskőrösi	27,5	79
Záhonyi	28,1	75	Kiskunfélegyházai	16,4	123
Szobi	28,0	76	Kiskunhalasi	35,1	50
Csurgói	27,8	77	Kiskunmajsai	16,4	121
Jánoshalmi	27,5	78	Kisteleki	10,3	148
Kiskőrösi	27,5	79	Kisvárdai	30,7	68
Mezőcsáti	27,0	80	Komáromi	54,9	31
Körmendi	27,0	81	Komlói	6,1	166
Szentesi	26,9	82	Körmendi	27,0	81
Mátészalkai	26,8	83	Kőszegi	9,6	154
Szerencsi	26,7	84	Kunszentmártoni	19,9	104
Csongrádi	26,6	85	Kunszentmiklósi	35,8	49
Celldömölki	26,2	86	Lengyeltóti	12,0	139
Karcagi	26,1	87	Lenti	18,6	114
Tapolcai	25,6	88	Letenyei	9,2	156
Sárospataki	25,4	89	Makói	10,0	150
Berettyóújfalui	25,3	90	Marcali	37,4	45
Abaúj-Hegyközi	25,2	91	Mátészalkai	26,8	83
Tiszafüred	23,7	92	Mezőcsáti	27,0	80
Ráckevei	23,6	93	Mezőkovácsházai	13,3	134
Pilisvörösvári	23,2	94	Mezőkövesdi	33,2	56
Mosonmagyaróvári	22,8	95	Mezőtúri	18,8	113

Balassagyarmati	22,5	96	Miskolci	93,9	12
Sellyei	22,2	97	Mohácsi	19,5	107
Ózdi	21,6	98	Monori	29,5	70
Szigetvári	21,5	99	Mórahalomi	13,1	136
Bonyhádi	21,2	100	Móri	29,2	72
Sárvári	20,8	101	Mosonmagyaróvári	22,8	95
Csornai	20,7	102	Nagyatádi	43,8	42
Szentlőrinci	19,9	103	Nagykállói	13,2	135
Kunszentmártoni	19,9	104	Nagykanizsai	49,9	36
Vásárosnaményi	19,8	105	Nagykátai	12,7	138
Zirci	19,7	106	Nyírbátori	17,8	117
Mohácsi	19,5	107	Nyíregyházai	73,1	18
Fehérgyarmati	19,2	108	Orosházai	17,0	120
Sziksói	19,2	109	Oroszlányi	33,7	55
Edelényi	19,1	110	Ózdi	21,6	98
Hódmezővásárhelyi	19,1	111	Óriszentpéteri	16,1	124
Szeghalomi	18,9	112	Pacsai	7,4	161
Mezőtúri	18,8	113	Paksi	72,3	19
Lenti	18,6	114	Pannonhalmai	1,1	173
Pétervásárai	18,3	115	Pápai	32,7	57
Törökszentmiklósi	17,9	116	Pásztói	7,5	160
Nyírbátori	17,8	117	Pécsi	148,7	2
Kapuvár-Beledi	17,5	118	Pécsváradi	0,7	174
Várpalotai	17,1	119	Pétervásárai	18,3	115
Orosházai	17,0	120	Pilisvörösvári	23,2	94
Kiskunmajsai	16,4	121	Polgári	14,3	131
Füzesabonyi	16,4	122	Püspökladányi	6,0	167
Kiskunfélegyházai	16,4	123	Ráckevei	23,6	93
Óriszentpéteri	16,1	124	Rétságai	13,9	133
Aszódi	15,5	125	Salgótarjáni	55,0	30
Hévízi	15,1	126	Sárbogárdi	9,2	157
Szécsényi	14,7	127	Sarkadi	4,5	170
Szarvasi	14,7	128	Sárospataki	25,4	89
Bélapátfalvai	14,6	129	Sárvári	20,8	101
Tamási	14,6	130	Sásdi	30,9	65
Polgári	14,3	131	Sátoraljaújhelyi	53,3	33
Hevesi	14,0	132	Sellyei	22,2	97
Rétságai	13,9	133	Siklósi	13,0	137
Mezőkovácsházai	13,3	134	Siófoki	99,0	10
Nagykállói	13,2	135	Sopron-Fertődi	36,8	47
Mórahalomi	13,1	136	Sümegei	31,8	63
Siklósi	13,0	137	Szarvasi	14,7	128
Nagykátai	12,7	138	Szécsényi	14,7	127
Lengyeltóti	12,0	139	Szegedi	72,3	20
Kalocsai	11,8	140	Szeghalomi	18,9	112
Dunakeszi	11,6	141	Székesfehérvári	82,3	15
Zalaszentgróti	11,6	142	Szekszárdi	59,8	26
Csepregi	11,4	143	Szentendre	31,8	62
Téti	11,4	144	Szentesi	26,9	82
Bodrogközi	11,1	145	Szentgotthárdi	41,7	44
Tiszavasvári	10,9	146	Szentlőrinci	19,9	103
Vasvári	10,9	147	Szerencsi	26,7	84

Kisteleki	10,3	148	Szigetvári	21,5	99
Hajdúhadházi	10,3	149	Szikszói	19,2	109
Makói	10,0	150	Szobi	28,0	76
Ercsi	9,9	151	Szolnoki	84,7	13
Csengeri	9,7	152	Szombathelyi	108,0	7
Bácsalmási	9,6	153	Tabi	34,0	53
Kószegi	9,6	154	Tamási	14,6	130
Kisbéri	9,4	155	Tapolcai	25,6	88
Letenyei	9,2	156	Tatabányai	71,9	21
Sárbogárdi	9,2	157	Tatai	30,5	69
Ibrány-Nagyhalászi	8,0	158	Téti	11,4	144
Enyingi	7,9	159	Tiszafüredi	23,7	92
Pásztói	7,5	160	Tiszaújvárosi	54,5	32
Pacsai	7,4	161	Tiszavasvári	10,9	146
Bátonyterenyei	7,2	162	Tokaji	56,7	28
Zalakarosi	7,1	163	Törökszentmiklósi	17,9	116
Békési	6,7	164	Váci	31,9	60
Baktalórántházai	6,6	165	Várpalotai	17,1	119
Komlói	6,1	166	Vásárosnaményi	19,8	105
Püspökladányi	6,0	167	Vasvári	10,9	147
Derecske- Létavértesi	5,2	168	Veresegyházi	44,5	40
Abai	4,6	169	Veszprémi	101,5	9
Sarkadi	4,5	170	Záhonyi	28,1	75
Adonyi	3,0	171	Zalaegerszegi	82,6	14
Kadarkúti	1,4	172	Zalakarosi	7,1	163
Pannonhalmai	1,1	173	Zalaszentgróti	11,6	142
Pécsváradi	0,7	174	Zirci	19,7	106

292.) 1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzésbe beiratkozottak száma kistérségenként – az akkreditált képzésbe beiratkozottak száma szerint csökkenő sorrendben illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzésbe beiratkozottak száma	Rangsor	Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzésbe beiratkozottak száma	Rangsor
Balmazújvárosi	100,3	1	Abai	2,8	145
Győri	55,5	2	Abaúj-Hegyközi	11,6	58
Szombathelyi	48,0	3	Adonyi	0,0	173
Siófoki	44,8	4	Ajkai	18,1	34
Balatonfüredi	43,5	5	Aszódi	3,2	142
Veszprémi	42,2	6	Bácsalmási	1,6	157
Zalaegerszegi	41,7	7	Bajai	7,4	94
Budapesti	41,7	8	Baktalórántházai	3,5	140
Dabasi	36,9	9	Balassagyarmati	4,5	128
Szolnoki	35,0	10	Balatonalmádi	3,9	133
Tatabányai	33,7	11	Balatonföldvári	31,8	15
Nyíregyházai	33,6	12	Balatonfüredi	43,5	5
Miskolci	33,1	13	Balmazújvárosi	100,3	1
Tokaji	32,4	14	Barcsi	5,4	118
Balatonföldvári	31,8	15	Bátonyterenyei	1,5	158
Gyulai	30,6	16	Békéscsabai	29,3	19
Veresegyházi	30,5	17	Békési	0,8	168
Egri	29,9	18	Bélapátfalvai	12,8	50
Békéscsabai	29,3	19	Berettyóújfalui	3,2	143
Székesfehérvári	26,2	20	Bicskei	5,6	113
Szentgotthárdi	26,0	21	Bodrogekői	7,5	92
Gyöngyösi	23,0	22	Bonyhádi	0,8	167
Szekszárdi	22,1	23	Budaörsi	12,5	52
Keszthelyi	21,7	24	Budapesti	41,7	8
Kaposvári	21,2	25	Ceglédi	14,8	44
Komáromi	20,6	26	Cellödömölki	5,1	121
Salgótarjáni	20,5	27	Csengeri	7,2	99
Pápai	19,7	28	Csepregi	0,0	171
Körmendi	19,7	29	Csongrádi	3,9	134
Gyáli	18,8	30	Csornai	10,3	66
Debreceni	18,7	31	Csurgói	3,5	138
Sátoraljaújhelyi	18,7	32	Dabasi	36,9	9
Kecskeméti	18,5	33	Debreceni	18,7	31
Ajkai	18,1	34	Derecske-Létavértesi	3,3	141
Szegedi	17,1	35	Dombóvári	14,3	45
Sümegei	16,7	36	Dorogi	7,1	102
Monori	16,5	37	Dunakeszi	5,7	112
Paksi	15,6	38	Dunaújvárosi	13,2	49
Pécsi	15,4	39	Edelényi	7,3	96
Váci	15,4	40	Egri	29,9	18
Tiszaújvárosi	15,1	41	Encsi	13,2	48
Gödöllői	15,0	42	Enyingi	1,0	163

Esztergomi	14,9	43	Ercsi	3,7	136
Ceglédi	14,8	44	Érdi	13,4	47
Dombóvári	14,3	45	Esztergomi	14,9	43
Kunszentmártoni	13,8	46	Fehérgyarmati	8,5	81
Érdi	13,4	47	Fonyódi	9,6	72
Encsi	13,2	48	Füzesabonyi	8,1	86
Dunaújvárosi	13,2	49	Gárdonyi	8,1	84
Bélapátfalvai	12,8	50	Gödöllői	15,0	42
Tiszafüredi	12,6	51	Gyáli	18,8	30
Budaörsi	12,5	52	Gyöngyösi	23,0	22
Hajdúszoboszlói	12,3	53	Gyóri	55,5	2
Kazincbarcikai	12,0	54	Gyulai	30,6	16
Mezőkövesdi	11,9	55	Hajdúböszörményi	4,2	131
Várpalotai	11,9	56	Hajdúhadházi	3,5	139
Karcagi	11,7	57	Hajdúszoboszlói	12,3	53
Abaúj-Hegyközi	11,6	58	Hatvani	10,9	60
Mátészalkai	11,5	59	Hevesi	8,6	78
Hatvani	10,9	60	Hévízi	5,5	117
Zirci	10,8	61	Hódmezővásárhelyi	6,8	105
Kiskunhalasi	10,5	62	Ibrány-Nagyhalászi	1,3	160
Szentesi	10,5	63	Jánoshalmi	4,3	130
Vásárosnaményi	10,4	64	Jászberényi	8,1	85
Sárospataki	10,4	65	Kadarkúti	0,9	166
Csornai	10,3	66	Kalocsai	2,1	149
Lenti	10,1	67	Kaposvári	21,2	25
Sopron-Fertődi	10,1	68	Kapuvár-Beledi	7,7	90
Óriszentpéteri	9,9	69	Karcagi	11,7	57
Ózdi	9,8	70	Kazincbarcikai	12,0	54
Tatai	9,7	71	Kecskeméti	18,5	33
Fonyódi	9,6	72	Keszthelyi	21,7	24
Szikszói	9,4	73	Kisbéri	8,8	76
Polgári	9,2	74	Kiskőrösi	7,2	98
Pilisvörösvári	8,8	75	Kiskunfélegyházai	5,6	116
Kisbéri	8,8	76	Kiskunhalasi	10,5	62
Mosonmagyaróvári	8,6	77	Kiskunmajsai	5,9	110
Hevesi	8,6	78	Kisteleki	1,2	161
Kisvárdai	8,5	79	Kisvárdai	8,5	79
Marcali	8,5	80	Komáromi	20,6	26
Fehérgyarmati	8,5	81	Komlói	0,1	170
Mezőtúri	8,3	82	Körmendi	19,7	29
Szentendre	8,2	83	Kőszegi	4,4	129
Gárdonyi	8,1	84	Kunszentmártoni	13,8	46
Jászberényi	8,1	85	Kunszentmiklósi	2,1	150
Füzesabonyi	8,1	86	Lengyeltóti	7,5	91
Mezőkovácsházai	8,1	87	Lenti	10,1	67
Oroszlányi	8,0	88	Letenyei	7,2	100
Szerencsi	7,8	89	Makói	6,0	109
Kapuvár-Beledi	7,7	90	Marcali	8,5	80
Lengyeltóti	7,5	91	Mátészalkai	11,5	59
Bodrogközi	7,5	92	Mezőcsáti	7,0	104
Pétervásárai	7,4	93	Mezőkovácsházai	8,1	87
Bajai	7,4	94	Mezőkövesdi	11,9	55

Mohácsi	7,3	95	Mezőtúri	8,3	82
Edelényi	7,3	96	Miskolci	33,1	13
Tapolcai	7,2	97	Mohácsi	7,3	95
Kiskőrösi	7,2	98	Monori	16,5	37
Csengeri	7,2	99	Mórahalomi	4,1	132
Letenyei	7,2	100	Móri	5,8	111
Törökszentmiklósi	7,1	101	Mosonmagyaróvári	8,6	77
Dorogi	7,1	102	Nagyatádi	5,0	122
Ráckevei	7,0	103	Nagykállói	5,0	123
Mezőcsáti	7,0	104	Nagykanizsai	4,7	127
Hódmezővásárhelyi	6,8	105	Nagykátai	6,4	108
Sárvári	6,6	106	Nyírbátori	5,6	115
Szécsényi	6,5	107	Nyíregyházai	33,6	12
Nagykátai	6,4	108	Orosházai	3,7	135
Makói	6,0	109	Oroszlányi	8,0	88
Kiskunmajsai	5,9	110	Ózdi	9,8	70
Móri	5,8	111	Óriszentpéteri	9,9	69
Dunakeszi	5,7	112	Pacsai	0,0	172
Bicskei	5,6	113	Paksi	15,6	38
Szeghalomi	5,6	114	Pannonhalmi	1,1	162
Nyírbátori	5,6	115	Pápai	19,7	28
Kiskunfélegyházai	5,6	116	Pásztói	2,4	148
Hévízi	5,5	117	Pécsi	15,4	39
Barcsi	5,4	118	Pécsváradi	0,0	174
Tabi	5,2	119	Pétervásárai	7,4	93
Szarvasi	5,2	120	Pilisvörösvári	8,8	75
Celldömölki	5,1	121	Polgári	9,2	74
Nagyatádi	5,0	122	Püspökladányi	1,3	159
Nagykállói	5,0	123	Ráckevei	7,0	103
Szentlőrinci	5,0	124	Rétságai	5,0	125
Rétságai	5,0	125	Salgótarjáni	20,5	27
Sásdi	4,7	126	Sárbogárdi	1,9	154
Nagykanizsai	4,7	127	Sarkadi	0,9	165
Balassagyarmati	4,5	128	Sárospataki	10,4	65
Kőszegi	4,4	129	Sárvári	6,6	106
Jánoshalmi	4,3	130	Sásdi	4,7	126
Hajdúböszörményi	4,2	131	Sátoraljaújhegyi	18,7	32
Mórahalomi	4,1	132	Sellyei	1,7	156
Balatonalmádi	3,9	133	Siklósi	3,6	137
Csongrádi	3,9	134	Siófoki	44,8	4
Orosházai	3,7	135	Sopron-Fertődi	10,1	68
Ercsi	3,7	136	Sümegei	16,7	36
Siklósi	3,6	137	Szarvasi	5,2	120
Csurgói	3,5	138	Szécsényi	6,5	107
Hajdúhadházi	3,5	139	Szegedi	17,1	35
Baktalórántházai	3,5	140	Szeghalomi	5,6	114
Derecske- Létavértesi	3,3	141	Székesfehérvári	26,2	20
Aszódi	3,2	142	Szekszárdi	22,1	23
Berettyóújfalui	3,2	143	Szentendre	8,2	83
Tiszavasvári	3,0	144	Szentesi	10,5	63
Abai	2,8	145	Szentgotthárdi	26,0	21
Zalaszentgróti	2,7	146	Szentlőrinci	5,0	124

Vasvári	2,7	147	Szerencsi	7,8	89
Pásztói	2,4	148	Szigetvári	1,8	155
Kalocsai	2,1	149	Szikszoói	9,4	73
Kunszentmiklósi	2,1	150	Szobi	2,0	151
Szobi	2,0	151	Szolnoki	35,0	10
Zalakarosi	2,0	152	Szombathelyi	48,0	3
Záhonyi	1,9	153	Tabi	5,2	119
Sárbogárdi	1,9	154	Tamási	1,0	164
Szigetvári	1,8	155	Tapolcai	7,2	97
Sellyei	1,7	156	Tatabányai	33,7	11
Bácsalmási	1,6	157	Tatai	9,7	71
Bátonyterenyei	1,5	158	Téti	0,3	169
Püspökladányi	1,3	159	Tiszafüredi	12,6	51
Ibrány-Nagyhalászi	1,3	160	Tiszaújvárosi	15,1	41
Kisteleki	1,2	161	Tiszavasvári	3,0	144
Pannonhalmai	1,1	162	Tokaji	32,4	14
Enyingi	1,0	163	Törökszentmiklósi	7,1	101
Tamási	1,0	164	Váci	15,4	40
Sarkadi	0,9	165	Várpalotai	11,9	56
Kadarkúti	0,9	166	Vásárosnaményi	10,4	64
Bonyhádi	0,8	167	Vasvári	2,7	147
Békési	0,8	168	Veresegyházi	30,5	17
Téti	0,3	169	Veszprémi	42,2	6
Komlói	0,1	170	Záhonyi	1,9	153
Csepregi	0,0	171	Zalaegerszegi	41,7	7
Pacsai	0,0	172	Zalakarosi	2,0	152
Adonyi	0,0	173	Zalaszentgróti	2,7	146
Pécsváradi	0,0	174	Zirci	10,8	61

293.) 1000 munkaképes korú lakosra jutó sikeresen vizsgázottak száma kistérségenként– a sikeresen vizsgázók száma szerint csökkenő sorrendben illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó sikeresen vizsgázottak száma	Rangsor	Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó sikeresen vizsgázottak száma	Rangsor
Bicskei	198,9	1	Abai	1,7	165
Balmazújvárosi	104,8	2	Abauj-Hegyközi	12,2	76
Pécsi	93,1	3	Adonyi	2,5	159
Szombathelyi	68,2	4	Ajkai	10,7	88
Győri	64,1	5	Aszódi	7,6	114
Dabasi	61,2	6	Bácsalmási	5,2	139
Békéscsabai	53,9	7	Bajai	12,4	74
Debreceni	51,3	8	Baktalórántházai	3,8	152
Paksi	47,1	9	Balassagyarmati	8,5	104
Budapesti	45,0	10	Balatonalmádi	1,2	167
Szolnoki	41,0	11	Balatonföldvári	13,3	66
Miskolci	41,0	12	Balatonfüredi	4,0	150
Veszprémi	40,5	13	Balmazújvárosi	104,8	2
Siófoki	37,3	14	Barcsi	26,2	27
Hatvani	37,2	15	Bátonyterenyei	0,8	170
Szegedi	36,9	16	Békéscsabai	53,9	7
Nyíregyházai	34,2	17	Békési	0,0	173
Dunaújvárosi	32,7	18	Bélapátfalvai	9,2	98
Egri	31,4	19	Berettyóújfalui	13,9	60
Komáromi	31,2	20	Bicskei	198,9	1
Hajdúböszörményi	30,7	21	Bodrogközi	6,1	133
Tokaji	29,7	22	Bonyhádi	12,2	75
Tatabányai	29,6	23	Budaörsi	15,9	51
Székesfehérvári	29,5	24	Budapesti	45,0	10
Kaposvári	28,4	25	Ceglédi	11,4	80
Kunszentmiklósi	27,8	26	Celldömölki	9,9	94
Barcsi	26,2	27	Csengeri	9,7	95
Oroszlányi	26,1	28	Csepregi	4,1	149
Zalaegerszegi	25,9	29	Csongrádi	17,5	46
Marcali	25,4	30	Csornai	10,9	84
Záhonyi	25,1	31	Csurgói	15,8	52
Dorogi	24,1	32	Dabasi	61,2	6
Nagyatádi	24,1	33	Debreceni	51,3	8
Gyulai	23,5	34	Derecske-Létavértesi	0,6	171
Sátoraljaújhelyi	23,0	35	Dombóvári	17,1	49
Esztergomi	22,8	36	Dorogi	24,1	32
Fonyódi	21,8	37	Dunakeszi	3,0	156
Tiszaújvárosi	21,5	38	Dunaújvárosi	32,7	18
Salgótarjáni	21,0	39	Edelényi	11,8	77
Nagykanizsai	20,3	40	Egri	31,4	19
Jánoshalmi	19,8	41	Encsi	10,9	85
Kecskeméti	19,6	42	Enyingi	4,3	146
Szekszárdi	19,0	43	Ercsi	2,6	158

Kiskunhalasi	18,9	44	Érdi	14,9	56
Szentlőrinci	18,2	45	Esztergomi	22,8	36
Csongrádi	17,5	46	Fehérgyarmati	11,4	79
Jászberényi	17,5	47	Fonyódi	21,8	37
Kiskőrösi	17,2	48	Füzesabonyi	8,7	103
Dombóvári	17,1	49	Gárdonyi	4,4	144
Keszthelyi	17,1	50	Gödöllői	12,9	72
Budaörsi	15,9	51	Gyáli	8,9	102
Csurgói	15,8	52	Gyöngyösi	14,6	59
Mezőkövesdi	15,4	53	Győri	64,1	5
Mezőcsáti	15,1	54	Gyulai	23,5	34
Mezőtúri	14,9	55	Hajdúböszörményi	30,7	21
Érdi	14,9	56	Hajdúhadházi	2,2	161
Sásdi	14,8	57	Hajdúszoboszlói	6,6	127
Szigetvári	14,8	58	Hatvani	37,2	15
Gyöngyösi	14,6	59	Hevesi	6,2	131
Berettyóújfalui	13,9	60	Hévízi	1,7	166
Sellyei	13,9	61	Hódmezővásárhelyi	6,7	125
Kisvárdai	13,9	62	Ibrány-Nagyhalászi	5,1	141
Váci	13,6	63	Jánoshalmi	19,8	41
Vásárosnaményi	13,6	64	Jászberényi	17,5	47
Kazincbarcikai	13,5	65	Kadarkúti	0,5	172
Balatonföldvári	13,3	66	Kalocsai	6,5	128
Kiskunmajsai	13,2	67	Kaposvári	28,4	25
Sárospataki	13,2	68	Kapuvár-Beledi	7,4	116
Mátészalkai	13,1	69	Karcagi	11,1	83
Ózdi	13,0	70	Kazincbarcikai	13,5	65
Tatai	12,9	71	Kecskeméti	19,6	42
Gödöllői	12,9	72	Keszthelyi	17,1	50
Tabi	12,5	73	Kisbéri	3,9	151
Bajai	12,4	74	Kiskőrösi	17,2	48
Bonyhádi	12,2	75	Kiskunfélegyházai	8,4	105
Abaúj-Hegyközi	12,2	76	Kiskunhalasi	18,9	44
Edelényi	11,8	77	Kiskunmajsai	13,2	67
Móri	11,6	78	Kisteleki	2,7	157
Fehérgyarmati	11,4	79	Kisvárdai	13,9	62
Ceglédi	11,4	80	Komáromi	31,2	20
Tapolcai	11,3	81	Komlói	5,2	138
Szentgotthárdi	11,2	82	Körmendi	5,1	140
Karcagi	11,1	83	Kőszegi	1,8	164
Csornai	10,9	84	Kunszentmártoni	7,1	119
Encsi	10,9	85	Kunszentmiklósi	27,8	26
Mohácsi	10,8	86	Lengyeltóti	9,1	101
Szentesi	10,8	87	Lenti	6,8	124
Ajkai	10,7	88	Letenyei	5,9	134
Sopron-Fertődi	10,6	89	Makói	2,4	160
Monori	10,6	90	Marcali	25,4	30
Sárvári	10,5	91	Mátészalkai	13,1	69
Szerencsi	10,5	92	Mezőcsáti	15,1	54
Törökszentmiklósi	10,3	93	Mezőkovácsházai	7,6	113
Celldömölki	9,9	94	Mezőkövesdi	15,4	53
Csengeri	9,7	95	Mezőtúri	14,9	55

Sümege	9,5	96	Miskolci	41,0	12
Zalaszentgróti	9,3	97	Mohácsi	10,8	86
Bélapátfalvai	9,2	98	Monori	10,6	90
Mosonmagyaróvári	9,2	99	Mórahalomi	7,7	112
Nagykállói	9,1	100	Móri	11,6	78
Lengyeltóti	9,1	101	Mosonmagyaróvári	9,2	99
Gyáli	8,9	102	Nagyatádi	24,1	33
Füzesabonyi	8,7	103	Nagykállói	9,1	100
Balassagyarmati	8,5	104	Nagykanizsai	20,3	40
Kiskunfélegyházai	8,4	105	Nagykátai	4,6	142
Téti	8,4	106	Nyírbátori	8,3	107
Nyírbátori	8,3	107	Nyíregyházai	34,2	17
Ráckevei	8,0	108	Orosházai	7,5	115
Szobi	8,0	109	Oroszlányi	26,1	28
Szentendre	7,9	110	Ózdi	13,0	70
Tiszafüredi	7,7	111	Óriszentpéteri	4,2	147
Mórahalomi	7,7	112	Pacsai	7,4	117
Mezőkovácsházai	7,6	113	Paksi	47,1	9
Aszódi	7,6	114	Pannonhalmai	1,1	168
Orosházai	7,5	115	Pápai	6,2	132
Kapuvár-Beledi	7,4	116	Pásztói	0,9	169
Pacsai	7,4	117	Pécsi	93,1	3
Pétervásárai	7,3	118	Pécsváradi	0,0	174
Kunszentmártoni	7,1	119	Pétervásárai	7,3	118
Siklói	7,1	120	Pilisvörösvári	6,9	123
Szeghalomi	7,0	121	Polgári	6,3	129
Szarvasi	7,0	122	Püspökladányi	2,0	162
Pilisvörösvári	6,9	123	Ráckevei	8,0	108
Lenti	6,8	124	Rétsági	4,3	145
Hódmezővásárhelyi	6,7	125	Salgótarjáni	21,0	39
Tamási	6,6	126	Sárbogárdi	1,9	163
Hajdúszoboszlói	6,6	127	Sarkadi	3,5	153
Kalocsai	6,5	128	Sárospataki	13,2	68
Polgári	6,3	129	Sárvári	10,5	91
Veresegyházi	6,2	130	Sásdi	14,8	57
Hevesi	6,2	131	Sátoraljaújhelyi	23,0	35
Pápai	6,2	132	Sellyei	13,9	61
Bodroghközi	6,1	133	Siklói	7,1	120
Letenyei	5,9	134	Siófoki	37,3	14
Tiszavasvári	5,7	135	Sopron-Fertődi	10,6	89
Szikszói	5,6	136	Sümege	9,5	96
Szécsényi	5,5	137	Szarvasi	7,0	122
Komlói	5,2	138	Szécsényi	5,5	137
Bácsalmási	5,2	139	Szegedi	36,9	16
Körmendi	5,1	140	Szeghalomi	7,0	121
Ibrány-Nagyhalászi	5,1	141	Székesfehérvári	29,5	24
Nagykátai	4,6	142	Szekszárdi	19,0	43
Zalakarosi	4,5	143	Szentendre	7,9	110
Gárdonyi	4,4	144	Szentesi	10,8	87
Rétsági	4,3	145	Szentgotthárdi	11,2	82
Enyingi	4,3	146	Szentlőrinci	18,2	45
Óriszentpéteri	4,2	147	Szerencsi	10,5	92

Zirci	4,1	148	Szigetvári	14,8	58
Csepregi	4,1	149	Szikszoói	5,6	136
Balatonfüredi	4,0	150	Szobi	8,0	109
Kisbéri	3,9	151	Szolnoki	41,0	11
Baktalórántházai	3,8	152	Szombathelyi	68,2	4
Sarkadi	3,5	153	Tabi	12,5	73
Vasvári	3,4	154	Tamási	6,6	126
Várpalotai	3,2	155	Tapolcai	11,3	81
Dunakeszi	3,0	156	Tatabányai	29,6	23
Kisteleki	2,7	157	Tatai	12,9	71
Ercsi	2,6	158	Téti	8,4	106
Adonyi	2,5	159	Tiszafüredi	7,7	111
Makói	2,4	160	Tiszaújvárosi	21,5	38
Hajdúhadházi	2,2	161	Tiszavasvári	5,7	135
Püspökladányi	2,0	162	Tokaji	29,7	22
Sárbogárdi	1,9	163	Törökszentmiklósi	10,3	93
Kőszegi	1,8	164	Váci	13,6	63
Abai	1,7	165	Várpalotai	3,2	155
Hévízi	1,7	166	Vásárosnaményi	13,6	64
Balatonalmádi	1,2	167	Vasvári	3,4	154
Pannonhalmai	1,1	168	Veresegyházi	6,2	130
Pásztói	0,9	169	Veszprémi	40,5	13
Bátonyterenyei	0,8	170	Záhonyi	25,1	31
Derecske- Létavértesi	0,6	171	Zalaegerszegi	25,9	29
Kadarkúti	0,5	172	Zalakarosi	4,5	143
Békési	0,0	173	Zalaszentgróti	9,3	97
Pécsváradi	0,0	174	Zirci	4,1	148

294.) 1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzésen sikeresen vizsgázottak száma kistérségenként – a sikeresen vizsgázottak száma szerinti csökkenő sorrendben illetve ABC sorrendben (2009)

Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzésen sikeresen vizsgázottak száma	Rangsor	Kistérség	1000 munkaképes korú lakosra jutó akkreditált képzésen sikeresen vizsgázottak száma	Rangsor
Balmazújvárosi	98,2	1	Abai	0,0	170
Győri	35,0	2	Abaúj-Hegyközi	5,7	34
Szombathelyi	32,0	3	Adonyi	0,0	168
Dabasi	30,1	4	Ajkai	5,0	44
Tokaji	25,9	5	Aszódi	1,8	109
Gyulai	22,5	6	Bácsalmási	0,0	163
Szolnoki	15,5	7	Bajai	0,8	138
Komáromi	14,8	8	Baktalórántházai	3,1	78
Miskolci	12,6	9	Balassagyarmati	0,5	149
Tatabányai	11,6	10	Balatonalmádi	0,0	171
Siófoki	11,6	11	Balatonföldvári	4,0	59
Paksi	11,1	12	Balatonfüredi	0,0	166
Veszprémi	10,5	13	Balmazújvárosi	98,2	1
Gyöngyösi	10,2	14	Barcsi	2,1	98
Budapesti	9,7	15	Bátonyterenyei	0,8	137
Bélapátfalvai	8,5	16	Békéscsabai	8,4	17
Békéscsabai	8,4	17	Békési	0,0	173
Sátoraljaújhelyi	8,2	18	Bélapátfalvai	8,5	16
Nyíregyházai	8,1	19	Berettyóújfalui	0,9	136
Kecskeméti	7,9	20	Bicskei	2,5	86
Lengyeltóti	7,5	21	Bodrogházi	3,5	70
Gödöllői	7,3	22	Bonyhádi	0,5	147
Vásárosnaményi	7,2	23	Budaörsi	4,4	54
Csengeri	7,2	24	Budapesti	9,7	15
Marcali	6,8	25	Ceglédi	4,5	52
Csornai	6,6	26	Cellödömölki	1,7	115
Encsi	6,4	27	Csengeri	7,2	24
Egri	6,3	28	Csepregi	0,0	165
Szegedi	6,2	29	Csongrádi	3,6	67
Kunszentmártoni	6,0	30	Csornai	6,6	26
Letenyei	5,9	31	Csurgói	1,0	133
Kiskunmajsai	5,9	32	Dabasi	30,1	4
Mezőtúri	5,8	33	Debreceni	5,5	37
Abaúj-Hegyközi	5,7	34	Derecske-Létavértesi	0,6	145
Kazincbarcikai	5,7	35	Dombóvári	5,1	43
Váci	5,7	36	Dorogi	3,5	69
Debreceni	5,5	37	Dunakeszi	1,5	120
Pécsi	5,5	38	Dunaújvárosi	3,8	64
Mezőkovácsházai	5,5	39	Edelényi	3,9	63
Mátészalkai	5,3	40	Egri	6,3	28
Sárospataki	5,2	41	Encsi	6,4	27
Szentesi	5,2	42	Enyingi	0,6	142

Dombóvári	5,1	43	Ercsi	0,0	167
Ajkai	5,0	44	Érdi	5,0	45
Érdi	5,0	45	Esztergomi	3,3	72
Mezőcsáti	5,0	46	Fehérgyarmati	4,5	53
Szentlőrinci	5,0	47	Fonyódi	0,4	153
Ózdi	4,9	48	Füzesabonyi	3,4	71
Mezőkövesdi	4,8	49	Gárdonyi	2,3	90
Székesfehérvári	4,6	50	Gödöllői	7,3	22
Zalaegerszegi	4,6	51	Gyáli	1,8	110
Ceglédi	4,5	52	Gyöngyösi	10,2	14
Fehérgyarmati	4,5	53	Gyóri	35,0	2
Budaörsi	4,4	54	Gyulai	22,5	6
Móri	4,3	55	Hajdúböszörményi	2,4	87
Sümegei	4,3	56	Hajdúhadházi	0,7	140
Jánoshalmi	4,1	57	Hajdúszoboszlói	3,0	80
Karcagi	4,0	58	Hatvani	1,3	121
Balatonföldvári	4,0	59	Hevesi	2,1	97
Törökszentmiklósi	3,9	60	Hévízi	1,7	114
Kisbéri	3,9	61	Hódmezővásárhelyi	2,6	83
Szeghalomi	3,9	62	Ibrány-Nagyhalászi	1,1	128
Edelényi	3,9	63	Jánoshalmi	4,1	57
Dunaújvárosi	3,8	64	Jászberényi	1,9	107
Tiszaújvárosi	3,7	65	Kadarkúti	0,0	172
Nagykállói	3,7	66	Kalocsai	0,7	141
Csongrádi	3,6	67	Kaposvári	3,6	68
Kaposvári	3,6	68	Kapuvár-Beledi	2,3	91
Dorogi	3,5	69	Karcagi	4,0	58
Bodrogközi	3,5	70	Kazincbarcikai	5,7	35
Füzesabonyi	3,4	71	Kecskeméti	7,9	20
Esztergomi	3,3	72	Keszthelyi	2,5	85
Mohácsi	3,3	73	Kisbéri	3,9	61
Nyírbátori	3,3	74	Kiskőrösi	2,3	89
Sásdi	3,2	75	Kiskunfélegyházai	2,1	95
Monori	3,1	76	Kiskunhalasi	2,0	100
Mosonmagyaróvári	3,1	77	Kiskunmajsai	5,9	32
Baktalórántházai	3,1	78	Kisteleki	1,1	127
Szerencsi	3,0	79	Kisvárdai	2,1	96
Hajdúszoboszlói	3,0	80	Komáromi	14,8	8
Salgótarjáni	2,7	81	Komlói	0,1	157
Zalaszentgróti	2,7	82	Körmendi	0,4	154
Hódmezővásárhelyi	2,6	83	Kőszegi	0,0	169
Veresegyházi	2,5	84	Kunszentmártoni	6,0	30
Keszthelyi	2,5	85	Kunszentmiklósi	0,4	150
Bicskei	2,5	86	Lengyeltóti	7,5	21
Hajdúböszörményi	2,4	87	Lenti	1,6	117
Szekszárdi	2,4	88	Letenyei	5,9	31
Kiskőrösi	2,3	89	Makói	0,7	139
Gárdonyi	2,3	90	Marcali	6,8	25
Kapuvár-Beledi	2,3	91	Mátészalkai	5,3	40
Oroszlányi	2,2	92	Mezőcsáti	5,0	46
Nagykanizsai	2,2	93	Mezőkovácsházai	5,5	39
Szentgotthárdi	2,2	94	Mezőkövesdi	4,8	49

Kiskunfélegyházi	2,1	95	Mezőtúri	5,8	33
Kisvárdai	2,1	96	Miskolci	12,6	9
Hevesi	2,1	97	Mohácsi	3,3	73
Barcsi	2,1	98	Monori	3,1	76
Nagykátai	2,1	99	Mórahalomi	0,0	160
Kiskunhalasi	2,0	100	Móri	4,3	55
Tatai	2,0	101	Mosonmagyaróvári	3,1	77
Tapolcai	2,0	102	Nagyatádi	0,0	158
Zalakarosi	2,0	103	Nagykállói	3,7	66
Tabi	1,9	104	Nagykanizsai	2,2	93
Sopron-Fertódi	1,9	105	Nagykátai	2,1	99
Sárbogárdi	1,9	106	Nyírbátori	3,3	74
Jászberényi	1,9	107	Nyíregyházi	8,1	19
Szarvasi	1,8	108	Orosházai	0,3	156
Aszódi	1,8	109	Oroszlányi	2,2	92
Gyáli	1,8	110	Ózdi	4,9	48
Pápai	1,8	111	Óriszentpéteri	0,0	164
Szentendre	1,7	112	Pacsi	0,0	161
Sellyei	1,7	113	Paksi	11,1	12
Hévízi	1,7	114	Pannonhalmi	1,1	130
Celldömölki	1,7	115	Pápai	1,8	111
Rétság	1,7	116	Pásztói	0,5	146
Lenti	1,6	117	Pécsi	5,5	38
Tiszafüredi	1,6	118	Pécsváradi	0,0	174
Várpalotai	1,6	119	Pétervásárai	1,2	123
Dunakeszi	1,5	120	Pilisvörösvári	1,1	126
Hatvani	1,3	121	Polgári	1,2	122
Polgári	1,2	122	Püspökladányi	0,4	152
Pétervásárai	1,2	123	Ráckevei	1,0	132
Szikszói	1,2	124	Rétság	1,7	116
Zirci	1,1	125	Salgótarjáni	2,7	81
Pilisvörösvári	1,1	126	Sárbogárdi	1,9	106
Kisteleki	1,1	127	Sarkadi	0,9	135
Ibrány-Nagyhalászi	1,1	128	Sárospataki	5,2	41
Záhonyi	1,1	129	Sárvári	0,5	148
Pannonhalmi	1,1	130	Sásdi	3,2	75
Szécsényi	1,0	131	Sátoraljaújhelyi	8,2	18
Ráckevei	1,0	132	Sellyei	1,7	113
Csurgói	1,0	133	Siklói	0,4	151
Vasvári	0,9	134	Siófoki	11,6	11
Sarkadi	0,9	135	Sopron-Fertódi	1,9	105
Berettyóújfalui	0,9	136	Sümege	4,3	56
Bátonyterenyei	0,8	137	Szarvasi	1,8	108
Bajai	0,8	138	Szécsényi	1,0	131
Makói	0,7	139	Szegedi	6,2	29
Hajdúhadházi	0,7	140	Szeghalomi	3,9	62
Kalocsai	0,7	141	Székesfehérvári	4,6	50
Enyingi	0,6	142	Szekszárdi	2,4	88
Tamási	0,6	143	Szentendre	1,7	112
Szobi	0,6	144	Szentesi	5,2	42
Derecske-Létavértesi	0,6	145	Szentgotthárdi	2,2	94
Pásztói	0,5	146	Szentlőrinci	5,0	47

Bonyhádi	0,5	147	Szerencsi	3,0	79
Sárvári	0,5	148	Szigetvári	0,0	159
Balassagyarmati	0,5	149	Szikszói	1,2	124
Kunszentmiklósi	0,4	150	Szobi	0,6	144
Siklósi	0,4	151	Szolnoki	15,5	7
Püspökladányi	0,4	152	Szombathelyi	32,0	3
Fonyódi	0,4	153	Tabi	1,9	104
Körmendi	0,4	154	Tamási	0,6	143
Téti	0,3	155	Tapolcai	2,0	102
Orosházai	0,3	156	Tatabányai	11,6	10
Komlói	0,1	157	Tatai	2,0	101
Nagyatádi	0,0	158	Téti	0,3	155
Szigetvári	0,0	159	Tiszafüredi	1,6	118
Mórahalomi	0,0	160	Tiszaújvárosi	3,7	65
Pacsai	0,0	161	Tiszavasvári	0,0	162
Tiszavasvári	0,0	162	Tokaji	25,9	5
Bácsalmási	0,0	163	Törökszentmiklósi	3,9	60
Óriszentpéteri	0,0	164	Váci	5,7	36
Csepregi	0,0	165	Várpalotai	1,6	119
Balatonfüredi	0,0	166	Vásárosnaményi	7,2	23
Ercsi	0,0	167	Vasvári	0,9	134
Adonyi	0,0	168	Veresegyházi	2,5	84
Kőszegi	0,0	169	Veszprémi	10,5	13
Abai	0,0	170	Záhonyi	1,1	129
Balatonalmádi	0,0	171	Zalaegerszegi	4,6	51
Kadarkúti	0,0	172	Zalakarosi	2,0	103
Békési	0,0	173	Zalaszentgróti	2,7	82
Pécsváradi	0,0	174	Zirci	1,1	125

Részlet a KSH MEF kiegészítő kérdőívéből – „Központi Statisztikai Hivatal Munkaerő-Felmérés-és kiegészítő felvételei – Külföldi munkavállalás, a munkavégzés körülményei, iskolarendszeren kívüli képzésben való részvétel 2009. IV. negyedév”

VÉGÜL AZ ISKOLARENDSZEREN KÍVÜLI KÉPZÉSI FORMÁKBAN VALÓ RÉSZVÉTELÉRŐL SZERETNÉM KÉRDEZNI.	
17.	<p>Részt vett-e az elmúlt 12 hónapban a következő <u>iskolarendszeren</u> MINDEN SORBA KÉRÜNK VÁLASZT</p> <p><u>kívüli</u> képzésekben? (1) igen; (2) nem</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. OKJ-szakmát biztosító képzésben (állami vizsgával záródó, bizonyítvánnyal, oklevéllel elismert) 1. ☐ 2. állami képesítést nem nyújtó szakképző tanfolyamon (országos, regionális vagy szakterületi érvényű) 2. ☐ 3. gazdasági egységen belül elismert képesítést biztosító képzésben (pl. MÁV-szakmák, BKV-szakmák) 3. ☐ 4. képesítést nem nyújtó szakmai tanfolyamon (pl. szakmai betanítás új technikai eszközök szakszerű kezeléséhez, karbantartásához, szakmai továbbképzés, egyéb szakmai jellegű képzés) 4. ☐ 5. konferencián, szemináriumon, előadáson (a saját dolgozók számára szervezetteket is beleértve) 5. ☐ 6. csapatépítő tréningen 6. ☐ 7. nyelvtanfolyamon 7. ☐ 8. számítógépes (felhasználói) tanfolyamon 8. ☐ 9. tanulmányokhoz, továbbtanuláshoz kapcsolódó (korrepetáló, előkészítő) tanfolyamon 9. ☐ 10. gépjárművezetői tanfolyamon 10. ☐ 11. kézműves, ill. háztartási tanfolyamon (kosárfonás, korongozás, szabás, varrás, kötés, főzés, stb.) 11. ☐ 12. művészeti irányú tanfolyamon (irodalom, képzőművészet, zene, tánc, népművészet stb.) 12. ☐ 13. önismereti, személyiségfejlesztő tanfolyamon 13. ☐ 14. életmód, biogazdálkodás, alternatív energiahasznosítás témájú tanfolyamon 14. ☐ 15. egyéb tanfolyamon, éspedig ..... 15. ☐ <p>A AZ 1-15-ÖS KÉPZÉSI FORMÁK MINDEGYIKÉRE 2-ES A VÁLASZ, AKKOR VÉGE A KIKÉRDEZÉSNE!</p>
18.	<p>Az elmúlt 12 hónapban <u>összesen</u> hány órát töltött az említett iskolarendszeren kívüli <u>oktatásokban</u>, <u>képzésekben</u>? <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> óra</p> <p>(Valamennyi 1-es kóddal jelölt iskolarendszeren kívüli képzési formát kérjük vegye figyelembe.)</p>
<p>A kérdőív kikérdezése befejeződött: <input type="text"/> <input type="text"/> óra <input type="text"/> <input type="text"/> perc</p>	

